

Thế giới Mới

CƠ QUAN CỦA BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

SỐ 870 (25/01/2010)

Giá: 12.800đ

Bệnh viện toàn cầu

Kỷ lục Taylor Swift

Theo dấu trà cam khổ

 **VĂN PHÒNG CÔNG TY MẸ
NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM**

81 Trần Hưng Đạo, TP. Hà Nội - Mã vùng: 04
ĐT: 39425369 Fax: 39428035

 **NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC
TẠI HÀ NỘI**

187B Giảng Võ, TP. Hà Nội - Mã vùng: 04
ĐT: 35121980 Fax: 35121602

 **NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC
TẠI TP. ĐÀ NẴNG**

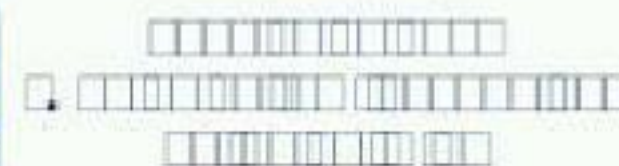
15 Nguyễn Chí Thanh, TP. Đà Nẵng
Mã vùng: 0511 ĐT: 3894752 Fax: 3827368

 **NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC
TẠI TP. HỒ CHÍ MINH**

231 Nguyễn Văn Cừ, Q5, TP.HCM - Mã vùng: 08
ĐT: 38356111 Fax: 38350983

 **CHI NHÁNH NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC
TẠI TP. CẦN THƠ**

5/5 Đường 30/4, P. Xuân Khánh, TP. Cần Thơ
Mã vùng: 0710
ĐT: 3740868 Fax: 3740869

223 Nguyễn Tri Phương, P.9, Q.5, TP.HCM
ĐT: (08)38554645 Fax: 38564307

**CÔNG TY CỔ PHẦN
ĐẦU TƯ VÀ PHÁT TRIỂN
GIÁO DỤC HÀ NỘI**

187B, Giảng Võ, TP. Hà Nội - Mã vùng: 04
ĐT: 35122568 Fax: 35123838

**CÔNG TY CỔ PHẦN
ĐẦU TƯ VÀ PHÁT TRIỂN GIÁO DỤC PHƯƠNG NAM**

231 Nguyễn Văn Cừ,
Q5, TP.HCM - Mã vùng: 08
ĐT: 38300707
Fax: 38300702

**CÔNG TY CỔ PHẦN
HỌC LIỆU**

240 Trần Bình Trọng, Q5, TP.HCM
Mã vùng: 08 ĐT: 38351179 Fax: 38357917

**CÔNG TY CỔ PHẦN
SÁCH DÂN TỘC**

25 Hàn Thuyên, TP. Hà Nội - Mã vùng: 04
ĐT: 38246923 Fax: 38246923

**CÔNG TY CỔ PHẦN
HỌC LIỆU GIÁO DỤC HÀ NỘI**

9 Vũ Thạnh, Q. Đống Đa, TP. Hà Nội
Mã vùng: 04 ĐT: 35122264 Fax: 39682664

**CÔNG TY CỔ PHẦN
SÁCH - THIẾT BỊ GIÁO DỤC
BÌNH THUAN**

70 Nguyễn Văn Trỗi, TP. Phan Thiết
Mã vùng: 062 ĐT: 39726508 Fax: 39726508

**CÔNG TY CỔ PHẦN
THIẾT KẾ VÀ PHÁT HÀNH SÁCH GIÁO DỤC**

187B, Giảng Võ, TP. Hà Nội
Mã vùng: 04
ĐT: 35122308
Fax: 35122308

**CÔNG TY CỔ PHẦN SÁCH GIÁO DỤC
TẠI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH**

240 Trần Bình Trọng, Q5, TP. Hồ Chí Minh
Mã vùng: 08 ĐT: 38323557 Fax: 38307141

**CÔNG TY CỔ PHẦN
SÁCH GIÁO DỤC TẠI TP. ĐÀ NẴNG**

78 Pasteur, Q. Hải Châu, TP. Đà Nẵng
Mã vùng: 0511 ĐT: 3889326 Fax: 3887793

 PRINTING

CÔNG TY CP IN SGK TẠI TP. HÀ NỘI

Tổ 60, Thị trấn Đông Anh, TP. Hà Nội
Mã vùng: 04 ĐT: 38833628 Fax: 38833786

**NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM
CÔNG TY CỔ PHẦN
THIẾT BỊ GIÁO DỤC 2 (EECO2JSC)**

79/81 Nguyễn Xí, P.26, Q. Bình Thạnh
ĐT - Fax: (08) 35114776

CÔNG TY CP IN SGK TP.HCM

240 Trần Bình Trọng, Q5, TP.HCM
Mã vùng: 08 ĐT: 38353171 Fax: 38352027

**CÔNG TY CỔ PHẦN
SÁCH MỚI VÀ TỪ ĐIỂN GIÁO DỤC**

25 Hàn Thuyên, TP. Hà Nội - Mã vùng: 04
ĐT: 39726508 Fax: 39726508

283 Thích Quảng Đức,
TX. Thủ Đức, Bình Dương
Mã vùng: 0650
ĐT: 3858330 Fax: 3836704

**CÔNG TY CỔ PHẦN SÁCH - THIẾT BỊ
GIÁO DỤC BÌNH DƯƠNG**

**CÔNG TY CỔ PHẦN
MĨ THUẬT VÀ TRUYỀN THÔNG**

187B Giảng Võ, TP. Hà Nội - Mã vùng: 04
ĐT: 35122317 - 35122163 Fax: 35121385

Tải nhạc

Soạn tin:

RN mã số gửi 8579

Gửi tặng, soạn tin: RN mã số sđtnhận gửi 8579

Tải nhạc chuông theo tên bài hát: Bạn có thể tải các bài hát yêu thích mà không cần nhớ mã số

soạn tin: **VJ tên bài hát gửi 8579**

Ví dụ: Tải bài hát Đợi một, soạn tin: VJ đợi một gửi 8579

TẶNG

5 bài nhạc chuông
5 hình ảnh
1 Gamejora

Cài đặt GPRS tự động

Nhắn tin: **GPHTA gửi 8779**

TRẬN ĐUA XE TĂNG

Một trò chơi chiến lược, hành động hay nhất trên điện thoại di động, khác với tất cả các game dành cho di động khác. Hạ gục đối thủ, nâng cấp xe tăng của bạn và chiến thắng! Soạn tin nhận:

TR gửi 8779

- Giao diện Tiếng Việt.
- Người chơi có thể mua các món hàng
- 35 loại vũ khí.
- 40 cấp độ.

KHO NHẠC

Nhạc chuông,
nhạc chờ lớn nhất
Việt Nam
Cập nhật từng phút!

Thưởng thức âm nhạc không
biên giới cùng Vmusic

- Trên 10.000 bài nhạc chuông
- Trên 10.000 bài nhạc chờ.
- Nghe nhạc trực tuyến.
- Cập nhật thông tin, hình ảnh ca sỹ nóng hổi.

Nhanh tay đăng ký:

Soạn tin: **VTM gửi 8779**

THẾ GIỚI ÂM NHẠC TRONG TÀM TAY

Chi tiết, truy cập: <http://vmusic.8x79.com.vn> hoặc gọi tới tổng đài: 19001255.
Sản phẩm của Công ty truyền thông VMG

**Kích hoạt sức mạnh
ngay hôm nay**

**3G
POWER
BOOSTER**

Nhận hướng dẫn đăng ký 3G

soạn tin: **GTM gửi 8779**

DN hỗ trợ các mạng
Vinaphone, Mobifone,
Vettel và các điện
thoại có hỗ trợ 3G

*Nhạc
chuông Tết
cho để yêu*

Nhận trọn bộ 30 bài nhạc chuông
Tết hay nhất mọi thời đại:

Soạn tin: **GOB TET gửi 8779**

Gửi tặng cho người thân:

GOR TET sđtnhận gửi 8779

Hot nhất

Bay giữa ngân hà	Nam Cường	6116
Chưa bao giờ anh hết yêu em	Nhóm The Men	6019
Con đường tình yêu	Lam Trường	7362
Gió đông ấm áp	Khánh Phương	6018
Khi mưa tan biến	Mạnh Quân	6113
Teen vọng cổ	Vĩnh Thylinh Kim	6114
Nga rã	Lý Hải	7370

Chơi với	Nhóm The Men	5736
Chuyện tình mưa	Khởi My	5737
Định mệnh là gặp nhau	Ngo Kiến Huy - Thu Thủy	5738
Đợi một năm	Đào Trọng Thịnh	5739
Hãy chờ anh	Phan Đình Tùng	5740
Hiên nhà tuyết rơi	Dương Triệu Anh	5741
Khoảng cách hai tâm hồn	Vy Quynh	5742
Làm lại từ đầu	ON Thập	5743
Chuyện tình hai chú heo con	Minh Hằng	6067
Chàng trai tháng 12	Thủy Tiên	5735

Phút bồi hồi

Đề một lần anh nói	Vân Quang Long	2230
Phút bồi hồi	Lam Trường	2231
Mưa đông tàn phai	Đan Trường	2232
Mãi là giấc mơ	Lam Trường	2233
Kiếp rong buồn	Đan Trường	2234
Đến một lúc nào đó	Lam Trường	2235
Còn mãi tim nhau	Đan Trường	2236
Goodbye my love	Yen Trang - Yen Nhi	2237
Đổi thay một bóng hình	Phạm Khánh Hưng	2241
Cuộc tình cay đắng	Đan Trường	2242

Lý cây bông

Chiếc áo Bà ba	NSND Thu Hiền	2110
Bác kim thang	Dân ca	2111
Tình thâm duyên quê	Dân ca	2126
Làng quan họ quê tôi	Dân ca	2182
Lý chim quyên	Dân ca	2198
Hoa cau vườn trâu	Thu Hiền	2199
Giếng làng	Tương Tán	2253

Nụ cười thiên thần

Lột xác	Nguyễn Hải Phòng	5861
Không có lửa làm sao có khói	vinhnam	5860
Vết thương tình yêu	Tuấn Hưng	7376
Nụ cười thiên thần	Phan Đình Tùng	2275
Người đàn ông tham lam	Hoàng Châu	2276
Đêm lao xao	Phượng Thành	2277

Bước theo em	Thuần Minh	1200
Chuyện giờ đây	Dương Triệu Anh	2942
Góc muộn	Ngọc Anh	976
Hot girl	Hoàng Mai	2941
Ngọc ngách	Bảo Thy	2940

Hai ngoại

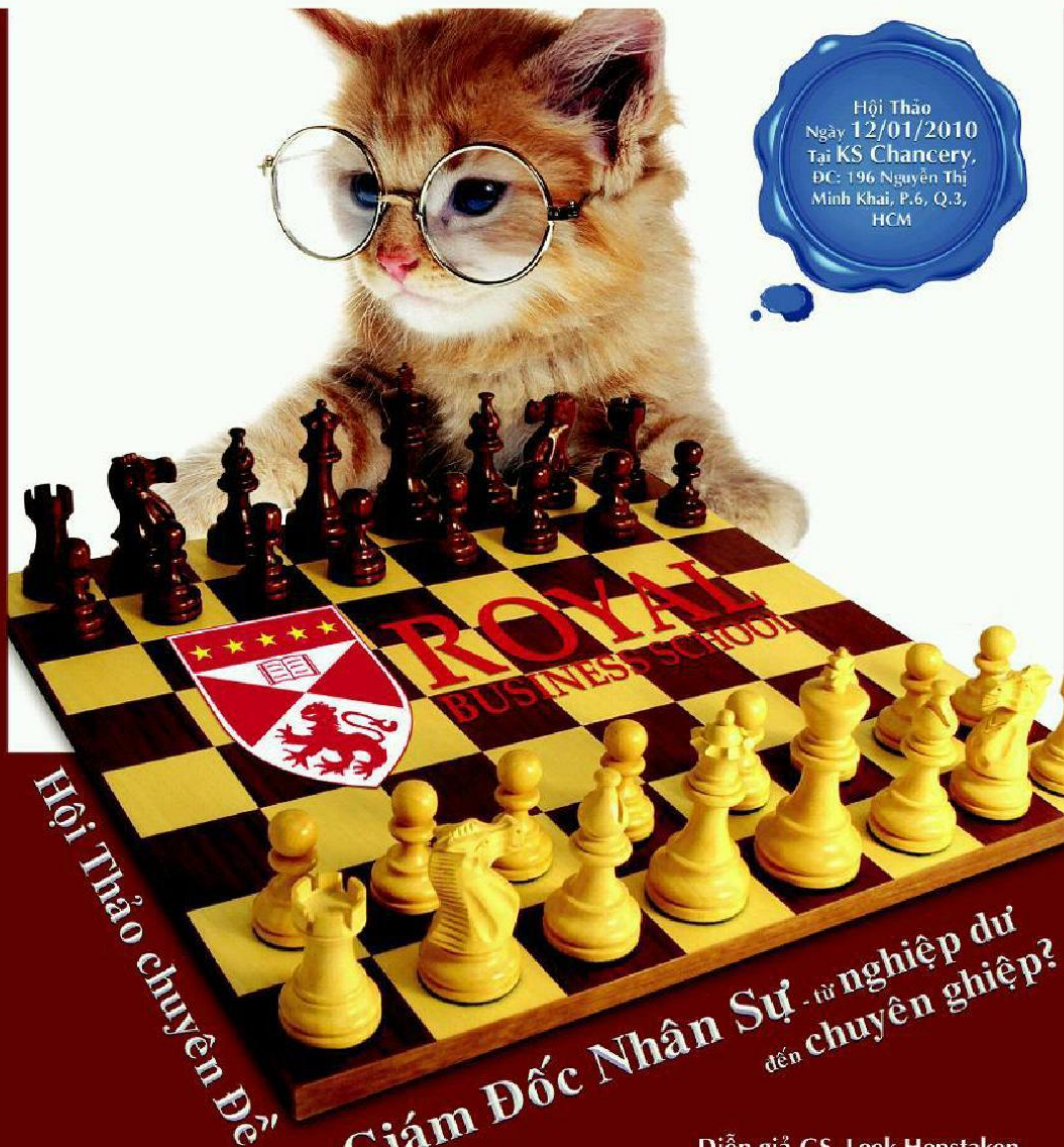
Tuyệt vời	Ngọc Lan	2326
Rồi mai tôi đem em	Tuấn Ngọc	2344
Người yêu đầu	Ngọc Lan	2347
Dòng sông kỷ niệm	Anh Tuấn	2364
Anh không còn yêu em	Đinh Phương	2446
Xuân và tuổi trẻ	Minh Tuyết	2650
Nếu không còn yêu	Lâm Nhật Tiến	2602
Một mùa yêu người	Tô Chấn Phong	2618

Bức họa đồng quê

Bóng cây Kơ Nia	Nhạc sĩ	2194
Thiên thai	Nhạc sĩ	2202
Như có Bác Hồ trong ngày vui đại thắng	Nhạc sĩ	2205
Nhạc rừng	Nhạc sĩ	2206
Người Hà Nội	Nhạc sĩ	2207
Cố gái Sài Gòn đi tải đạn	Nhạc sĩ	2208

Hot Quốc tế

Saving all my love for you		4236
Nothing gonna change my love for you		4237
Love me tender		4239
Love is all around		4240
I will always love you		4241
Happy together		4242
Casablanca		4243

Hội Thảo
Ngày 12/01/2010
Tại KS Chancery,
ĐC: 196 Nguyễn Thị
Minh Khai, P.6, Q.3,
HCM

Hội Thảo chuyên đề

Giám Đốc Nhân Sự - từ nghiệp dư
đến chuyên nghiệp?

Diễn giả GS. Loek Hopstaken
Đại Học Wittenborg. Hà Lan,

Giám đốc Nhân Sự không chỉ là người "Tuyển dụng" và "Sa thải", họ đặt dấu ấn của mình lên tầm "Chiến lược". Hãy thu nhận những công cụ của một giám đốc nhân sự Chuyên Nghiệp để tạo ảnh hưởng tích cực lên chiến lược con người của công ty bạn tại hội thảo "Giám đốc Nhân Sự - Từ chuyên nghiệp đến nghiệp dư"

HỘI THẢO HOÀN TOÀN MIỄN PHÍ dành cho các giám đốc và chuyên viên nhân sự -
cần giấy giới thiệu của công ty sở tại

"Số lượng ghế có hạn, hãy đăng ký ngay để chắc rằng mình là một trong những giám đốc nhân sự giàu quyền lực nhất sau hội thảo"

ROYAL BUSINESS SCHOOL

186 Nguyễn Thị Minh Khai, P.6, Q.3, HCM - ĐT: 08.3 9302 861 - Fax: 08. 39307 584 - Email: info@royal.vn - Website: www.royal.vn

Tổng Biên tập:
NGUYỄN XUÂN ĐỨC

Phó Tổng Biên tập:
VŨ TRỌNG THANH

Trưởng Ban biên tập:
BÙI TIẾN DŨNG

Trình bày:
HOÀNG CAO HIẾN
LÝ HỒNG HUONG XUÂN

Hội đồng Biên tập:
NGUT. NGÔ TRẦN ÁI
GS.TSKH CHÂU ĐIỀU ÁI
Nhà báo ĐỖ QUỐC ANH
TS. HÀ BÍCH LIÊN
PGS.TSKH BÙI MẠNH NHỊ
PGS.TS.BS NGUYỄN HOÀI NAM
GS.TSKH NGUYỄN DUY QUÝ
PGS.TS NGUYỄN THỊ MINH THÁI
TS. NGUYỄN QUÝ THAO
GS.TSKH LÊ NGỌC TRÀ
GS.TSKH NGUYỄN CHUNG TỬ

Phòng Phát hành:
THANH KHẢ - (08) 38399050
Phòng Quảng cáo:
XUÂN HOÀI - 0979574099
(08) 39293778 - 39293779

TÒA SOẠN:
322 Điện Biên Phủ, Q.10, TP. Hồ Chí Minh.
ĐT: (08) 38399050 - 38399055
Fax: (08) 38399053
Email: thegioimoi@hcm.vnn.vn

VĂN PHÒNG LIÊN LẠC PHÍA BẮC:
25 Hàn Thuyên, Q. Hai Bà Trưng, Hà Nội.
ĐT: (04) 22148838. Fax: (04) 39725701

PHÒNG VIÊN THƯỜNG TRÚ TẠI MIỀN TRUNG:
14 Nguyễn Văn Linh, Q. Hải Châu,
TP. Đà Nẵng. ĐT&Fax: (0511) 3837385

Giấy phép xuất bản số 241/GP của Bộ Văn
hóa - Thông tin cấp ngày 8/5/2001. ISSN
0868-3433. Chế bản và in tại: Nhà in báo
Nhân dân TP. Hồ Chí Minh.

Nóng

Tuấn Anh

Những ngày cuối năm 2009, đầu năm 2010, khi tiết trời ngày càng giá lạnh thì trên các phương tiện thông tin đại chúng, không khí như nóng lên từng ngày. Mỗi hôm nào, dư luận còn chưa hết rùng mình trước các loại đầu ăn tái chế, hàng tấn mỡ thối chuẩn bị được hô biến thành nhân bánh trung thu..., nay lại bàng hoàng trước thông tin hầu hết các mẫu hạt dưa và ớt bột từ các địa phương gửi về Viện Kiểm nghiệm vệ sinh an toàn thực phẩm quốc gia xét nghiệm đều có chứa rodamin B. Đây là một loại hóa chất dùng trong phẩm màu công nghiệp có hại cho sức khỏe đã bị cấm sử dụng trên toàn thế giới từ 30 năm trước. Theo tiến sĩ Lê Thị Hồng Hào, Phó viện trưởng Viện Kiểm nghiệm vệ sinh an toàn thực phẩm quốc gia, rodamin B nói riêng và phẩm màu công nghiệp nói chung là những chất rất độc vì được chiết xuất từ than đá, khó phân hủy, được dùng để nhuộm quần áo. Nếu rodamin B có trong thực phẩm sẽ gây ảnh hưởng đến chức năng gan, thận hoặc tồn dư lâu ngày gây ung thư cho người sử dụng. Bằng con đường nào, rodamin B chui vào thực phẩm để âm thầm tàn phá sức khỏe bao người?

Trong khi các cơ quan chức năng vào cuộc đi tìm câu trả lời thì Tết Canh Dần đã cận kề. Rất nhiều người tiêu dùng hoang mang, đành bấm bụng nói "không" với món hạt dưa tí tách vốn khó có thể thiếu trong những ngày Tết sum họp, nói "không" với thứ gia vị cay nóng thường hiện diện trong nhiều món ăn truyền thống và nói "không" với nhiều loại thực phẩm, hàng hóa không an toàn đã bị vạch mặt, chỉ tên.

Ngày 13/1/2010, Phó Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Thiện Nhân đã ký công điện số 67 về bảo đảm vệ sinh an toàn thực phẩm trong dịp Tết Nguyên đán Canh Dần 2010. Công điện nêu rõ: để triển khai những ngày cao điểm bảo đảm vệ sinh an toàn thực phẩm vì sức khỏe cộng đồng và đón mừng Xuân mới Canh Dần 2010, Thủ tướng Chính phủ yêu cầu chủ tịch ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương chỉ đạo tăng cường kiểm tra, thanh tra việc chấp hành các quy định vệ sinh an toàn thực phẩm của các cơ sở sản xuất kinh doanh thực phẩm có nguy cơ cao như thịt và các sản phẩm từ thịt, thủy sản tươi sống; chủ tịch ủy ban nhân dân các tỉnh biên giới chỉ đạo các ngành chức năng: quản lý thị trường, nông nghiệp và phát triển nông thôn, công an, biên phòng... phối hợp với các cơ quan chuyên môn trong ngành y tế tăng cường kiểm soát chặt chẽ thực phẩm nhập qua biên giới, kiên quyết ngăn chặn việc nhập khẩu, lưu hành trên thị trường Việt Nam các sản phẩm thực phẩm nhập lậu, thực phẩm không rõ nguồn gốc, thực phẩm không bảo đảm an toàn vệ sinh.

Mong rằng những biện pháp ngăn chặn quyết liệt, hiệu quả, không chỉ được triển khai trong dịp Tết, để sức khỏe của mỗi người dân, tương lai của giống nòi không bị đe dọa bởi cuộc tấn công của những cơ sở sản xuất, kinh doanh háms lợi trong và ngoài nước đã vì đồng tiền mà bán rẻ lương tâm. ■

12.492

vụ tai nạn giao thông đã xảy ra trên
cả nước trong năm 2009, làm 11.516
người chết, 7.914 người bị thương.

(Theo Ủy ban An toàn giao thông
quốc gia)

3.800.000

khách quốc tế đến Việt Nam năm
2009, giảm 11% so với năm 2008,
trong khi mức sụt giảm trung bình
của khu vực chỉ là 5%.

(Theo Tổng cục Du lịch)

Trân trọng kính mời quý độc giả đón đọc

Thế giới Mới

Giai phẩm Canh Dấn 2010

Giai phẩm Xuân Canh
Dần 2010 sẽ xuất hiện
trên toàn quốc từ ngày
25/1/2010 (ngày 11
tháng Chạp năm Kỷ Sửu)

GS. PHẠM TẮT DONG với lời chúc đầu năm đầy suy tư nhưng cũng đầy tin tưởng vào sự nghiệp giáo dục; **GS. NGUYỄN MINH THUYẾT** thẳng thắn và trách nhiệm với 5 vấn đề lớn của giáo dục nước nhà; **GS. VĂN NHƯ CƯỜNG** dí dỏm và có lý với bình chọn "10 sự kiện giáo dục tiêu biểu" của riêng mình; **PGS. TRẦN HỮU TÁ** đầy ắp thông tin và ký ức về ba "vị trưởng lão của nền giáo dục Việt Nam hiện đại"; **TS. BÙI TRÂN PHƯỢNG** sâu sắc với những dự đoán khoa học về sự "phức hợp" và "giản dị" của giáo dục thế kỷ 21; Chuyên gia giáo dục **GIẢN TỬ TRUNG** nhiệt huyết và tường minh với khẳng định thuyết phục về "vũ khí" lợi hại nhất trong công cuộc hội nhập hiện nay của đất nước; Nhà nghiên cứu **PHẠM TOÀN** đọc

đáo với những diễn giải về một hệ thống giáo dục phổ thông hiện đại...

"Làm cho đất nước càng ngày càng Xuân", chuyên đề chủ đạo của Tạp chí Thế Giới Mới giai phẩm Xuân Canh Dần 2010, với những nhân vật tiêu biểu, nổi bật trên diễn đàn giáo dục nước nhà suốt một năm qua, như tên gọi của nó, hy vọng sẽ là món quà, câu chuyện đầu năm, để cùng quý bạn đọc suy tư, trăn trở, định hướng cho sự học, sự đọc của bản thân, của gia đình và của toàn xã hội trong thời khắc linh thiêng của đất trời ngày Xuân.

Bên cạnh những cây bút quen thuộc của Thế Giới Mới như **PHẠM BÁ THỦY, PHAN XIPĂNG, ĐÀO QUỐC TOÀN, TRẦN QUỐC TOÀN, ĐÌNH THU HIỂN, TRẦN**

THU HƯƠNG..., giai phẩm Xuân Canh Dần đầy ắp những câu chuyện, những kỷ niệm, chiêm nghiệm, ký ức... của nhiều gương mặt tên tuổi như nhà thơ **TRẦN ĐĂNG KHOA, PGS.TS. NGUYỄN THỊ MINH THÁI**, nhà phê bình văn học **PHẠM XUÂN NGUYỄN**, nhà nghiên cứu văn hóa quân sự **DƯƠNG XUÂN ĐỒNG**, nhà báo **PHAN VĂN TÚ**, nghệ nhân Trà **HOÀNG NGHĨA SƯỞNG**, ThS. nhà phê bình điện ảnh **HỒ KHÁNH VÂN, PGS.TS. NGUYỄN HOÀI NAM, BS. TRẦN QUỐC LONG**, nhiếp ảnh gia **NGUYỄN ĐÌNH TOÁN, NGUYỄN Á...**

Kính mời quý độc giả đón đọc và cùng với Thế Giới Mới suy nghiệm để mỗi người, mỗi nhà và toàn xã hội "càng ngày càng Xuân"!

Mục lục 870

Thế giới Mới

Kỷ lục Taylor Swift (tr.50)

10. Tăng sức hút cho trung cấp chuyên nghiệp và dạy nghề

14. Luận văn tốt nghiệp của sinh viên: giá trị nằm ở đâu?

18. Người đóng vai trò hàng đầu đưa Lý Công Uẩn lên ngôi

24. Lai lịch bao cao su

28. Bệnh viện toàn cầu

32. Thăng trầm hướng đạo Kỳ 2: Phong trào hướng đạo Việt Nam

38. Làm gì khi bị dương cương?

44. Khách chưa qua đò

46. Mô hình mới phổ biến âm nhạc dân tộc

50. Kỷ lục Taylor Swift

Sự kiện văn đề

6. Việt Nam vẫn giám sát chặt cúm A/H1N1
Trao đổi của Thế Giới Mới với TS. Trịnh Quân Huấn, Thứ trưởng Bộ Y tế, xung quanh dịch cúm A/H1N1

Đối thoại

4 bạn trẻ nước ngoài bàn về giới trẻ Việt và ngày Tết cổ truyền Việt Nam: "Giới trẻ đang trở lại với văn hóa truyền thống..."

8.

Một ngày của những sinh viên "đặc biệt"

Cũng đặc biệt như tên gọi của khoa, sinh viên ở đây có cách học và hành rất riêng, không giống bất cứ ngành học nào...

12.

Phóng sự

Theo dấu trà cam khổ
Đây là một loại trà đặc sản của xứ Bình Định từng được chọn để tiến vua...

20.

■ Thứ trưởng Bộ Y tế Trịnh Quân Huân

Việt Nam vẫn giám sát chặt cúm A/H1N1

Một trong những sự kiện gây xôn xao dư luận đầu năm 2010 là việc bác sĩ - tiến sĩ (TS) Wolfgang Wodarg - Chủ tịch Ủy ban Y tế của Hội đồng châu Âu (EC) cho rằng Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) đã đăng tải thông tin sai lệch về đại dịch cúm A/H1N1 và cáo buộc rằng tổ chức này đã bị chi phối từ ngành công nghiệp dược phẩm.

Cúm A/H1N1 có còn nguy hiểm?

Theo TS Wodarg, cúm A/H1N1 không diễn biến quá phức tạp và hậu quả của căn bệnh này cũng không nặng nề, nghiêm trọng như lời cảnh báo từ WHO. Thậm chí, nguồn tin sai lệch đó đã khiến người dân tại nhiều quốc gia “hoảng loạn” và chính phủ nhiều nước đã phải tiêu tốn nhiều tiền của để mua vắc xin trong tình trạng nền kinh tế năm 2009 đang gặp khó khăn.

Thực tế, WHO đánh giá tác động hiện tại của đại dịch cúm A/H1N1 chỉ ở mức độ “vừa phải”, đại đa số bệnh nhân bị bệnh cúm nhẹ và phục hồi hoàn toàn trong vòng một tuần, nhiều trường hợp không cần bất kỳ sự can thiệp y tế nào. Mặc dù không phải là đại dịch, song cúm A/H1N1 luôn được WHO theo dõi chặt chẽ và ngày 15/1/2010 vừa qua, tổ chức này công bố, đến nay có 13.554 bệnh nhân bị dịch này đã chết. Trong đó ở châu Mỹ có 7.016 người, vùng Địa Trung Hải 883 người, châu Phi 131 người, châu Âu 2.788 người, Đông Thái Bình Dương 1.447 người, Đông Nam Á 1.289 người.

Trung tâm Phòng ngừa và kiểm soát bệnh dịch của Mỹ (CDC) cho biết khoảng 90% những người Mỹ dễ bị lây nhiễm cúm A/H1N1 nhất vẫn chưa được tiêm vắc xin. Hiện nay, trên toàn nước Mỹ mới có khoảng 61 triệu người được tiêm vắc xin phòng ngừa cúm A/H1N1. Theo CDC, hiện nay loại vắc xin này đang có rất sẵn, với hơn 130 triệu liều đã được sản xuất và 160 triệu người được ưu tiên cao tiêm loại vắc xin trên.

Các quan chức y tế thế giới cảnh báo rằng dịch cúm

A/H1N1 rất khó dự đoán, có thể tái bùng phát trở lại và biến thể. Loại virus mới này thường gây ra tỉ lệ tử vong cao hơn đối với những người trẻ tuổi so với loại virus cúm mùa thông thường.

Theo những chuyên gia trên, tiêm vắc xin phòng ngừa vẫn là cách hiệu quả nhất nhằm đảm bảo virus không quay trở lại hay biến thể thành một dạng mới nguy hiểm hơn. Tuy nhiên, tốc độ phân phối vắc xin rất chậm và người dân đang tỏ ra hoài nghi về việc có cần phải tiêm vắc xin hay không!

Sau đây là trao đổi của *Thế Giới Mới* với TS Trịnh Quân Huân, Thứ trưởng Bộ Y tế xung quanh dịch cúm A/H1N1.

Việt Nam vẫn giám sát chặt chẽ cúm A/H1N1

• Đến thời điểm này, diễn biến của cúm A/H1N1 tại Việt Nam như thế nào, thưa ông?

TS Trịnh Quân Huân: Kết quả xét nghiệm từ thực tế cho thấy, tùy từng thời điểm mà cúm A/H1N1 có những diễn biến khác nhau: giai đoạn tháng 5,6,7,8/2009, số ca tăng nhanh, tháng 11 và 12/2009 dịch giảm đi nhiều - số lượng người nhiễm cúm ít và tại thời điểm này số liệu thống kê chung về bệnh nhân là 0,45%. Thực tế, cúm A/H1N1 không quá nguy hiểm.

• Việc sử dụng vắc xin để đối phó với cúm A/H1N1 sẽ như thế nào, thưa ông?

TS Trịnh Quân Huân: Việc sử dụng vắc xin sẽ tiến hành như bình thường, các thủ tục cấp phép, thử nghiệm lâm sàng... trước khi sử dụng vẫn theo đúng qui trình

Theo Cục Y tế dự phòng, Bộ Y tế, tuần từ 11 đến 16/1/2010 ở Việt Nam chưa ghi nhận thêm ca tử vong nào có liên quan đến cúm A/H1N1, các trường hợp dương tính với loại virus này cũng đang giảm mạnh. Dịch cúm A/H1N1 có xu hướng giảm trong 2 tháng cuối năm 2009 (tháng 11 và 12) và hiện chưa phát hiện sự biến đổi của virus A/H1N1 tại Việt Nam.

của Bộ Y tế. Từ trước đến nay, việc triển khai tiêm ngừa ở Việt Nam vẫn dựa vào nhiều nguồn thông tin như: từ WHO, từ châu Âu, từ các nước trong khu vực và căn cứ vào tình hình thực tế. Nếu cúm A/H1N1 bùng phát thành dịch, thì vắc xin sẽ được sử dụng để đối phó, còn khi dịch lui (giảm) thì đó sẽ trở thành một loại vắc xin cúm mùa thông thường. Bộ Y tế sẽ tùy thuộc vào diễn biến của dịch mà có kế hoạch hướng dẫn tiêm phòng dịch cụ thể.

• Nhiều người cho rằng, việc đối phó với đại dịch cúm A/H1N1 đã gây lãng phí một nguồn tài chính đáng kể trong điều kiện nền kinh tế của chúng ta còn nhiều việc phải làm?

TS Trịnh Quân Huấn: Để đối phó với cúm A/H1N1, Bộ Tài chính đã rót thẳng ngân sách cho 63 tỉnh, thành phố, còn ngành y tế đã chi khoảng 100 tỉ đồng để mua trang thiết bị, máy thở, máy đo thân nhiệt... Đầu tư trang thiết bị nhiều không hẳn là lãng phí bởi ngoài việc sử dụng cho phòng chống dịch cúm A/H1N1, các trang thiết bị này còn là phương tiện có hiệu quả đối với việc khám và chữa các bệnh khác nữa.

• Tại thời điểm này, quan điểm của Bộ Y tế đối với cúm A/H1N1 như thế nào, thưa ông?

TS Trịnh Quân Huấn: Trong thời gian tới, công việc giám sát diễn biến của cúm A/H1N1 vẫn được đẩy mạnh, chúng ta

khó có thể lường trước về những diễn biến của dịch. Ban Chỉ đạo phòng chống cúm A/H1N1 vẫn tiếp tục giám sát cúm tại 15 điểm giám sát quốc gia để phát hiện các ổ dịch. Ban Chỉ đạo cũng yêu cầu các địa phương tiếp tục giám sát dịch cúm, đặc biệt là trong dịp Tết Nguyên đán.

• Xin cảm ơn thủ trưởng.

Hoàng Hạnh thực hiện

NGƯỜI NƯỚC NGOÀI BÀN VỀ GIỚI TRẺ VIỆT VÀ NGÀY TẾT CỔ TRUYỀN VIỆT NAM:

“Giới trẻ đang trở lại với văn hóa truyền thống...”

Họ tình cờ gặp nhau tại bản Tả Phìn (Sa Pa, Lào Cai) trong dịp Tết cổ truyền của Việt Nam, cùng ăn, cùng ở, cùng tham dự những lễ hội độc đáo của cộng đồng người dân tộc bản địa với những phong tục tập quán có truyền thống lâu đời khiến tất cả vô cùng thích thú. “Thật tuyệt vời!” - đó là nhận xét chung của bốn bạn trẻ người nước ngoài về Tết cổ truyền Việt Nam. Trước thềm Xuân Canh Dần 2010, mời bạn đọc cùng đối thoại với họ.

Ngày Tết cổ truyền của Việt Nam độc đáo và mang nhiều ý nghĩa

♦ **Phóng viên (PV):** Từng có dịp ăn Tết cổ truyền của Việt Nam tại đất nước chúng tôi, các bạn cảm thấy thế nào?

Elliot Nicholls (tình nguyện viên của tổ chức phi chính phủ Healbridge thực hiện dự án về sức khỏe sinh sản, phòng chống lây nhiễm HIV/AIDS cho đồng bào dân tộc thiểu số các tỉnh miền núi phía Bắc): Thật tuyệt vời! Tuy tôi chưa có dịp ăn Tết tại các thành phố lớn như Hà Nội hay TP.HCM... nhưng được đón Tết với người dân miền núi cũng thật thú vị. Tôi đã có dịp đi nhiều nơi nhưng có lẽ ít có nơi nào mà người dân lại thân thiện và mến khách như đồng bào Dao ở bản

Tả Phìn (Lào Cai) với những phong tục tập quán vô cùng độc đáo. Tôi đã uống (rượu) rất nhiều và có hôm say túy lúy. Nhưng mà vui! Các thiếu nữ ở đây rất đẹp và vô cùng dễ mến, họ đưa chúng tôi đi chơi khắp các làng bản, đến đâu cũng được mời uống rượu. Cái này thì... (cười).

Andrea Salas: Thú thật, khi chưa đến Việt Nam, những điều tôi được biết về đất nước các bạn chỉ là chiến tranh, đói nghèo và lạc hậu. Nhưng rồi khi có cơ hội (Andrea Salas hiện đang làm việc cho một tổ chức phi chính phủ của Canada giúp Việt Nam trong lĩnh vực xóa đói giảm nghèo), chính cha tôi là người đã động viên tôi lên đường. Tuy mới sang Việt Nam gần một năm nhưng đất nước các bạn đã để lại trong tôi thật nhiều ấn tượng. Đặc biệt là ngày Tết cổ truyền với những phong tục tập quán lâu đời chưa hề bị mai một. Một nhà văn hóa tôi gặp nói với tôi rằng ngày Tết của các bạn khiến con người xích lại gần nhau hơn, sống lương thiện hơn... và tôi nhận thấy đây là điều có thực!

Sanada Noboru: Tôi có may mắn được ăn hai cái Tết ở Việt Nam. Tuy phong tục và tập quán ở mỗi nơi một khác nhưng tựu trung lại ngày Tết đều là dịp để người thân gặp mặt nhau, nghỉ ngơi và vui chơi thỏa thích mà không phải lo nghĩ đến những mưu sinh của cuộc sống thường nhật. Việt Nam và Nhật Bản có những nét tương đồng trong văn hóa và truyền thống, nên tôi không cảm thấy buồn khi phải sống xa nhà mà ngược lại, tình cảm thân thiện của mọi người dành cho tôi khiến tôi lúc nào cũng cảm thấy như đang ở nhà mình...

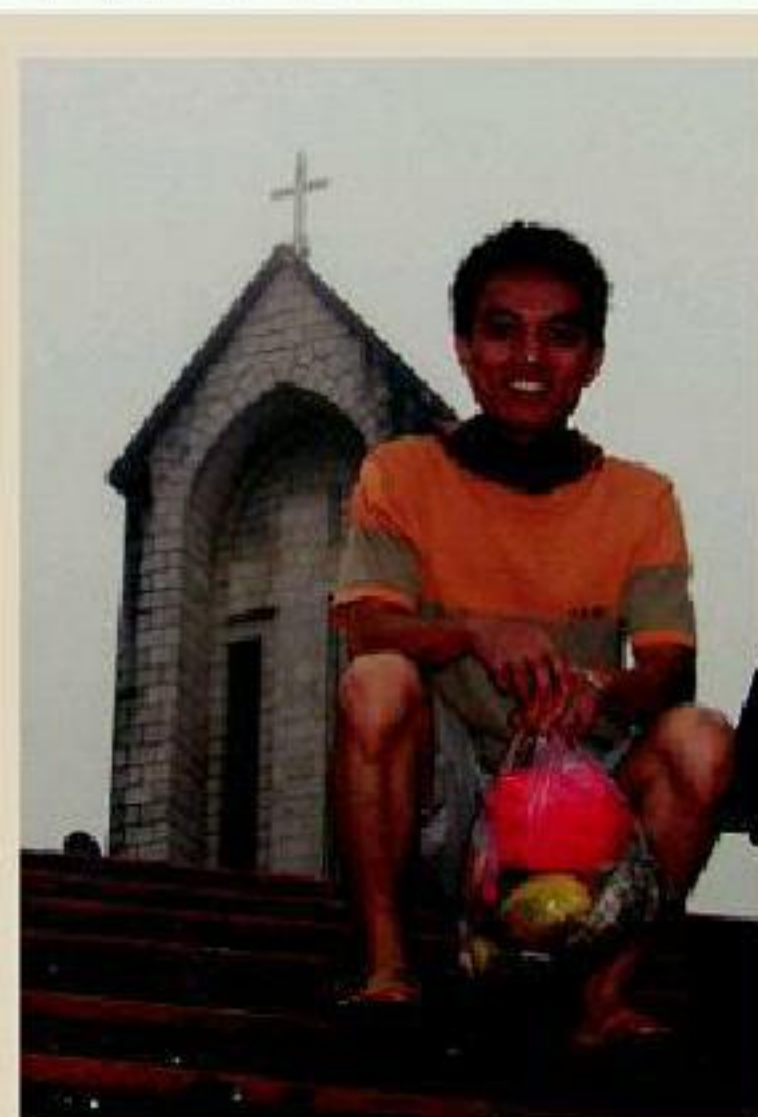
♦ **Điều gì trong ngày Tết cổ truyền của chúng tôi khiến các bạn ấn tượng nhất?**

Elliot Nicholls: Lễ hội lồng tồng (hội xuống đồng) của người Mông. Thật thú

vị! Phải nói rằng tôi đã rất may mắn khi được tham dự lễ hội này.

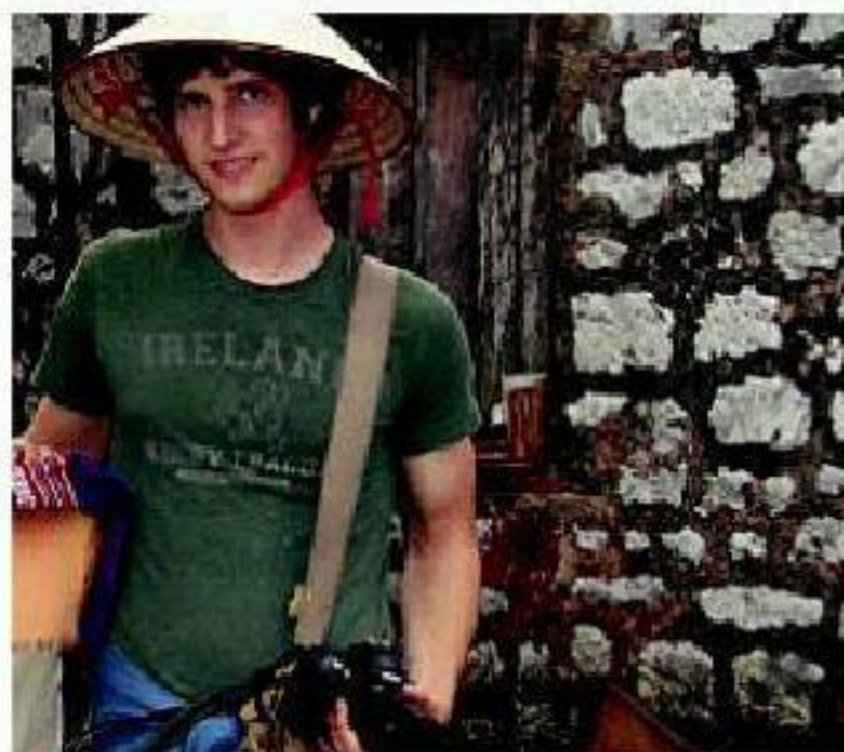
Sylvie Joannelle: Ôi giới ơi! Tôi đã được mọi người kéo đi hết nhà này đến nhà khác để chúc Tết nhau. Tôi nhận được rất nhiều lời chúc, toàn những điều tốt đẹp thôi trong khi tôi còn phải cố gắng rất nhiều! (Cười)

Sanada Noboru: Tôi thích nhất là được đi phiên chợ Tết ngày 30, phiên chợ cuối cùng trong năm. Ai cũng cố gắng mua sắm thật nhiều, nào hoa, nào bánh, nào mứt... để đãi bạn bè, người thân trong mấy ngày Tết. Thú vị nhất là được tắm

■ **Elliot Nicholls** trước nhà thờ Sa Pa

Elliot Nicholls, 21 tuổi, người New Zealand, sinh viên ngành phát triển cộng đồng và quan hệ công chúng tại Trường Đại học Oregon (Mỹ); **Andrea Salas**, 23 tuổi, người Canada, đang theo học ngành ngôn ngữ Trường Đại học Queensland (Úc); **Sanada Noboru**, thanh niên tình nguyện Nhật Bản từng có thời gian sang Việt Nam dạy môn vẽ và thể dục tại Trường Tiểu học Ninh Sơn (Việt Yên, Bắc Giang) và **Sylvie Joannelle**, 20 tuổi, đến từ nước Pháp.

■ Andrea Salas

nước lá mùi! Bác chủ nhà nơi tôi ở nấu cho tôi một nồi nước lá mùi thật to và giục tôi tắm. Mới đầu tôi còn ngần ngại nhưng sau khi được nghe bác giải thích tắm nước lá mùi sẽ giúp cho tâm hồn thanh sạch, sảng khoái hơn, đầu óc minh mẫn hơn, gột bỏ được hết những muộn phiền của năm cũ, giống như là... tẩy trần vậy nên tôi đã thử và muốn được ngâm mình trong thứ nước thơm ấy mãi. Thật tuyệt vời!

Giới trẻ đang trở lại với văn hóa truyền thống

• Trong tâm thức của người Việt xưa và nay, ngày Tết cổ truyền là một dịp để sum họp gia đình. Dù có bận bịu với công việc đến mấy, những người đi làm ăn xa cũng cố gắng thu xếp để trở về nhà. Nhưng những người trẻ, đặc biệt là thế hệ 8X - 9X (sinh vào thập niên 1980-1990) dường như suy nghĩ ngược lại. Từng có thời gian sống, làm việc và tìm hiểu về văn hóa Việt Nam, các bạn nghĩ gì về lời nhận xét vừa rồi?

Elliot Nicholls: Với nhiều bạn trẻ thế hệ 8X - 9X, có lẽ những cái Tết thuần Việt với "Thịt mỡ, dưa hành, câu đối đỏ/ Cây nêu, tràng pháo, bánh chưng xanh", những phiên chợ quê ngày 30, thức canh nồi bánh chưng đợi đón giao thừa... như một thước phim đẹp, rộn rã sắc màu nhưng đã thuộc về quá khứ, không gắn gũi với thực tế đời thường. Ngày càng có nhiều bạn trẻ theo "chủ nghĩa xê dịch" và cảm thấy... khoái chí khi lang thang đón Tết ở một tỉnh miền núi phía Bắc, một bãi biển đẹp ở miền Trung hay du lịch ra nước ngoài... Đó là điều có thật! Ngay cả thế hệ trẻ ở đất nước chúng tôi nhiều người cũng có cùng suy nghĩ. Bạn thấy đấy, nhiều bạn trẻ nước ngoài cũng

■ Sanada Noboru

đã chọn Việt Nam như một điểm đến thú vị đầy hấp dẫn, đặc biệt trong những ngày Tết cổ truyền. Có thể nói các tỉnh miền núi phía Bắc với những phong tục tập quán độc đáo của cộng đồng người dân tộc thiểu số nơi đây thu hút chúng tôi nhiều nhất...

Sanada Noboru: Nơi tôi sống và làm việc thuộc một huyện miền núi, đời sống của người dân còn nghèo và gặp nhiều khó khăn. Tuy nhiên, những người trẻ mà tôi biết, cứ mỗi cuối năm họ đều trở về nhà và những niềm vui rộn lên trong ánh mắt. "Thật mỡ, dưa hành..." như bạn nói không phải là ký ức đối với đời sống của người dân ở đây mỗi dịp xuân về. Có lẽ do họ còn nghèo, đời sống còn gặp nhiều khó khăn lại ở vùng sâu vùng xa nên sự thương mại hóa chưa "chạm" đến được, những giá trị văn hóa truyền thống vẫn được gìn giữ và chưa bị mai một hay mất đi chẳng? Ngồi canh nồi bánh chưng thức đợi giao thừa hay náo nức rủ nhau đi phiên chợ ngày 30 sắm mua hộp bánh, cành hoa... về chưng bàn thờ, đó là một nghi lễ, phải gọi là một nghi lễ đẹp trong đời sống hiện đại. Chỉ tiếc rằng ở các thành phố lớn, nhiều bạn trẻ đã không còn biết đến thứ lễ nghi này!

Sylvie Joannelle: Thời đại Internet, cuộc sống diễn ra với tốc độ rất nhanh, ngày càng có nhiều điều khiến người ta quan tâm hơn. Theo quan sát của tôi, không chỉ riêng thế hệ trẻ mà rất nhiều người Việt Nam không còn quan trọng hóa ngày Tết mặc dù họ vẫn chờ đón dịp trọng đại này. Bạn tôi thuộc thế hệ 8X, Tết năm ngoái đã "quẩy" ba lô đi du lịch một mình mặc dù cả năm cô ấy đã sống xa nhà. Trong suy nghĩ của cô ấy, gia đình và ngày Tết quan trọng nhưng không phải là

■ Sylvie Joannelle và hướng dẫn viên người Mông

tất cả. Cô ấy có quá nhiều việc phải làm, nhiều thứ để quan tâm; những mối quan hệ bạn bè, xã hội chẳng nhàn... đã lấy đi của cô ấy hầu hết thời gian. Cô ấy từng tâm sự với tôi rằng, Tết chỉ là một dịp nghỉ xả hơi, ngoài ra không còn có ý nghĩa nào khác. Tôi thấy hơi thất vọng nhưng cũng phải thông cảm với cô ấy thôi vì cuộc sống đang diễn ra như thế mà!

• Điều đó có đáng để chúng ta lo ngại, bởi vì như thế đồng nghĩa với việc văn hóa và truyền thống đang dần biến mất? Lớp trẻ đang quay lưng lại với cội nguồn chăng?

Andrea Salas: Tôi không nghĩ như vậy! Mặc dù những người trẻ ở đất nước các bạn rất nhanh nhạy trong việc hội nhập với thế giới nhưng điều đó không có nghĩa là họ đang quay lưng lại với cội nguồn và văn hóa truyền thống như lời nhận xét vừa rồi. Ngược lại, nhiều bạn trẻ tôi biết, họ rất có ý thức trong việc giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc. Điều đó không có nghĩa là cứ phải nói lên thành lời. Bạn có công nhận với tôi không?

Sanada Noboru: Không, không hẳn thế! Bạn hãy đi chợ hoa, hãy ghé bất cứ một ngôi nhà nào dù ở nông thôn hay thành thị, rất nhiều người trẻ mà các bạn gọi là thế hệ 8X - 9X chăm chút, chuẩn bị cho ngày Tết cổ truyền. Ngày càng có nhiều bạn trẻ đọc sách, lên mạng... tìm hiểu về cuộc sống, công việc của ông bà mình ngày xưa, thế hệ đi trước. Giá trị truyền thống không hề bị mai một mà chỉ có chút thay đổi cho phù hợp với thời đại mình đang sống mà thôi!

• Xin cảm ơn và chúc các bạn đón một cái Tết cổ truyền tại đất nước chúng tôi thật ý nghĩa! Chúc vạn sự như ý!

An Khanh - Thái Ngọc thực hiện

Tăng sức hút cho trung cấp chuyên nghiệp và dạy nghề

Năm nay 2010, Bộ Giáo dục và Đào tạo (GD&ĐT) sẽ áp dụng những quy định mới đối với kỳ tuyển sinh hệ trung cấp chuyên nghiệp (TCCN) và dạy nghề, nhằm tăng thêm sức hút cho bậc học này, cũng như tạo nhiều thuận lợi hơn cho thí sinh. Đây là cơ hội để các trường TCCN, trung cấp nghề (TCN) phát huy lợi thế của mình trong việc đào tạo nghề theo nhu cầu xã hội.

■ Xưởng thực hành Trường Trung cấp Kỹ thuật Công nghệ Nhơn Trạch, Đồng Nai. Ảnh: Đ.Q.T

Đào Quốc Toàn

Thí sinh nên biết lượng sức mình

Trước mùa thi và tuyển sinh đại học, cao đẳng (ĐH, CĐ) năm 2010, các chuyên gia tư vấn tuyển sinh lại một lần nữa khuyên các thí sinh cần cân nhắc kỹ sức học của mình, nếu thấy không đủ khả năng thi đỗ ĐH, CĐ thì nên đăng ký xét tuyển vào các trường TCCN hoặc TCN, không nên đăng ký dự thi ĐH, CĐ, để tránh quá tải cho kỳ thi, cũng như tránh lãng phí cho gia đình và xã hội. Thực tế, với sức học có hạn, điều kiện kinh tế gia đình khó khăn, việc học TCCN, TCN vừa

ít tốn thời gian, tiền bạc, vừa có thể kiếm việc làm sớm, là lựa chọn hợp lý nhất đối với nhiều thí sinh hiện nay.

Theo số liệu mới đây của Bộ GD&ĐT, cả nước hiện có hơn 3.000 cơ sở dạy nghề, đào tạo nghề (từ trình độ sơ cấp đến CĐ). Nếu các trường ĐH, CĐ hàng năm chỉ đủ sức tuyển sinh khoảng 500.000 chỉ tiêu, thì các trường TCCN, TCN (kể cả hơn 1.000 cơ sở dạy nghề ngắn hạn, nhỏ lẻ) mỗi năm có thể thu nhận tới gần 2 triệu người vào học. Việc xét tuyển vào các trường TCCN, TCN cũng đơn giản và hết sức rộng mở. Ông Hoàng Ngọc Vinh, Vụ trưởng Vụ GD chuyên nghiệp (Bộ GD&ĐT) cho biết, ngoài những học sinh

(HS) đã tốt nghiệp trung học phổ thông (THPT) và trung học cơ sở (THCS) hoặc tương đương, Bộ GD&ĐT còn khuyến khích các trường TCCN xét tuyển cả những thí sinh đã dự thi tốt nghiệp THPT và bổ túc THPT nhưng chưa đủ điều kiện để được công nhận tốt nghiệp. Đối tượng này khi được xét tuyển vào học TCCN sẽ được cơ sở đào tạo TCCN xét công nhận chuyển đổi kết quả học tập ở bậc phổ thông và miễn trừ không phải học lại, không phải thi lại các môn văn hóa đã có điểm tổng kết, điểm thi tốt nghiệp THPT từ 5,0 trở lên.

Bên cạnh hệ thống các trường TCCN thuộc Bộ GD&ĐT quản lý, cả nước còn có 90 trường CD nghề; 214 trường TCN; 684 trung tâm dạy nghề; trên 1.000 cơ sở dạy nghề khác do Tổng cục Dạy nghề, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội (LĐTB-XH) và các địa phương quản lý. Dự kiến trong mùa tuyển sinh năm 2010, các trường nghề này sẽ tuyển khoảng 1.700.000 chỉ tiêu, trong đó CD nghề và TCN tuyển 305.000 người.

Như vậy, đầu vào các trường TCCN và dạy nghề đã rất rộng mở. Hệ thống các trường nghề, cơ sở dạy nghề đã rải đều đến tận các huyện, thị (thậm chí đến tận xã) trên cả nước. Thế nhưng hàng năm, tỉ lệ thí sinh nộp đơn vào học các trường nghề vẫn rất thấp, chỉ chiếm khoảng 3 - 5% tổng số HS đã tốt nghiệp THCS (trong khi, ở một số nước như Séc, Phần Lan, Slovakia, Indonesia..., tỉ lệ này là 50-80%) và chiếm khoảng 15-20% tổng số HS đã tốt nghiệp THPT, bổ túc THPT. Số HS còn lại cố sức vào học THPT và thi vào ĐH, CĐ. Trong đó, theo ông Dương Đức Lân, Phó tổng cục trưởng Tổng cục Dạy nghề (Bộ LĐTB-XH), đáng lo ngại nhất là có tới 80% HS nông thôn hiện nay, sau khi tốt nghiệp THPT, chỉ chọn con đường thi vào ĐH. Thậm chí, có nhiều thí sinh thi trượt ĐH đến 2-3 năm vẫn "cố đắm ăn xôi", quyết theo đuổi giấc mơ ĐH!

Một trong những nguyên nhân khiến thí sinh chưa mặn mà với các trường TCCN và dạy nghề, theo ông Đoàn Công Hùng, Hiệu trưởng Trường Trung cấp kỹ thuật công nghệ Nhơn Trạch (Đồng Nai), là do HS hiện nay rất "đói" thông tin về xu hướng phát triển ngành nghề. Các em hiểu biết rất mơ hồ về thị trường lao động. Trong khi công tác hướng nghiệp ở trường phổ thông lại rất mờ nhạt, việc phân luồng HS sau THCS, sau THPT

chưa có hiệu quả thiết thực. Ngoài ra, Bộ GD&ĐT cho phép các trường ĐH, CĐ (dù không chuyên đào tạo nghề, không đảm bảo cơ sở kỹ thuật...) được tuyển quá nhiều chỉ tiêu đào tạo hệ TCCN, nên thí sinh có tâm lý thích vào học TCCN ở các trường ĐH, CĐ, hơn là vào học các trường TCCN có đầy đủ cơ sở vật chất kỹ thuật, phòng xưởng máy móc thực hành, khiến các trường TCCN, TCN rất khó tuyển sinh. Trong khi, có tới 80-90% HS sau khi tốt nghiệp các trường TCCN, TCN có việc làm ngay.

Mặt khác, theo bà Ngô Thị Minh, Phó chủ nhiệm Ủy ban Văn hóa, Giáo dục, Thanh niên, Thiếu niên và Nhi đồng của Quốc hội, việc đào tạo nghề hiện nay đang theo quy trình ngược, ngành nghề đào tạo mất cân đối, tức là trường có gì đào tạo nấy, thay vì đào tạo theo nhu cầu xã hội. Chính phủ hỗ trợ đào tạo nghề, nhưng vẫn phân bổ ngân sách theo chỉ tiêu tuyển sinh, chưa quan tâm nhiều đến đầu ra, đào tạo nghề chưa gắn với tạo việc làm. Chính phủ cần chọn ra các cơ sở đào tạo nghề tốt, có cơ chế bảo đảm HS ra trường sẽ có việc làm, rồi cho người học vay tiền đi học, sau đó trừ dần vào lương khi đi làm. Nếu có Chính phủ đứng ra bảo đảm và cho vay tiền học thì thanh niên sẽ vào học nghề. Hiện nay, thanh niên chưa dám bỏ tiền để đầu tư học nghề dài hạn, vì họ còn băn khoăn, chưa tin là học xong sẽ có việc làm tốt.

Giảm chỉ tiêu tuyển sinh hệ trung cấp chuyên nghiệp trong trường đại học

Theo Bộ GD&ĐT, năm 2010 sẽ tiếp tục điều chỉnh giảm chỉ tiêu đào tạo hệ TCCN đối với các trường ĐH (nhất là các trường không có truyền thống đào tạo TCCN). Bộ GD&ĐT cũng xem xét cắt giảm chỉ tiêu hoặc có thể không giao chỉ tiêu đào tạo TCCN năm 2010 đối với các trường vi phạm Quy chế tuyển sinh TCCN và các quy định hiện hành về đào tạo TCCN trong năm 2009; các trường không thực hiện nghiêm túc yêu cầu 3 công khai theo quy định của Bộ GD&ĐT. Ngoài ra, Bộ GD&ĐT khẳng định việc xác định chỉ tiêu đào tạo TCCN năm 2010 còn căn cứ vào các hợp đồng đào tạo theo địa chỉ, để đáp ứng nhu cầu sử dụng lao động của các cơ quan, doanh nghiệp.

Ông Hoàng Ngọc Vinh cho biết, trong mùa tuyển sinh năm 2009, tuy số trúng

tuyển vào TCCN ở 432 trường (bao gồm cả các trường ĐH, CĐ có đào tạo hệ TCCN) là xấp xỉ 390.000 thí sinh, nhưng trên thực tế số đến nhập học chỉ hơn 216.000 thí sinh. Bên cạnh đó, số thí sinh vào học TCCN lại tập trung nhiều tại các cơ sở đào tạo ở các thành phố lớn như Hà Nội, TP.HCM. Còn các khu vực Tây Bắc, Tây Nguyên... điều kiện kinh tế còn nhiều khó khăn, cần phát triển mạnh quy mô đào tạo TCCN, nhằm đáp ứng nhu cầu nhân lực tại chỗ cho địa phương, thì số thí sinh vào học TCCN lại chiếm tỉ lệ rất nhỏ. Vì vậy, năm 2010, Bộ GD&ĐT cho phép các trường có thể tổ chức xét tuyển hệ TCCN nhiều đợt trong năm, để thực hiện kế hoạch tuyển sinh của nhà trường. Đối với thí sinh, sẽ không hạn chế số nguyện vọng, số cơ sở đăng ký dự tuyển vào học TCCN.

Về phương thức nộp hồ sơ và lệ phí đăng ký xét tuyển TCCN năm 2010, Bộ GD&ĐT có sự điều chỉnh: thí sinh có nguyện vọng đăng ký dự tuyển vào TCCN sẽ nộp hồ sơ và lệ phí tuyển sinh về trường đăng ký dự tuyển (qua đường bưu điện chuyển phát nhanh, dịch vụ chuyển phát ưu tiên, hoặc đến nộp trực tiếp tại trường). Nhà trường sẽ gửi thẳng các giấy báo cần thiết cho thí sinh. Ngoài hồ sơ đăng ký dự tuyển TCCN do các sở GD&ĐT phát hành (theo mẫu hồ sơ tương tự như mẫu hồ sơ đăng ký dự tuyển TCCN năm 2009), thí sinh phải gửi các giấy tờ cần thiết khác theo tiêu chí xét tuyển và thời gian nhận hồ sơ của từng trường, được thông báo trong cuốn *Những điều cần biết về tuyển sinh TCCN năm 2010* do Bộ GD&ĐT ban hành.

Ngoài ra, tùy theo yêu cầu và tình hình cụ thể của từng địa phương, nhằm tạo điều kiện thuận lợi tối đa cho thí sinh, các sở GD&ĐT có thể tổ chức thu nhận hồ sơ đăng ký dự tuyển TCCN của thí sinh trên địa bàn tỉnh, thành phố của mình và chủ động bàn giao cho các trường đúng theo yêu cầu thu nhận hồ sơ của các trường thông báo.

Bộ GD&ĐT cũng yêu cầu các cơ sở đào tạo TCCN, căn cứ năng lực đào tạo của trường và nhu cầu của người học, tạo điều kiện để xét tuyển cả những thí sinh trượt tốt nghiệp THPT, bổ túc THPT vào học. Khi vào học TCCN, HS sẽ được các cơ sở đào tạo xét công nhận, chuyển đổi kết quả học tập và rèn luyện ở phổ thông, trên cơ sở lấy kết quả chung cả năm lớp

// Bộ GD&ĐT cần hạn chế tình trạng sau khi công bố chỉ tiêu tuyển sinh lại tiếp tục bổ sung chỉ tiêu cho các trường. Thậm chí có trường (như Trường ĐH Quốc tế Hồng Bàng - ĐQT) chỉ tiêu đào tạo TCCN được bổ sung nhiều lần và cao hơn 2 lần chỉ tiêu được giao chính thức! //

**Ông NGUYỄN VĂN CHIẾN
Chánh thanh tra Bộ GD&ĐT**

12 của HS và miễn trừ không phải học lại, thi lại các môn văn hóa phổ thông (theo yêu cầu đào tạo TCCN) mà HS đạt kết quả từ 5,0 trở lên. Với những môn văn hóa (theo yêu cầu đào tạo TCCN) mà HS có kết quả dưới 5,0 ở phổ thông, cơ sở đào tạo TCCN tổ chức cho HS ôn tập và thi lại.

Tại Hội nghị Thi và tuyển sinh năm 2010 vừa qua, Phó Thủ tướng, Bộ trưởng Bộ GD&ĐT Nguyễn Thiện Nhân khẳng định, Bộ sẽ có những quy định mở hơn để các trường có thể đào tạo liên thông từ TCCN lên CĐ và ĐH. Đồng thời, những HS tốt nghiệp các trường TCN được tham gia dự thi tuyển sinh vào các trường ĐH, CĐ như các đối tượng khác đã quy định tại Luật GD sửa đổi.

Về việc phối hợp giữa đào tạo TCCN, TCN và sử dụng nhân lực, các doanh nghiệp có nhu cầu tuyển dụng lao động đã qua đào tạo để nghị Nhà nước cần có chính sách và hỗ trợ cụ thể. Các doanh nghiệp sẵn sàng tham gia vào quy trình đào tạo của các trường (hỗ trợ kinh phí đào tạo, máy móc trang thiết bị, cơ sở thực hành, huấn luyện HS thực tập...). Tuy nhiên, các doanh nghiệp lại băn khoăn không biết sẽ được Nhà nước hỗ trợ gì về thuế và chi phí khi nhập linh kiện máy móc phục vụ đào tạo, chi phí đào tạo có được tính vào chi phí sản xuất? Theo Phó Thủ tướng Nguyễn Thiện Nhân, các doanh nghiệp phải có vị trí xứng đáng trong Chiến lược phát triển đào tạo nghề đến năm 2020. Việc phối hợp giữa đào tạo và sử dụng thế nào cho hiệu quả cần được tính toán kỹ. Đây là một trong những giải pháp để giải quyết bài toán chất lượng đào tạo TCCN, TCN cũng như hướng tới dạy nghề theo nhu cầu xã hội. ■

■ Day học sinh khiếm thị

Một ngày của những sinh viên “đặc biệt”

Phạm Thị Phong Lan

Khoa Giáo dục đặc biệt (GDĐB) - Trường Đại học Sư phạm Hà Nội được thành lập từ năm 2001, đào tạo cử nhân các chuyên ngành Khiếm thị, Khiếm thính và Giáo dục đặc biệt. Cũng “đặc biệt” như tên gọi của khoa, sinh viên ở đây có cách học và hành rất riêng, không giống như bất cứ ngành học nào...

Buổi sáng, giảng đường tầng 3 của Khoa GDĐB đang trong giờ thực hành môn tập đọc, sinh viên K56A đóng vai cô giáo và học sinh lớp hòa nhập cho học sinh khiếm thị. Thanh (vai cô giáo) gắn lên tấm bảng đen một bức tranh vẽ cánh cánh đồng cỏ xanh mướt có những con bò sữa nhờn nhờn gặm cỏ rồi mời một học sinh (sáng mắt) đứng lên miêu tả bức tranh. Sau đó cô giáo mời tiếp một bạn “khiếm thị” (do Huệ đóng vai) nhắc lại lời bạn vừa nói. Cô giáo khen: “Các con trả lời rất tốt, hôm nay chúng ta sẽ học bài mới với từ “bò” và từ “cỏ”. Các con mở vở và bảng Braille nào”. Trong khi các bạn “sáng mắt” nắn nót viết từng chữ vào vở ô ly thì các bạn “khiếm thị” cũng chăm chú “sờ” từng ô vuông trên tấm bảng nhựa, dùng bút chuyên dụng chấm vào đúng những lỗ thủng trong bảng. Buổi học diễn ra trong

không khí nghiêm túc y như một lớp tiểu học thực sự. Thầy Nguyễn Hiệp Thương - giảng viên bộ môn Khiếm thị - cầm máy quay kỹ thuật số đi vòng quanh lớp ghi lại những hoạt động dạy và học của sinh viên. Cuối giờ, thầy chiếu hình ảnh đã ghi được lên màn hình rộng, đánh giá từng chi tiết trong giờ học. Sinh viên cũng sôi nổi đưa ra ý kiến đóng góp để rút kinh nghiệm cho nhau: “Cô giáo không được hỏi học sinh là “Con có nhìn rõ không?” vì đây là lớp có cả học sinh khiếm thị cơ mà...” - Thiện, lớp trưởng góp ý cho Thanh. Cả lớp cười ồ vui vẻ. Buổi học kết thúc, các bạn ra về chuẩn bị cho buổi thực hành buổi chiều.

2 giờ chiều. Trường Mầm non Trung Hoa nằm trong một con hẻm của phố Phương Mai khá yên tĩnh, tầng hai dành cho các bé từ 4 đến 5 tuổi. Bé Ngân Hạnh và Mạnh Quân đang cùng cô Huệ chơi trò “Mở cửa ra”. Trước mặt mỗi bé là một thanh nhựa dài 30cm, rộng 7cm, trên đó chia thành nhiều ô nhỏ, mỗi ô có 6 lỗ tròn. Đây chính là một dòng của bảng chữ nổi được phóng to gấp nhiều lần để cho các bé làm quen với dụng cụ học tập sau này. Cô Huệ đóng vai Cáo, Thỏ và Gấu Trúc, mỗi lần gõ cửa “cốc cốc cốc... cho tôi vào nhà nào!”, nếu bé đồng ý sẽ nói: “Xin mời vào” và bỏ trống một ô, bé không đồng ý thì vội vã nhặt 6 chiếc đinh cố lấp kín cả 6 lỗ trong ô đó.

Sang trò chơi mới, cô Hà mang hai rổ gạch nhựa bày ra sàn nhà để các bé xây công viên và trường học. Hà phải “thuyết minh” rất nhiều để các bé hình dung được công việc của người thợ xây, sau đó cầm tay từng bé hướng dẫn các vị trí xếp gạch sao cho không bị đổ khi chồng lên nhau. Một lúc sau, hai công trình đã hoàn thành. Bé Ngân Hạnh nín tay có hỏi: “Cô ơi, nhà của con màu gì vậy? Nhà của bạn Quân cao hơn mà có đẹp bằng nhà con không?”. Hà lại cầm tay bé đặt vào từng viên gạch, miêu tả cho bé biết đây là màu gì, các màu đặt cạnh nhau sẽ tạo ra bức tường đẹp thế nào. Gương mặt của hai bé rạng rỡ hẳn lên khi được các cô vỗ tay khen thưởng.

Hết giờ “chơi mà học”, hai bé được

đưa sang phòng khác để giáo viên đánh giá giờ thực hành. Cô Đào Phương Liên (giảng viên Khoa GDDB) và cô Nguyễn Thị Hoa (Hiệu trưởng Trường Mầm non Trung Hoa) đều thống nhất nhận xét: “Giáo trình được chuẩn bị khá kỹ nhưng các bạn còn mắc bệnh nhiều lời. Học sinh khiếm thị chỉ tiếp thu bằng con đường nghe giọng nói và sờ vào hiện vật, cho nên cần phải dùng từ ngữ dễ hiểu. Và phải dành cho học sinh một khoảng thời gian đủ để cảm nhận sự vật bằng tay, không được sốt ruột dùng ngôn ngữ để diễn tả công dụng ngay lập tức...”

Cô Liên mở lại đoạn phim vừa ghi được, chỉ ra những thao tác chưa đúng của Huệ: “Khi dạy học sinh, em phải lưu ý sắp xếp dụng cụ từ phải sang trái để thuận chiều với bé, nếu không sau này học trên bảng Braille, bé sẽ viết ngược trang giấy. Chữ Braille viết từ phải sang trái thì mới đọc được từ trái sang phải”. Để luyện tập thành thục kỹ năng sử dụng đồ dùng, các bạn sinh viên thường phải nhầm lẫn lại, mảy mò sắp xếp mọi thứ như một người khiếm thị. Thực nói: “Mình còn có hai con mắt sáng để mở ra nhìn nhưng nhiều lúc thấy... khó quá, người khiếm thị thì chẳng có cách nào khác ngoài việc phải cố gắng làm đi làm lại nhiều lần”.

4 giờ chiều, Hà Văn Thiện rủ tôi sang Trường Dạy trẻ điếc Nhân Chính. Đúng vào giờ sinh hoạt ngoại khóa, các em nhỏ chạy đến vây quanh anh Thiện. Những bàn tay giơ lên, những ngón tay xò ra, cup vào linh hoạt như biểu diễn một điệu múa kỳ lạ. Thiện cũng “nói” với các em bằng những ngón tay, cậu đang say sưa kể một câu chuyện cổ tích được “phóng tác” theo kiểu hiện đại làm bọn trẻ chốc chốc lại rộ lên những tràng cười như nắc nẻ. Một cậu bé dạy cho tôi nói “I love you” bằng ba ngón tay, tôi lóng ngóng một hồi mới thực hiện thành công, cậu giơ ngón tay cái, nháy mắt gật đầu ra hiệu “OK!”.

Trong khi Thiện đến Trường Nhân Chính thì hai nhóm khác cũng đang có mặt ở Trường Mầm non Happykid và Trường Trung học cơ sở Xã Đàn. “Ngành học của bọn em phải gắn liền lý thuyết với thực hành, nếu chỉ học trên lớp sẽ

■ Tham gia hoạt động tình nguyện ở Thụy An

không rèn luyện được kỹ năng dạy học sinh. Càng đi thực tế mới càng vỡ ra được nhiều tình huống không có trong giáo trình” - Thiện cho biết.

6 giờ 30 tối, Huệ về ký túc xá mặc thêm chiếc áo khoác, vội vã ra bắt xe buýt tuyến 34 sang bến xe Long Biên. Chị Hạnh (Ngọc Thụy - Gia Lâm) đã chờ sẵn, chờ Huệ qua cầu Long Biên về nhà dạy cho con gái mắc chứng tự kỷ. Bé Lê (con chị Hạnh) đã gần ba tuổi mà không nói được một từ nào, chỉ thích chơi một mình và không biết biểu lộ cảm xúc với người thân. Những buổi đầu tiếp xúc với bé rất khó khăn, bé không chịu hợp tác với giáo viên nên phải mất nhiều thời gian để dạy cho bé từng thao tác nhỏ nhất. Dạy trẻ tự kỷ phải có lòng kiên nhẫn và tình yêu thương thực sự, nếu không sẽ bị... stress nặng. Đôi khi gặp phải học sinh ở thể dễ kích động, cô giáo “ăn đòn” là chuyện thường. Sau mỗi buổi dạy, Huệ thường được chị Hạnh động viên rất nhiều khi thấy cô gia sư phải toát mồ hôi “đấu trí” với con mình. Huệ cũng mừng vì sau hai tháng can thiệp, bé Lê đã bập bẹ gọi mẹ và biết ôm tạm biệt cô giáo. “Em đi dạy thêm cho trẻ tự kỷ từ năm thứ hai, công việc khá vất vả nhưng cũng có niềm vui. Bố mẹ các bé mừng rơi nước mắt khi con

mình biết nói, biết nghe lời khiến em xúc động lắm và thấy yêu nghề hơn” - Huệ tâm sự.

Mỗi buổi dạy thêm các bạn được trả thù lao từ 80.000 đến 100.000 đồng, nếu chịu khó cũng đủ tiền trang trải học hành và sinh hoạt hằng ngày.

Một ngày của sinh viên Khoa GDDB luôn kín mít từ sáng đến tối, thế nhưng các bạn không hề tỏ ra mệt mỏi hay chán nản, ngược lại, luôn tìm được cho mình những niềm vui từ công việc đầy vất vả. Năm nào khoa cũng tổ chức những chuyến đi tình nguyện về các trung tâm tàn tật, các trại bảo trợ xã hội để giúp đỡ các em nhỏ chịu nhiều thiệt thòi, đang cần phải phục hồi chức năng. Thụy An (Ba Vì - Hà Nội), Làng trẻ em Hòa Bình... là những địa chỉ thân thuộc với nhiều khóa sinh viên trong khoa.

GDDB là một ngành mới ở Việt Nam, hiện nay số người theo học ngành này đã nhiều hơn những năm trước. Nhưng vì nhiều lý do, sinh viên tốt nghiệp lại thường ít lựa chọn công việc dạy học trực tiếp ở các trường. Phải chăng, để gắn bó với một công việc đòi hỏi nhiều thời gian và công sức như vậy, không chỉ có niềm yêu thích mà còn phải có cả sự hy sinh? ■

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP CỦA SINH VIÊN: GIÁ TRỊ NẰM Ở ĐÂU?

Phần lớn khóa luận tốt nghiệp của sinh viên (SV) sau khi được bảo vệ xong là cho vào kho, phòng tư liệu hay thư viện trường mà chẳng mấy khi được đem ra ứng dụng, dù đa số đều được đánh giá loại tốt.

Nguyễn

Rất nhiều SV được làm khóa luận (KL) tốt nghiệp khi được hỏi đã than thở: "Được làm KL thì oách thật, nhưng để có một KL nên hồn thì chi phí đầu tư cho nó thật không nhỏ chút nào. Phải chi công sức mình đầu tư được ghi nhận thì không có gì để nói, đáng

này cứ bảo vệ xong là KL lại bị xếp xó ở một góc nào đó trong phòng tư liệu của nhà trường, điều này khiến chúng tôi rất buồn".

Cái giá của một khóa luận?

Theo quy định hiện nay, các SV làm KL tốt nghiệp thường không được hỗ trợ bất cứ một khoản kinh phí nào trong quá trình thực hiện đề tài. Hầu hết SV sau khi

nhận được kết quả thông báo trên khoa là sẽ được làm KL đều phải tất bật lo chạy ngược chạy xuôi, tự thân vận động để chuẩn bị đầu tư cho KL của mình từ A đến Z. Đây cũng chính là nguyên nhân khiến cho chất lượng KL tốt nghiệp của SV mấy năm gần đây không cao, bởi phần lớn SV không đủ tiền để hoàn thành KL của mình một cách tốt nhất.

Chi phí đầu tư cho một KL thì vô chừng,

bởi còn tùy theo ngành học và đề tài mà SV thực hiện. Ngoài việc phải đi mua và sưu tầm tài liệu, bỏ tiền thuê người trình bày KL, rồi tiền “bồi dưỡng” giáo viên hướng dẫn cho đến tiền “trà nước” mỗi khi có việc gì đó cần nhờ các thầy các cô chỉ bảo..., tất cả các khoản trên cộng lại, một KL khi SV thực hiện xong bình quân tốn khoảng 1,5 triệu cho đến 8 triệu đồng, nhất là với các ngành như thiết kế thời trang, lập trình viên, các ngành liên quan đến hóa chất, thí nghiệm... Đầu tư một KL cao nhất hiện nay là KL của các SV khoa thiết kế thời trang. Để thực hiện một KL tốt nghiệp cho thật hoàn chỉnh bằng một bộ sưu tập, các bạn phải đầu tư không dưới 10 triệu đồng. SV làm KL thuộc khối ngành khoa học tự nhiên chi phí đầu tư cũng xấp xỉ con số trên. Riêng khối xã hội thì chi phí có thấp hơn, với mức đầu tư thông thường khoảng 2-4 triệu đồng/KL.

Chính vì cần nguồn “tài chính” để đầu tư cho một KL khá lớn so với túi tiền SV nên không ít KL không có chất lượng dù các bạn học không phải tệ.

Thanh Tr. - SV ngành thiết kế thời trang Trường ĐHSPKT ra trường năm rồi chưa xót nói: “Mình đã bỏ công đầu tư rất lớn vào KL tốt nghiệp, đi ngày đi đêm, tìm kiếm cảm hứng chất liệu để thực hiện bộ sưu tập. Vậy mà đến lúc bắt tay vào thực hiện thì mình chịu không nổi, bởi kinh phí cần bỏ ra quá cao. Ba mẹ ở quê không có tiền nên mình đành vay đỡ bạn bè mỗi đứa một ít để thực hiện KL một cách chấp vá. Cuối cùng KL của mình chỉ được đánh giá mức khá ở ý tưởng, thật buồn”.

Chất lượng thực sự của khóa luận

Hỏi các bạn SV được làm KL về vấn đề này, phần lớn đều có chung một nhận xét: không có sự đầu tư xứng đáng về thời gian và tài chính thì không thể có được một KL ra hồn. Nguyễn Thị Thanh G., SV khóa 02, Khoa Ngữ văn Trường ĐH Văn Hiến tâm sự: “Các bạn trong lớp

thường nghĩ những người được làm KL tốt nghiệp như bọn mình là sướng lắm, vì không phải thi tốt nghiệp sẽ không sợ rớt. Nhưng các bạn nào có hiểu, để có được một KL ra hồn, tụi mình phải làm việc cật lực, đầu tư công sức, tiền bạc trong khoảng thời gian rất dài. Mình bảo vệ KL xong mà người phờ phạc và sút đi mấy ký. Nói thật, ngay từ lúc được chọn làm KL, mình chỉ muốn được thi tốt nghiệp giống các bạn cho khỏe. Tài liệu thì có sẵn, cứ thế mà học rồi thi, chẳng phải mất công đi lùng sục, chọn lọc, tổng hợp tài liệu chi cho mệt. Nhưng tất cả cũng vì danh dự, vì sự thuận lợi cho việc xin việc sau này sau khi ra trường mà mình đã không thể rút chân ra được”.

Nguyễn Thị D., cử nhân ngành công nghệ sinh học, bảo vệ KL cách đây mấy năm, nhận xét: “Theo tôi chất lượng KL hiện nay của các bạn SV chưa thật sự cao. Bởi thực tế cho thấy rất ít KL hay công trình nghiên cứu khoa học của SV được mang ra ứng dụng vào đời sống. KL hiện nay theo tôi chủ yếu chỉ mới chú trọng vào phương pháp làm bài và phần lý thuyết, còn nội dung và ứng dụng thực tế thì chưa cao và sâu sắc cho lắm! Giáo viên chấm KL phần nhiều cũng còn dựa trên kiểu chấm điểm phương pháp thực hiện của SV là chính chứ chưa đề cao khả năng hữu dụng khi đưa vào thực tế đời sống của KL đó”.

Ngoài những khó khăn đã nói, SV làm KL tốt nghiệp còn bị áp lực rất lớn về thời gian. Hiện nay thời gian làm KL tốt nghiệp của SV là khoảng 4-6 tháng. Quỹ thời gian trên nhìn vào tưởng là rất dài nhưng thật ra chẳng thấm vào đâu. Do đó nếu không tập trung, đầu tư và làm việc có kế hoạch, SV làm KL sẽ không đủ thời gian để làm. Nhiều trường ĐH ngoài công lập còn giới hạn cho SV thời gian hết sức bó hẹp, chưa đầy 3 tháng nên chất lượng KL sẽ rất khó để đảm bảo. Điều đó vô hình trung đẩy không ít SV đến với các “chợ” KL để săn tìm, mua bán nhằm làm đối phó cho kịp thời gian quy định. Như

vậy thử hỏi chất lượng KL làm sao cao? Khả năng ứng dụng vào thực tế làm sao khả thi?

Khóa luận của sinh viên sẽ đi đâu?

Mỗi năm cả nước có hàng chục ngàn SV tốt nghiệp ĐH, cao đẳng, trong đó có hàng ngàn SV được làm KL tốt nghiệp. Vậy số lượng KL khổng lồ trên sẽ đi về đâu nếu không phải là vào trong các kho lưu trữ của trường, trên thư viện và phòng tư liệu của khoa?

Mỗi KL tốt nghiệp đều mất rất nhiều thời gian và công sức đầu tư của SV. Có thể khẳng định, mọi tâm huyết, mọi nỗ lực và những gì được họ tích lũy sau những năm miệt mài học tập, nghiên cứu đều được thể hiện trong KL tốt nghiệp.

Nhưng kết cục thì sao? Phần lớn số KL trên hàng mấy năm qua đều đang được các trường “trung bày” ở những nơi vừa kể trên chứ ít có giá trị ứng dụng. Có rất ít SV quan tâm đến hay mượn đọc những đề tài, KL nghiên cứu trên nếu họ không cần đến chúng. Vậy giá trị đích thực của KL của SV nằm ở đâu?

Thực tế hiện nay có mấy đơn vị cần tuyển dụng nguồn nhân lực cho công ty mình đến dự những buổi bảo vệ KL của SV? Và trong số hàng ngàn SV được làm KL tốt nghiệp trong những năm qua có mấy người có cơ hội thể hiện mình là SV được bảo vệ KL với nhà tuyển dụng sau khi ra trường? Đây quả thực là một sự lãng phí rất lớn cho xã hội và đã đến lúc cần được các trường, Bộ GD&ĐT nhìn lại. Bộ GD&ĐT nên sớm có những thay đổi trong quy định việc SV được thực hiện KL, cũng như cần phối hợp với các trường xây dựng nguồn vốn để hỗ trợ SV khi họ gặp khó khăn trong quá trình làm KL tốt nghiệp. Có như vậy chất lượng KL của SV mới được nâng lên, tính ứng dụng thực tế của các công trình nghiên cứu khoa học mới khả thi hơn, sự lãng phí như hiện nay mới hy vọng được giảm bớt và giá trị KL của mỗi SV mới thực sự có giá trị hơn. ■

Mở rộng Chương trình Học viện Oracle

Sau bản ghi nhớ được ký kết giữa Oracle Việt Nam với Bộ GD&ĐT nhằm giới thiệu chương trình Học viện Oracle đến với 25 trường đại học công lập tại Việt Nam, các trường đại học đang nhanh chóng triển khai tích hợp Học viện Oracle (Oracle Academy) vào chương trình giảng dạy. Hơn 1.700 sinh viên đang được hưởng lợi từ chương trình đào tạo công nghệ thông tin dẫn đầu này. Bước sang giai đoạn hai của chương trình, Học viện Oracle mở rộng để đón nhận tất cả trường đại học tại Việt Nam tham gia. Hiện Chương trình Học viện Oracle hiện hỗ trợ hơn 355.000 sinh viên đến từ 1.400 viện đào tạo thuộc khu vực châu Á - Thái Bình Dương. Tham gia vào chương trình Học viện Oracle, sinh viên được thực hành với phần mềm đầu ngành của Oracle, mang lại cho họ lợi thế cạnh tranh làm hành trang để tham gia vào đội ngũ lao động thế kỷ 21. (P.V)

Tặng vé xe cho sinh viên về quê đón Tết

Ngày 16/ 1/ 2010, nhãn hàng OMO - Công ty Unilever Việt Nam tổ chức chuyến xe đầu tiên của chương trình "Tặng vé xe cho sinh viên về quê đón Tết" tại TP.HCM. Đây là một trong những hoạt động chào đón Xuân Canh Dần 2010 với chủ đề "Trẻ học cảm ơn - Cảnh vườn lộc Tết" do OMO khởi xướng, nhằm kêu gọi cộng đồng cùng góp sức giáo dục và hướng dẫn trẻ em học và thực hành bày tỏ lòng biết ơn. Chương trình tặng tổng cộng 4.500 vé cho sinh viên, học sinh có hoàn cảnh khó khăn đang học tại các trường đại học, cao đẳng, trung cấp chuyên nghiệp trên địa bàn Hà Nội và TP.HCM với 100 chuyến xe (70 chuyến khởi hành tại TP.HCM và 30 chuyến tại Hà Nội). Lễ tiễn sinh viên thuộc các tỉnh phía Bắc về quê ăn Tết sẽ diễn ra tại Hà Nội vào ngày 6/2/2010. Đây là năm thứ 6 liên tiếp, nhãn hàng OMO, Công ty Unilever Việt Nam phối hợp với Trung tâm Hỗ trợ Sinh viên thuộc Hội Sinh viên Việt Nam tại TP.HCM tổ chức chương trình này nhằm giúp đỡ các sinh viên nghèo, hoàn cảnh khó khăn có điều kiện về quê đoàn tụ cùng gia đình nhân dịp Tết Nguyên đán và khách lễ, động viên các em hăng say học tập, tham gia các hoạt động xã hội. Trên đường về quê, các sinh viên cùng tham gia đi thăm và tặng quà cho hơn 2.000 cụ già tại 4 nhà dưỡng lão và 250 gia đình các cụ có hoàn cảnh khó khăn, neo đơn. Chương trình còn tổ chức cuộc thi viết với chủ đề "Uống mầm biết ơn" cho

tất cả các sinh viên tham gia gửi những câu chuyện, cảm nhận của mình về lòng biết ơn, về văn hóa cảm ơn của người Việt với người thân và xã hội. (Q.H)

Đề tài Nghiên cứu, chế tạo và lắp đặt đèn chiếu sáng ngõ xóm áp dụng công nghệ nano phát sáng đoạt giải ba giải thưởng Sáng tạo khoa học công nghệ Việt Nam 2009

Công trình mang tính ứng dụng rất cao Nghiên cứu, chế tạo và lắp đặt đèn chiếu sáng ngõ xóm áp dụng công nghệ nano phát sáng của kỹ sư Phạm Tài - Giám đốc Công ty Quản lý vận hành điện chiếu sáng công cộng Đà Nẵng (Thế Mới Mới đã giới thiệu trên số 862, ngày 30/11/2009) đã đoạt giải ba và là công trình duy nhất của TP. Đà Nẵng đoạt giải cao tại giải thưởng Sáng tạo khoa học công nghệ Việt Nam 2009. Lễ tổng kết và trao giải sẽ diễn ra vào trung tuần tháng 4/2010 tại Hà Nội. Được biết năm 2009, có tất cả 39 công trình xuất sắc trên cả nước đoạt giải. (T. NGQC)

Mở đường bay trực tiếp Quảng Châu - Đà Nẵng

21 giờ 25 đêm 15/01/2010, chuyến bay (Boeing 737) đầu tiên mang số hiệu CZ8065 của Hãng hàng không Phương Nam (China Southern, Trung Quốc) đã hạ cánh xuống sân bay quốc tế Đà Nẵng, đánh dấu sự kiện đường bay trực tiếp Quảng Châu - Đà Nẵng chính thức được khai trương. Tham gia chuyến bay đầu tiên này có 165 hành khách. Ngoài các du khách muốn đến thăm miền Trung Việt Nam, còn có các thương gia, trong đó có đại diện Công ty lý hành Hoàng Triều - Quảng Châu vừa đến thăm vừa tìm kiếm cơ hội hợp tác đầu tư tại Đà Nẵng. Sau chuyến bay "xông đất" này, mỗi tuần China Southern có lịch bay 2 chuyến/tuần (vào thứ tư và thứ sáu) với thời gian bay chỉ khoảng 1,5 giờ, đưa du khách và thương gia từ Quảng Châu đến thẳng Đà Nẵng. (T. NGQC)

Hồn Việt và Một cây làm chẳng nên non đoạt huy chương vàng

Sau một tuần "sáng đèn, nổi trống" hàng đêm ở Nhà hát Trưng Vương Đà Nẵng, Liên hoan tuồng và dân ca kịch chuyên nghiệp toàn quốc 2010 đã bế mạc đêm 15/1/2010. Hội đồng giám khảo đã trao huy chương vàng cho 2 vở Hồn Việt (Nhà hát tuồng Đào Tấn) và Một cây làm chẳng nên non (Trung tâm Bảo tồn và phát huy di sản dân ca xứ Nghệ). Có 4 huy chương bạc được tặng cho các vở: Chí sĩ Trần Cao Vân (Nhà hát Nghệ thuật truyền thống cung đình Huế), Thời con gái đã xa (Đoàn ca kịch bài chòi Bình Định), Sóng dậy Lê Triều (Nhà hát Nghệ thuật truyền thống Khánh Hòa) và Dời đồ (Nhà hát tuồng Nguyễn Hiền Đình - Đà Nẵng). Có 34 huy chương vàng và 32 huy chương bạc được trao cho các nghệ sĩ xuất sắc. Ngoài ra còn có các giải: vở diễn xuất sắc (của Hội Nghệ sĩ sân khấu Việt Nam), giải cho đạo diễn trẻ, diễn viên trẻ, giải tác giả kịch bản... (T. NGQC)

Cán ưu tiên đầu tư đào tạo nhà quản trị có tầm nhìn, doanh nhân giỏi

Ý kiến trên đã được PGS.TS Trần Đình Thiêm - Viện trưởng Viện Kinh tế Việt Nam đưa ra tại lễ ký kết hợp tác chuyển

giao - tiếp nhận chương trình đào tạo gốc cùng trọn bộ tài liệu, giáo trình giảng dạy 24 môn học thuộc 2 ngành Quản trị kinh doanh và Kế toán giữa Đại học bang Pennsylvania, Mỹ (PSU) và Đại học Duy Tân (DTU). DTU là một trong số ít các trường đại học Việt Nam đã đạt được thỏa thuận chuyển giao các nội dung đào tạo đạt chuẩn quốc tế, đã qua kiểm định độc lập, từ một đại học hiện xếp thứ 47 trong số các trường đại học loại 1, đạt tám cơ liên bang tại Mỹ và xếp thứ 105 trong số các trường đại học tốt nhất trên thế giới như PSU. Theo thỏa thuận, PSU cũng sẽ đảm nhận việc huấn luyện hơn 100 giảng viên của DTU tham gia giảng dạy 24 môn học. Để đảm bảo chất lượng giảng dạy của các giảng viên này, trong mỗi kỳ học, PSU sẽ cử đến DTU từ 2 đến 3 giảng viên làm nhiệm vụ kiểm soát chất lượng giảng dạy và thực hiện trợ giúp khi cần. Những giảng viên PSU này cũng sẽ trực tiếp giảng dạy một số nội dung trong khung giáo trình đã được chuyển giao. Sinh viên tham gia chương trình PSU ở DTU sẽ được nhận từ 18 đến 24 chứng chỉ hoàn tất môn học có giá trị quốc tế của PSU. (T. NGQC)

Sẵn sàng nguồn nhân lực bậc cao phát triển nhân khoa chuyên sâu

Sau 5 năm hoạt động, Ủy ban nhân dân TP. Đà Nẵng, Tổ chức Orbis vừa tiến hành tổng kết đánh giá kết quả thực hiện dự án nâng cao năng lực Bệnh viện Mắt Đà Nẵng. Thành quả lớn nhất mà dự án mang lại là đã đầu tư đúng hướng trong phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao cho ngành nhân khoa Việt Nam. Từ nguồn kinh phí của dự án, đã có 71 bác sĩ của Bệnh viện Mắt Đà Nẵng được đào tạo ở nước ngoài, trong nước và đào tạo tại chỗ... Dự án còn đào tạo 36 bác sĩ, 10 điều dưỡng viên - kỹ thuật viên ở các tỉnh thành khác, bệnh viện khác tại Đà Nẵng cùng 272 cán bộ y tế ở xã phường thôn bản, giáo viên. Bệnh viện Mắt Đà Nẵng đã tiếp nhận những kỹ thuật mới như phẫu thuật võng mạc dịch kính, laser nội nhãn, khám ROP, phẫu thuật đặt valve glocom. Một số kỹ thuật khác như phẫu thuật đục thủy tinh thể, điều trị lác, gáy mê trẻ em, sụp mí, chụp võng mạc huỳnh quang, điện võng mạc, siêu âm A/B, võ sần hốc mắt, đứt lệ quản, ghép màng ối, tạo hình mí mắt, khối u, phaco... cũng được nâng cao chất lượng. Dự án còn đào tạo chuyên sâu phaco cho 15 bác sĩ ở 11 tỉnh - bệnh viện. Chất lượng điều trị đục thể thủy tinh, bệnh gáy mù hàng

đầu (có tỉ lệ là 70%) tại Việt Nam đã được nâng cao. Mục tiêu của Bệnh viện Mắt Đà Nẵng là đến hết năm 2013, sẽ phát triển kỹ thuật ngang tầm với Bệnh viện Mắt Trung ương, Bệnh viện Mắt TP.HCM và một số bệnh viện tiên tiến trong khu vực Đông Nam Á. Đây cũng là giai đoạn bệnh viện đi vào các lĩnh vực nhân khoa chuyên sâu như võng mạc dịch kính, thị thần kinh, giác mạc, nhãn nhi... (T. N)

Đà Nẵng tập trung đầu tư phát triển công nghệ thông tin

Chuẩn bị cho việc hình thành Khu Công nghệ thông tin (CNTT) tập trung tại thôn Hiền Phước, xã Hòa Liên, huyện Hòa Vang, Ủy ban nhân dân TP. Đà Nẵng đã chính thức phê duyệt phương án bồi thường thiệt hại. Để giải phóng mặt bằng, tổng số tiền đền bù, các khoản hỗ trợ ước tính sẽ hơn 37,5 tỉ đồng. Khu CNTT bao gồm các hạng mục chính: khu sản xuất - dịch vụ công nghệ cao; khu nghiên cứu phát triển và đào tạo; vườn ươm công nghệ, tòa nhà trung tâm 16 tầng và khu quản lý cùng hệ thống công trình hạ tầng kỹ thuật đồng bộ, bãi xe, công viên và cây xanh... Trước đó, ngày 11/1/2010, Công ty cổ phần Tập đoàn FPT đã khai trương tòa nhà FPT Đà Nẵng tại khu công nghiệp An Đồn (khu chế xuất Massda trước đây). Với tổng chi phí đầu tư xây dựng 30 triệu USD, được xây dựng trên diện tích 1.800m², gồm 5 tầng, tòa nhà FPT Đà Nẵng có tổng diện tích sử dụng 3 khối nhà lên đến 28.750m², thỏa mãn các yêu cầu cao và tính bảo mật của môi trường làm việc dành cho chuyên ngành CNTT. Sẽ có khoảng 1.200 nhân viên của các công ty thành viên và đối tác liên kết trong tập đoàn làm việc ở đây tòa nhà này. Hiện FPT đang tiếp tục khảo sát xây dựng tại địa bàn quận Ngũ Hành Sơn một FPT City rộng 181 ha. Với tổng vốn đầu tư ước khoảng 1 tỉ USD, tại đây sẽ bao gồm khu công viên phần mềm, Đại học FPT và khu dân cư (cho khoảng 2 vạn dân). FPT City chỉ cách trung tâm Đà Nẵng 7km về hướng nam. (T. NGQC)

Chào đón Tết cổ truyền và lễ tình nhân Valentine

Du khách đến ở các khách sạn Sofitel Dalat Palace và Mercure Dalat Du Parc (Đà Lạt, Lâm Đồng) vào dịp Tết Canh Dần có cơ hội được thưởng thức nhiều điều thú vị. Mở đầu là tiệc cocktail chào đón Tết Nguyên đán với màn bắn pháo hoa rực rỡ của thành phố tại phía trước khách sạn Sofitel Dalat Palace vào tối giao thừa (13/2/2010); thưởng thức màn múa lân hấp dẫn do chính nhân viên khách sạn biểu diễn tại tiền sảnh với lời chúc Tết và phong bì đỏ lì xì do ông Tony Chisholm, tổng điều hành hai khách sạn trao vào ngày mừng 1 Tết (14/2/2010). Một nơi hấp dẫn để trải qua ngày lễ tình nhân Valentine là nhà hàng Pháp cổ truyền Le Rabelais của khách sạn Sofitel với không gian lãng mạn đầy hoa hồng đỏ và lung linh ánh nến. Vào ngày 15-16/2 (mùng 2 và mùng 3 Tết), khách sạn Sofitel tổ chức ăn tối với thực đơn kết hợp giữa truyền thống Pháp và Việt tại nhà hàng Rabelais; nhà hàng Café de la Poste có buffet đặc biệt cho Tết cổ truyền với các đặc sản của Đà Lạt. Khách sạn còn tổ chức cho khách tham quan các điểm du lịch nổi tiếng của thành phố và các tour mạo hiểm thú vị như: bơi xuống và cưỡi voi, leo núi, khám phá rừng già... (P.V)

■ Bền Đô

TIẾN TỚI KỶ NIỆM 1.000 NĂM THĂNG LONG - HÀ NỘI (1010 - 2010)

Người đóng vai trò hàng đầu đưa Lý Công Uẩn lên ngôi

Bên trái đền Đô thờ Lý Bát Đế ở Đình Bảng, tỉnh Bắc Ninh, là khu nhà Võ chỉ, có bia khắc 4 chữ "Nghĩa liệt anh hùng", nơi thờ các võ quan tiêu biểu triều Lý - các vị tướng: Đào Cam Mộc, Lê Phụng Hiểu và Lý Thường Kiệt.

PGS Hà Đình Đức

(Hội Khoa học Lịch sử Việt Nam)

Đào Cam Mộc quê ở Yên Định, Thanh Hóa, vốn thông minh và khỏe mạnh. Một lần vua Lê Đại Hành (Lê Hoàn) tuần du qua đoạn sông Mã, thuyền không may bị mắc cạn. Đào Cam Mộc đã dùng mưu mẹo và sức khỏe của mình đưa đoàn thuyền nhà vua vượt qua. Ông được vời vào kinh đô làm quan, dưới triều Lê Ngọa Triều (1006-1009), được phong chức Chi hậu.

Sau khi vua Lê Đại Hành mất, các vua nối ngôi ăn chơi trụy lạc, chém giết lẫn nhau, chẳng những người trong nước đều biết mà đến ngay cả nhà Tống cũng hay. Bọn quan lại ở biên ải đã dâng thư về triều thúc giục vua Tống nhanh chóng lợi dụng cơ hội này đem quân sang đánh chiếm nước ta.

Mùa hạ, tháng 6 năm Bính Ngọ (1006), Lãng Sách ở chi Quảng Châu dâng thư lên vua Tống: "Nay nhân Giao Chi có loạn, xin cho thần và Duyên biên an phủ sứ Thiệu Việp cùng nhau bàn tính công việc tâu lên. Bọn thần dựa theo lời của

bọn Hoàng Khánh Tập hơn nghìn người Giao Chi do Liêm Châu đưa đến nói rằng các con của Nam Bình Vương đều đặt trại sách phân tán ở các nơi, quan thuộc lìa tan, nhân dân lo sợ, xin đem quân đánh dẹp, bọn Khánh Tập nguyện làm tiên phong, có thể hẹn ngày lấy được. Nếu triều đình chuẩn lời thỉnh cầu, thì xin lấy binh đóng đồn ở các châu thuộc Quảng Nam (là đất tỉnh Quảng Đông, Quảng Tây, Trung Quốc) và cho thêm 5 nghìn quân mạnh ở Kinh Hồ, thủy bộ cùng tiến, có thể bình định được ngay". Vua Tống nói: "Họ Lê thường sai con sang châu, góc biển yên

tình, không mất trung thuận, nay nghe tin mới mất (Lê Hoàn), chưa có lễ thăm viếng, đã vội đánh kẻ có tang, há phải việc làm của bậc vương giả?”. Vua Tống xuống chiếu cho bọn Sách vỗ yên như trước, cốt được êm lạng. Lại sai Thiệu Việp đưa thư sang “bày tỏ uy đức của triều đình, bảo không nên giết hại lẫn nhau, nếu anh em để lâu không định ngôi thứ khi đó quân thiên triều sang hỏi tội, thì họ Lê không còn một mống nào sống sót” (Đại Việt sử ký toàn thư NXB Khoa học xã hội 1998, Tập I, tr. 234).

Trong lúc tình hình đất nước bất ổn trước họa xâm lăng, người ta đồn rằng cây gạo to ở làng Diên Uẩn, châu Cổ Pháp bị sét đánh hiện lên dòng chữ: “Thụ căn điều điều, Mộc biểu thanh thanh, Hòa - Dao - Mộc lạc, Thập - Bát - Tử thành, Đông - A nhập địa, Mộc dị tái sinh, Chấn cung kiến nhật, Đoài cung ẩn tinh, Lục thất niên gian, Thiên hạ thái bình” (Gốc cây thăm thăm, Ngọn cây xanh xanh, Cây hòa đao rụng, Mười tám hạt thành, Cành đông xuống đất, Cây khác lại sinh, Đông Mặt trời mọc, Tây sao nấu hình, Khoảng sáu bảy năm, Thiên hạ thái bình). Sư Vạn Hạnh đoán rằng: “Thụ căn điều điều”, chữ **căn** nghĩa là **gốc**, gốc tức là **vua**, chữ **điều** đồng âm với **yếu**. “Mộc biểu thanh thanh”, chữ **biểu** là **ngọn** tức là **bể tôi**. Ba chữ **Hòa - Dao - Mộc** ghép lại là chữ **Lê**. Hai chữ **Đông - A** ghép lại là chữ **Trần**. Hai chữ **nhập địa** là phương Bắc vào cướp. **Mộc dị tái sinh** là họ Lê khác lại sinh ra. **Chấn cung kiến nhật**, **Chấn** là phương Đông, **Kiến** là mọc ra, **Nhật** là thiên tử. **Đoài cung ẩn tinh**, **Đoài** là phương Tây, ẩn cũng như lặn. Mấy câu này ý nói vua thì non yếu, bấy tôi thì cường thịnh, họ Lê mất, họ Lý nổi lên, trải qua 6, 7 năm thì thiên hạ thái bình. Sư Vạn Hạnh mới bảo Lý Công Uẩn rằng: “Mới rồi tôi thấy chữ bùa sấm kỳ lạ, biết họ Lý cường thịnh, tất dấy lên cơ nghiệp. Nay xem thiên hạ họ Lý thì rất nhiều, nhưng không ai bằng Thân vệ là người khoan thứ nhân từ được lòng dân lại đang nắm binh giữ quyền trong tay, đứng đầu muôn dân, chẳng phải Thân vệ thì còn ai đương nổi nữa. Tôi đã hơn 70

tuổi rồi, mong được thư thả hãy chết, để xem đức hóa của ông thế nào, thực là cái may nghìn năm có một”. Công Uẩn sợ câu ấy tiết lộ, bảo người đem giấu Vạn Hạnh ở Tiên Sơn. (Đại Việt sử ký toàn thư, NXB Khoa học xã hội, 1998, Tập I, tr. 238).

Đến khi Lê Ngọa Triều băng hà, vua nối ngôi còn nhỏ tuổi, Công Uẩn cùng với Hữu điện tiến chỉ huy sứ là Nguyễn Đức mỗi người được đem 500 quân tùy long (đội quân hầu của vua) vào làm túc vệ. Chi hậu Đào Cam Mộc dò biết Công Uẩn có ý muốn nhận việc truyền ngôi, nhân lúc vắng mới nói khích rằng: “Gần đây chúa thượng ngu tối bạo ngược, làm nhiều việc bất nghĩa, trời chán ghét nên không cho hết thọ, con nối thơ ấu, không kham nổi nhiều khó khăn. Mọi việc phiền nhiễu thần linh không ưa, dân chúng nháo nhác, mong tìm chân chúa. Sao Thân vệ không nhân lúc này nghĩ ra mưu cao, quyết đoán sáng suốt, xa xem dấu cũ của Thang Vũ, gần xem việc làm của Đinh Lê, trên thuận lòng trời, dưới theo ý dân, mà cứ khuê khuê giữ tiểu tiết làm gì?”. Công Uẩn trong lòng thích lời nói đó nhưng còn ngờ Cam Mộc có mưu khác, mới giả cách mắng: “Sao ông lại nói như thế, tôi phải bắt ông nộp quan!”. Cam Mộc thông thả bảo Công Uẩn: “Tôi thấy thiên thời nhân sự như thế, cho nên mới dám phát ngôn. Nay ông lại muốn cáo giác tôi thì tôi không phải là người sợ chết”. Công Uẩn nói: “Tôi đâu nỡ cáo giác ông, chỉ sợ lời nói tiết lộ thì chết ráo, nên răn ông đó thôi”. Hôm sau Cam Mộc lại bảo Công Uẩn: “Người trong nước ai cũng nói họ Lý khởi nghiệp lớn, lời sấm đã hiện ra rồi, đó là cái họa không thể che giấu được nữa. Chuyển họa thành phúc chỉ trong sớm chiều. Đây là lúc trời trao người theo, Thân vệ còn nghi ngại gì nữa?”. Công Uẩn nói: “Tôi đã hiểu ý ông, không khác gì ý của Vạn Hạnh, nếu thực như lời ấy thì nên tính kế thế nào?”. Cam Mộc nói: “Thân vệ là người khoan thứ, nhân từ, lòng người chịu theo. Hiện nay trăm họ mỏi mệt kiệt quệ, dân không chịu nổi, Thân vệ nên lấy ân đức mà vỗ về, thì người ta tất xô nhau kéo về như nước chảy chỗ thấp, có ai ngăn được!”. Cam

Mộc biết việc cần kíp, sợ sinh biến, mới nói chuyện với khanh sĩ và các quan, ai cũng vui theo. Ngay ngày hôm ấy, đều họp cả ở trong triều bàn rằng: “Hiện nay dân chúng ức triệu khác lòng, trên dưới lia bỏ, mọi người chán ghét tiên đế hà khắc bạo ngược, (...) đều có lòng suy tôn quan Thân vệ, bọn ta không nhân lúc này cùng nhau sách lập Thân vệ làm thiên tử, lỡ bối rối có xảy ra tai biến gì, liệu chúng ta có giữ được cái đầu hay không?”. Thế rồi cùng nhau dìu Công Uẩn lên chính điện, lập làm thiên tử, lên ngôi hoàng đế. Trăm quan đều lay rạp dưới sân, trong ngoài đều hô “vạn tuế” vang dậy cả trong triều. Đại xá cho thiên hạ, lấy năm sau làm niên hiệu Thuận Thiên năm đầu. (Đại Việt sử ký toàn thư, NXB Khoa học xã hội, 1998, Tập I, tr. 238-239). Năm Canh Tuất Thuận Thiên thứ nhất (1010) mở đầu vương triều Lý, nhà vua thấy thành Hoa Lư ảm thấp chật hẹp, không đủ làm chỗ ở của đế vương. Đến mùa thu, tháng 7 từ thành Hoa Lư dời đô ra thành Đại La, khi dời thuyền dưới thành, có rồng vàng bay lên từ thuyền ngự, nhân đó đổi tên là Thăng Long.

Đào Cam Mộc được Lý Công Uẩn tin dùng, phong làm Nghĩa Tín hầu và gả con gái trưởng là công chúa An Quốc. Ông mất năm Ất Mão (Thuận Thiên năm thứ 6 - 1015) và được truy phong là Thái sư á vương. Tại quê hương Đào Cam Mộc là huyện Yên Định, Thanh Hóa, nhiều nơi có đền thờ ông.

Đào Cam Mộc - đệ nhất công thần đã tôn phù Lý Công Uẩn lên ngôi vua khai sáng triều Lý, một triều đại thịnh trị kéo dài suốt 215 năm trong lịch sử nước ta (1010-1225) với kinh đô Thăng Long đã tồn tại đến nay với tên thủ đô Hà Nội. Công lao to lớn của Đào Cam Mộc đã được lịch sử ghi nhận. Cùng với hai võ tướng Lê Phụng Hiểu và Lý Thường Kiệt, tên ông thật sự xứng đáng được đặt tên cho một đường phố thủ đô trong dịp kỷ niệm trọng thể 1.000 năm Thăng Long - Hà Nội (ở phường 4, quận 8, TP.HCM hiện có một con đường mang tên Đào Cam Mộc). ■

Theo dấu trà cam khổ

Tường Thành

Người ta đồn rằng đây là một loại trà (chè) đặc sản của xứ Bình Định từng được chọn để tiến vua. Chẳng biết đích thực nó quý hiếm đến cỡ nào, nhưng nghe tên đã thấy... khó khăn, vất vả cho người kiếm tìm.

Từ Gò Lôi...

Một anh bạn mách nước thứ trà ấy có ở vùng Gò Lôi, xã Ân Tường Tây, huyện Hoài An, Bình Định. Nhưng khi tôi cùng “con ngựa sắt” lần tìm đến Ân Tường, gặp một lão nông bên vùng trà Gò Lôi, ông lão hỏi lại: “Trà cam khổ là trà gì? Lạ quá, tui chẳng nghe đến bao giờ. Thôi thì cháu cứ đi thẳng khoảng một cây số nữa là tới nhà Huỳnh Thái Long mà hỏi. Ngày xưa nó làm công nhân ở Nông trường chè Hoài Ân đấy!”. Gặp anh Huỳnh Thái Long, Long cười mở: “Trà cam khổ ấy à?

Đúng là hơn 10 năm trước, lúc tui còn làm ở Nông trường chè Hoài Ân có nghe nói đến. Nhưng không rõ gốc tích ra sao, giờ thì mất dần rồi, có biết đâu nữa mà tìm. Nghe nói nhiều cây trà to như bắp chân, nhưng không phải dân mình trồng được đâu... Bây giờ đến vùng Gò Thị, thôn Tân Thịnh, hỏi nhà ông Lê Đình Phụng, Giám đốc Nông trường chè Hoài An trước đây, may ra những người lớn tuổi như ông ấy sẽ biết...”

Tôi ngược trở ra và đi sâu vào thôn Tân Thịnh. Nhà cửa vàng hoe, toàn là những

vườn điều. Ngôi nhà ông giám đốc nông trường chè ngày nào nằm lọt thỏm giữa vườn điều, rộn tiếng cười của những người công nhân già. Ông Lê Đình Phụng cho biết: “Nông trường giờ đã giải thể, chỉ còn vài hộ tự trồng chè thôi. Vùng Gò Lôi này chỉ có một loại trà tên là Gò Lôi, đặc sản của Bình Định. Nhưng tên thật của nó là chè xoan (Ấn Độ). Giống này tôi ra tận Nông trường Tam Đảo ngoài Bắc lấy hạt về trồng. Độ chừng mười, mười lăm năm trước, nghe đồn ở Sông Biên - Hoài Ân, trong vùng rừng núi có một loại

■ Nơi này xưa là vùng trà tiến vua

trà rất đặc biệt, cây to lắm. Tôi nghe anh Cường trưởng thôn nói, chứ cũng chưa thấy...”

Lần mò rồi tôi cũng đến được nhà trưởng thôn Tân Thịnh - xã Ân Tường Tây. Ông Nguyễn Tấn Cường đang hí hoáy bên ngôi nhà nhỏ xây dở trong một góc vườn. May mắn thay, ông Nguyễn Văn Tường, 65 tuổi, anh họ ông trưởng thôn có mặt ở đó và biết chút ít về loại trà tiến vua ấy, dầu thông tin đã thuộc về cách đây hơn... 30 năm rồi. Ông Tường kể: “Hồi mới giải phóng, năm 1977-1978, tôi có đi núi đèo gỗ, bứt mây làm nhà, tình cờ thấy trà cam khổ nhưng không biết. Chúng tôi thường lên vùng suối Nước Dâu - vùng núi tam giác giáp giữa xã Ân Tường Tây, Ân Nghĩa (Hoài Ân) và xã Cát Sơn (Phù Cát). Hôm ấy, tôi với anh Đặng Sự (giờ đã 75 tuổi) ngồi nghỉ mệt, hút thuốc dưới bóng mát của 2-3 cây, lá giống trà mình nhưng cao khoảng 1,2m, thân to bằng cổ tay người lớn. Thấy cây trà lạ quá, tôi buột miệng hỏi, anh Sự mới bảo, đó là một thứ

trà rừng, hái ngọn nấu nước uống được. Hình như tên nó là cam khổ chi đó... Lúc ấy, tôi mới chợt nhớ hồi ông già tôi còn sống từng nhắc đến loại trà này, có từ thời vua Gia Long. Hồi ấy, cha tôi thường đi núi, lấy rửa cất ngọn về nấu nước uống chữa bệnh tiêu hạ, thương thực. Tôi nghĩ, mình bị kẹt lại trên núi không có trà uống nên mới uống tạm nó, lại nghĩ nó dở hơn chè vườn nên không cất về. Chứ ai đâu ngờ nó lại là giống trà nổi tiếng dâng vua chúa thời xưa. Cũng từ lần ấy đến nay tôi không lên lại vùng núi ấy nên không biết nó còn không. Bởi vùng núi đó cao lắm. Chúng tôi đi từ sáng sớm đến trưa trệt mới tới nơi, với lại vùng ấy xưa kia cộp nhiều lắm. Nói đến ông ba mươi thì ai mà chẳng sợ...”

Theo mô tả của ông Nguyễn Văn Tường, cây trà cam khổ thân to như cây rừng, cao hơn nhiều so với cây chè bình thường, lá to gấp rưỡi, nhiều răng cưa sâu hơn, màu lá cũng đậm hơn. Khi uống vào có vị đắng nhiều hơn, sau đó ngọt và dễ chịu dần. Màu nước cũng xanh đậm hơn...

Đến Vạn Hội - vùng trà tiến vua!

“Loại trà này quý hiếm lắm, có thể chữa một loại bệnh gì đó mà tôi không biết cụ thể lắm. Theo lời cha tôi thì phụ nữ sinh đẻ uống nó để tiêu hạ. Tôi còn nhớ có lúc cha tôi bảo ở vùng núi Chúa, Vạn Hội có trà cam khổ đấy!”. Nghe ông Tường nói đến đây, tôi mừng như bắt được vàng, vội cảm ơn rồi lên đường tìm đến vùng Vạn Hội, xã Ân Tín, huyện Hoài Ân.

Để chắc ăn, tôi tạt vào Trung tâm Văn hóa - Thông tin huyện Hoài Ân, tìm gặp anh Võ Chí Hà. Anh Hà không giấu được sự ngạc nhiên, thốt lên: “Trà cam khổ ư! Anh đây đã từng đi tìm nó mà không tìm được đấy!”. Thì ra, hơn 10 năm trước, anh Hà cũng giống như tôi hằng hái lên đường đi tìm danh trà tiến vua. Hồi ấy anh cùng với anh Huỳnh Văn Nhị (trước làm ở Văn phòng Ủy ban nhân dân huyện Hoài Ân, giờ đã vào TP.HCM sinh sống). Hai anh từng đi Vạn Hội (Ân Tín), Nghĩa Nhơn (Ân Nghĩa), hể nghe vùng nào có

trà cam khổ là tìm đến. Hồi ấy, cũng có nhiều người cho rằng trà cam khổ chính là trà Gò Lôi, nhưng thực tế không phải vậy. Anh Hà cho hay, anh biết đến trà cam khổ nhờ đọc bài “Trà tiến vua” trong cuốn *Nước non Bình Định* do Quách Tấn, Quách Giao viết. Hồi ấy anh từng lên tận vùng núi ở xã Bok Tới tìm mà chẳng ra tung tích. Anh Nhị thì ngược về vùng Vạn Hội, “nhưng theo anh ấy nói thì nơi ấy chỉ còn cây chè đắng mà thôi”.

Tôi lại tạt lên đường. Đường vào Vạn Hội đất đỏ mịn mù, lắm ổ voi ổ gà làm ruột gan muốn lộn hết cả lên. Dừng chân bên một quán nước nhỏ bên đường ven chân núi, tôi lần hỏi. Đúng là trời không phụ kẻ có công: giữa chốn heo hút này tôi gặp được người biết đến danh trà cam khổ tiến vua nổi tiếng. Đây là những người từng đi tìm trăm và những thầy thuốc Nam. Anh Nguyễn Văn Thống - người đi tìm trăm kể rằng cách đây hơn 10 năm, khi đi qua vùng núi Chúa ở Vạn Hội, có tận mắt nhìn thấy một vườn chè xanh bạt ngàn ở trên núi. Ở đó còn có rất nhiều cây trái khác mọc xum xuê xen lẫn với các cây cổ thụ. “Mang tiếng là nằm ở vùng Vạn Hội, nhưng để lên tới được nơi ấy, phải đi bộ mất một ngày một đêm. Hồi ấy, tụi tôi đi tìm trăm gặp bất cứ lá gì không độc cũng có thể hái ăn nhưng không hiểu sao lại không quan tâm đến chè. Chè trong vườn ấy có hình thù giống chè Gò Lôi, nhưng thân cây lớn hơn, lá nhiều cạnh răng cưa. Những người đi tìm trăm kinh nghiệm lâu năm cho biết đây đích thực là cây trà cam khổ mà năm xưa vua Gia Long cho trồng...”. Tuy nhiên theo anh Nguyễn Văn Thống thì hồi ấy, các anh không hề biết đến tầm quan trọng của loại trà này.

Ông Nguyễn Văn Đông, 62 tuổi, thôn Vạn Hội II, xã Ân Tín, một thầy thuốc Nam, cho biết: “Trà cam khổ có gốc từ Trung Quốc, du nhập về thời Gia Long. Theo lời người xưa kể lại, những năm tháng trốn trên chốn núi rừng để chiêu binh mãi mã chống lại nhà Tây Sơn, Gia Long đã cho phát triển những vườn cam, quýt, chè, mít, xoài... Vườn trà của vua

chừng 4-5 ha. Vùng núi Chúa có dấu tích trà cam khổ. Điểm có trà từ cổng trời đi lên. Vùng Nghĩa Điền (Ấn Nghĩa) cũng có vườn trà của vua Gia Long. Ở Vạn Hội, trà Bạch Mao cũng có nhưng ở tận trên núi cao. Tuy nhiên, dân nơi đây không trồng trà cam khổ. Chỉ có hạt trà trên núi qua năm tháng rụng xuống, theo gió phát tán vào các vườn trà ở dưới núi rồi tự mọc lên thôi. Vườn nhà ông anh con dì tui - ông Trần Văn Quyển - còn sót lại một cây. Mỗi lần hái trà, anh ấy cũng để dành cho tui một ít uống. Đó là loại trà khổ...".

Cam khổ - một danh trà được ghép lại bởi trà cam và trà khổ!

Cuối cùng, sau bao tìm kiếm, chúng tôi đã gặp được nhân chứng sống: ông Trần Văn Quyển, 81 tuổi. Ông không giấu cây trà khổ duy nhất trong vườn nhà mình: "Ngoài tui ra, chẳng ai phát hiện được nó đâu. Ở trên lá, nhìn kỹ thì đột non có màu trắng như tuyết. Chỉ cần bứt nhấm một vài lá khi hái trà thì ы rằng cả lạng trà đó đem sao lên có vị nhần đắng ngay. Có một cây trà nên khi thu hái cũng ít lắm, chỉ dùng trong gia đình là chủ yếu, thì

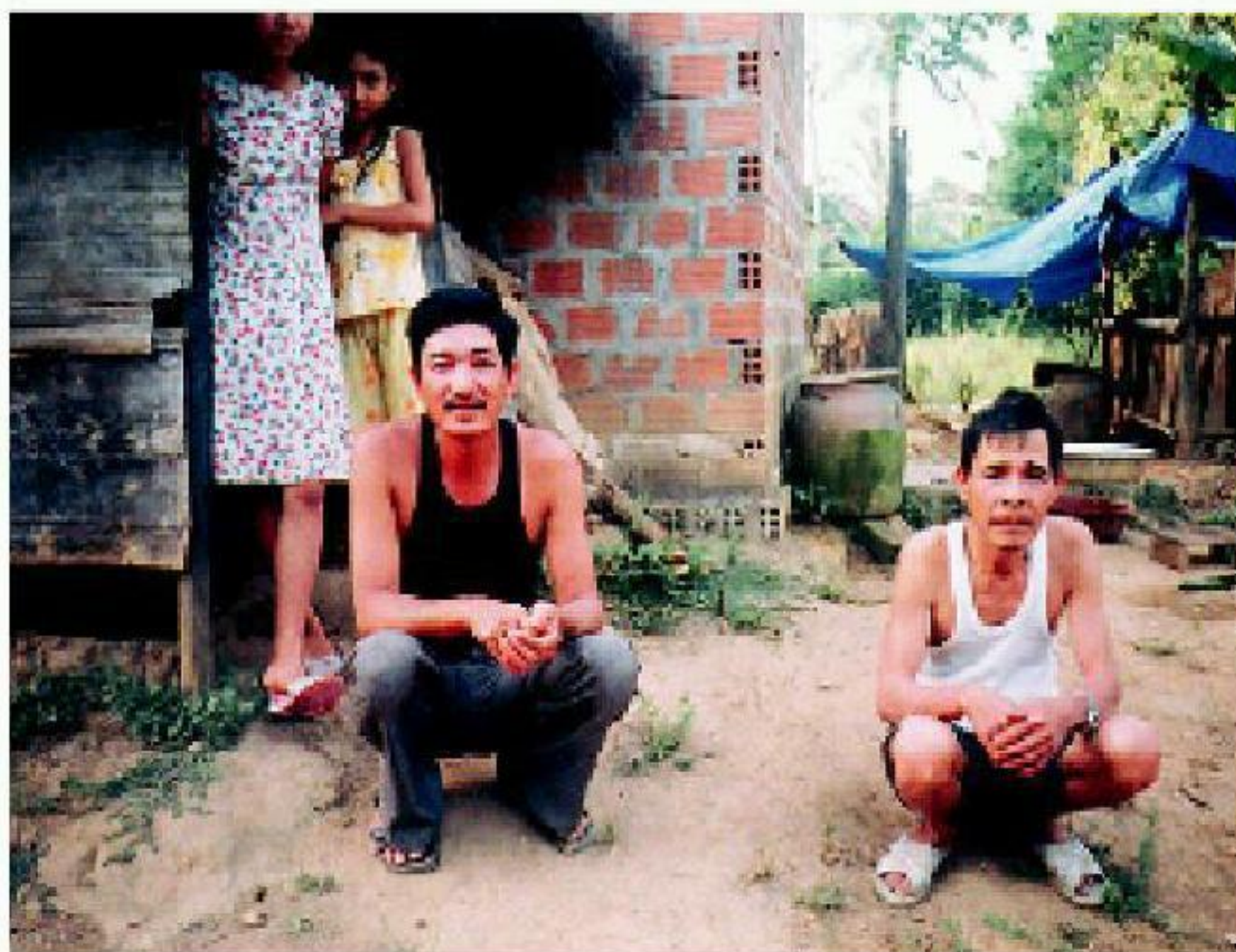
thoảng để dành chút ít cho người quen thôi..."

Theo ông Quyển, tên trà cam khổ thực ra được ghép từ hai loại trà: trà ngọt (cam) và trà đắng (khổ). Hai loại trà này kết hợp với nhau đem sao chung tạo thành một mùi vị đặc biệt. Mới uống vào thì đắng nhưng vào đến cổ thì có vị thơm ngọt kéo dài đến hàng giờ. Ngày xưa trong vườn nhà ông Quyển cũng có một cây trà cam, nhưng tiếc rằng khi ông đi tập kết trở về, quê nhà bị bom đạn chiến tranh tàn phá nên mất hẳn cây trà ấy. Cây trà khổ thì lá to, dày, cứng và xanh. Khi hái một ngọn trà khổ còn non nhai trong miệng thấy đắng đắng. Khi nấu uống, vị đắng ngắt. Còn loại trà cam, lá nhỏ hơn, mỏng, tròn và màu xanh cũng nhạt hơn. Khi uống vào có vị thơm ngọt như đường.

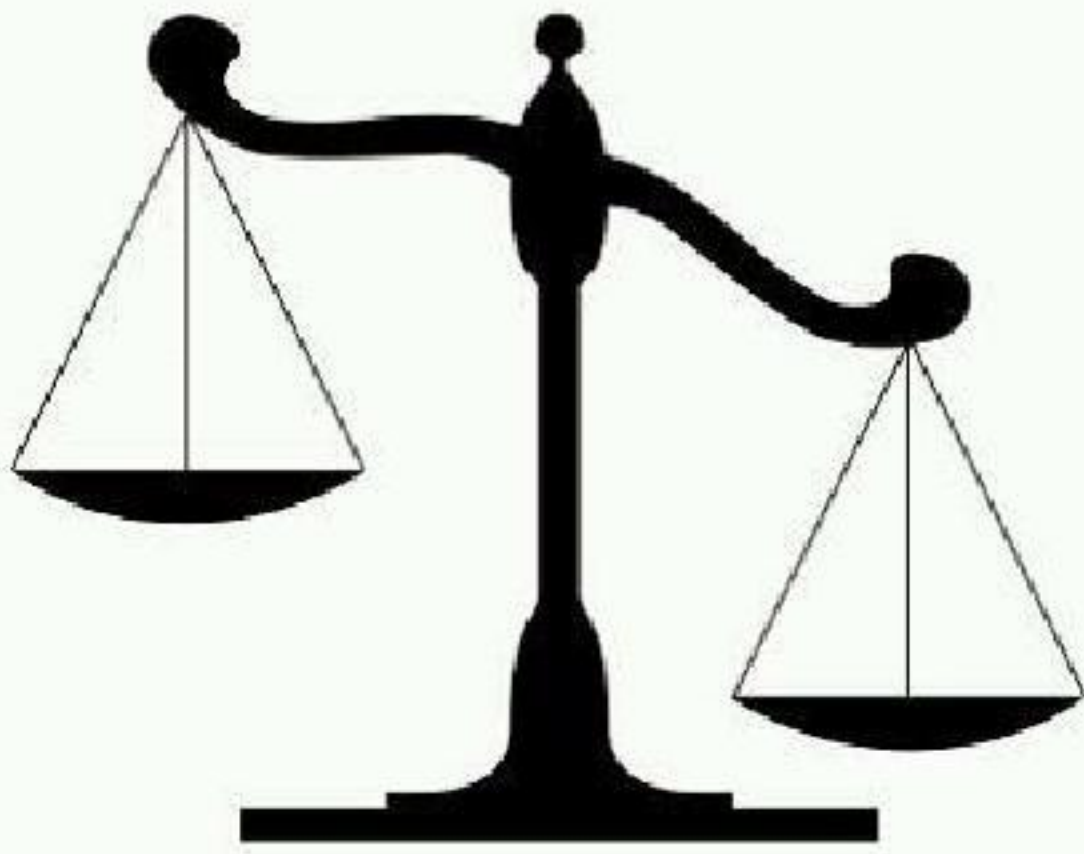
Đến đây thì có thể khẳng định, những điều Quách Tấn viết về danh trà nổi tiếng của đất Bình Định này là đúng sự thật. Trong *Nước non Bình Định*, ông viết: "Ở vùng Trần Gia tổ sơn, tức là vùng Vạn Hội (Hoài Ân) có thứ trà đặc biệt là trà cam khổ. Giống trà này mọc tự nhiên chứ không trồng được. Lá khô, cọng lớn.

Hương nồng và mới ngửi phảng phất như mùi mốc. Uống vào thì vị đắng đắng, nhưng vào khỏi cổ thì ngọt và thơm đến hàng giờ. Hương vị của trà cam khổ khác hẳn với các loại trà khác, cả Tàu lẫn ta. Các giống trà khi chế ra, thử thì hương nồng, vị đậm, thử thì hương đậm vị nồng. Và tất cả đều chất. Trà cam khổ hương vị đều nồng và chất lại đắng. Những người đã uống trà này thì các trà khác, cho đến cả trà Vũ Di sơn như Bạch Mao Hẩu, Bạch Mẫu Đơn, trà Khâm Mã, trà Liêm Tâm, Ô Long... đều ché là dở. Bởi vậy, dưới triều Gia Long, Minh Mạng, Tự Đức..., trà cam khổ ở vùng Vạn Hội chỉ để tiến vua, triều đình cất người đến canh giữ. Cứ đến tháng 3 và tháng 9 mỗi năm thì hái đưa về Huế. Một năm nọ, khi ở trên núi kéo xuống ăn phá hết. Mùa tháng 3 đã không có trà để tiến, đến mùa tháng 9 cũng bị mất nữa. Người giữ trà bị tội tử hình. Nghĩ vì mất miếng ngon ngọt của nhà vua mà làm đau khổ đến người khác, nên người địa phương mới gọi là trà cam khổ. Chuyện chém người giữ trà là chuyện có thật. Nhưng không biết xảy ra dưới triều vua nào. Có lẽ dưới triều Gia Long vì ông là một nhà vua lấy hình phạt làm uy, hễ thần dân có việc làm gì không vừa ý là giết. Nhân dân ghét tính bạo tàn của kẻ cầm quyền, mới mượn vị trà pha vào câu chuyện thêm đắng chất. Chứ sự thật thì tên trà do vị trà mà ra...". Ông Trần Văn Quyển còn cho biết rằng đã có thời gian ông cất công đi rào khắp vùng Vạn Hội để tìm lại cho được giống trà cam, nhưng tới nay ông vẫn chưa tìm thấy được. Có lẽ nó nằm lẫn đâu đó trong những vườn trà.

Tôi rời Vạn Hội trong niềm vui chưa trọn vì một danh trà nổi tiếng của đất Bình Định từng đi vào sử sách, từng là sản vật mang lại niềm tự hào cho một vùng đất, vậy mà giờ đây đến ngay cả người dân địa phương cũng rất hiếm người biết và dần bị quên lãng. Mong rằng với sự quan tâm của Nhà nước và chính quyền địa phương, rồi đây vùng trà Hoài Ân sẽ xanh thắm lại những cây trà từng một thời là đặc sản tiến vua. ■

■ Ông Nguyễn Văn Đông và anh Nguyễn Văn Thống - những nhân chứng về cây trà cam khổ

● Con tôi trộm một chiếc xe máy của hàng xóm đem cầm được 2 triệu đồng để trả tiền nợ quán. Tôi không biết cháu có bị tù không vì cháu còn đang đi học? (hoanguyenle@yahoo.com)

Con của bạn đã phạm tội lạm dụng tín nhiệm chiếm đoạt tài sản theo khoản 1 điều 140 Bộ luật Hình sự 1999: người nào có một trong những hành vi sau đây chiếm đoạt tài sản của người khác có giá trị từ 1 triệu đồng đến dưới 50 triệu đồng hoặc dưới 1 triệu đồng nhưng gây hậu quả nghiêm trọng hoặc đã bị xử phạt hành chính về hành vi chiếm đoạt hoặc đã bị kết án về tội chiếm đoạt tài sản, chưa được xóa án tích mà còn vi phạm, thì bị phạt cải tạo không giam giữ đến 3 năm hoặc phạt tù từ 3 tháng đến 3 năm:

a. Vay, mượn, thuê tài sản của người khác hoặc nhận được tài sản của người khác bằng các hình thức hợp đồng rồi dùng thủ đoạn gian dối hoặc bỏ trốn để chiếm đoạt tài sản đó;

b. Vay, mượn, thuê tài sản của người khác hoặc nhận được tài sản của người khác bằng các hình thức hợp đồng và đã sử dụng tài sản đó vào mục đích bất hợp pháp dẫn đến không có khả năng trả lại tài sản.

Người phạm tội còn có thể bị phạt tiền từ 10 triệu đồng đến 100 triệu đồng. Tuy nhiên, Luật số 37/2009/QH12 Quốc hội ban hành ngày 19/6/2009 sửa đổi, bổ sung một số điều của Bộ luật Hình sự 1999 đã sửa đổi mức định lượng tối thiểu để truy cứu trách nhiệm hình sự quy định tại khoản 1, điều 140, từ 1 triệu đồng lên 4 triệu đồng, nên con của bạn sẽ không bị truy cứu trách nhiệm hình sự (nhưng vẫn bị xử phạt hành chính) về hành vi nêu trên nếu vi phạm lần đầu.

Trong trường hợp tái phạm, con của bạn sẽ bị xử lý hình sự. Nhưng nếu cháu đang độ tuổi vị thành niên (dưới 18 tuổi) sẽ được xem xét theo nguyên tắc: người chưa thành niên phạm tội có thể được miễn trách nhiệm hình sự, nếu người đó phạm tội ít nghiêm trọng hoặc tội nghiêm trọng, gây hại không lớn, có nhiều tình tiết giảm nhẹ và được gia đình hoặc cơ quan, tổ chức nhận giám sát, giáo dục. Khi áp dụng hình phạt đối với người chưa thành niên phạm tội cần hạn chế áp dụng hình phạt tù. Khi xử phạt tù có thời hạn, tòa án cho người chưa thành niên phạm tội được hưởng mức án nhẹ hơn mức án áp dụng đối với người đã thành niên phạm tội tương ứng. Không áp dụng hình phạt tiền đối với người chưa thành niên phạm tội ở độ tuổi từ đủ 14 tuổi đến dưới 16 tuổi. Không áp dụng

hình phạt bổ sung đối với người chưa thành niên phạm tội. Khi xét xử, nếu thấy không cần thiết phải áp dụng hình phạt đối với người chưa thành niên phạm tội, thì tòa án áp dụng một trong các biện pháp tư pháp khác: giáo dục tại xã, phường, thị trấn hoặc đưa vào trường giáo dưỡng.

● Tôi đang làm việc ở nước ngoài. Tôi muốn ủy nhiệm cho người nhà khởi kiện một việc tranh chấp dân sự của tôi có được không? Xin được giúp đỡ về thủ tục khởi kiện? (vututhanh_hq@gmail.com)

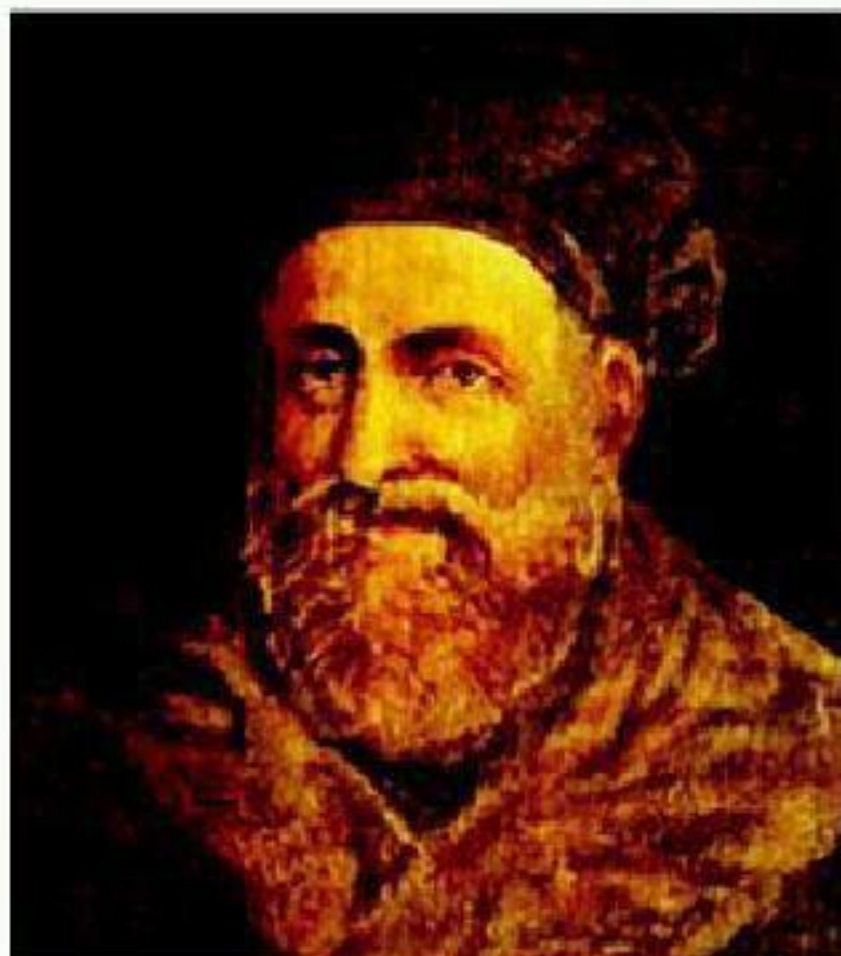
Theo Bộ luật Tố tụng dân sự hiện hành, cá nhân, cơ quan, tổ chức có quyền tự mình hoặc thông qua người đại diện hợp pháp khởi kiện vụ án (sau đây gọi chung là người khởi kiện) tại tòa án có thẩm quyền để yêu cầu bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của mình (điều 161). Tuy nhiên về hình thức đơn khởi kiện: cá nhân, cơ quan, tổ chức khởi kiện phải làm đơn khởi kiện (khoản 1, điều 164). Vì vậy, bạn phải tự mình làm đơn khởi kiện vụ việc tranh chấp, gửi đến tòa án cùng với tài liệu, chứng cứ để chứng minh cho những yêu cầu của mình là có căn cứ và hợp pháp. Sau đó, bạn có quyền ủy nhiệm bằng văn bản cho luật sư hay người khác có đủ điều kiện theo quy định bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của mình. Văn bản ủy nhiệm của bạn xin chứng thực tại lãnh sự quán hoặc đại sứ quán Việt Nam tại nước sở tại.

Đơn khởi kiện phải có các nội dung chính sau đây:

- Ngày, tháng, năm làm đơn khởi kiện;
- Tên tòa án nhận đơn khởi kiện;
- Tên, địa chỉ của người khởi kiện;
- Tên, địa chỉ của người có quyền và lợi ích được bảo vệ, nếu có;
- Tên, địa chỉ của người bị kiện;
- Tên, địa chỉ của người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan, nếu có;
- Những vấn đề cụ thể yêu cầu tòa án giải quyết đối với bị đơn, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan;
- Họ, tên, địa chỉ của người làm chứng, nếu có;
- Tài liệu, chứng cứ để chứng minh cho yêu cầu khởi kiện là có căn cứ và hợp pháp;
- Các thông tin khác mà người khởi kiện xét thấy cần thiết cho việc giải quyết vụ án;
- Người khởi kiện là cá nhân phải ký tên hoặc điểm chỉ; nếu cơ quan, tổ chức khởi kiện thì đại diện hợp pháp của cơ quan, tổ chức đó phải ký tên và đóng dấu vào phần cuối đơn.

Người khởi kiện vụ án gửi đơn khởi kiện và tài liệu, chứng cứ kèm theo đến tòa án có thẩm quyền giải quyết vụ án bằng các phương thức: nộp trực tiếp tại tòa án hoặc gửi đến tòa án qua bưu điện.

Ngày khởi kiện được tính từ ngày đương sự nộp đơn tại tòa án hoặc ngày có dấu bưu điện nơi gửi.

■ Gabriele Fallopio

LẠI LỊCH BAO CAO SU

Không ai có thể phủ nhận được tầm quan trọng và sức ảnh hưởng của bao cao su trong cuộc sống hiện đại. Trong bối cảnh cơn đại dịch HIV/AIDS lan rộng và những cảnh báo về nguy cơ bùng nổ dân số toàn cầu, bao cao su dường như đã trở thành người bạn thân thiết của hầu hết các cặp nam nữ trong chốn phòng the. Tuy nhiên, có lẽ ít ai biết được rằng kẻ đồng hành ấy có tuổi đời rất lâu, có thể tính từ thời những viên gạch đầu tiên được đặt tại Ai Cập để làm nên những kim tự tháp bất diệt trong lịch sử...

Đặng Ngọc Thiện Toàn

Bao cao su ra đời từ bao giờ?

Rất khó để xác định thời điểm cụ thể cho sự xuất hiện của bao cao su, nhưng người ta tin rằng vào khoảng 1.000 năm trước Công nguyên, người Ai Cập cổ đã biết sử dụng vải nhung để làm màng chắn. Đôi khi họ còn sử dụng lông thú hoặc những chất liệu khác có tính mềm mại và thấm hút. Người La Mã cổ thì sử dụng bong da dê. Hình ảnh của loại đồ vật giống như bao cao su cũng được ghi nhận trên một số bức vẽ trong các hang động tại Pháp. Kỳ quái nhất có lẽ là các đấng mây râu xứ sở hoa anh đào. Có tài liệu cho rằng họ dùng mai rùa (?). Nhiều người nói vui rằng đó là lý do giải thích cho vẻ mặt đăm chiêu và dữ dằn của các samurai trong các họa phẩm cổ.

Thế kỷ 16 và 17 đánh dấu một bước tiến mới cho vai trò của bao cao su. Các cuộc thám hiểm Tân thế giới của các nhà hàng hải đã mang về cho cựu lục địa tiền vàng cùng những vật phẩm quý giá khác. Điển hình là phát hiện lịch sử của Christopher Columbus năm 1492 đã ban tặng cho đế chế Tây Ban Nha một kho báu khổng lồ

đoạt được từ tay các bộ lạc da đỏ bản địa cùng thứ đặc sản mà ngày nay cả thế giới đều thích, đó là chocolate. Tuy nhiên, những thủy thủ xa nhà trong chuỗi ngày rong ruổi ấy đã không tránh khỏi việc "mây mưa" với nhiều phụ nữ bán khai "thần che nửa mảnh" tại vùng đất mới. Kết quả là họ đã mang về quê nhà một tai họa khủng khiếp, bệnh giang mai. Căn bệnh này vào thời đó được gọi mỉa là "món quà từ Tân thế giới" hoặc được ví như "sự trả thù của người bản địa". Một bác sĩ người La Mã tên là Gabriele Fallopio (1523-1562) đã tìm ra đường truyền nhiễm giang mai chính là qua quan hệ tình dục và đề xuất việc sử dụng bao cao su như một thứ vũ khí nhằm ngăn chặn sự lây lan của căn bệnh quái ác này. Ông được xem là nhà giải phẫu học quan trọng nhất của thời kỳ này, đồng thời cũng là một nhà bệnh lý tình dục đại tài thông qua các nghiên cứu về hệ sinh dục của cả nam và nữ cùng các công trình thí nghiệm phòng chống giang mai. Ông dẫn trứng (tiếng Anh là "Fallopian tube") được đặt theo tên Gabriele Fallopio. Cũng cần phải nói thêm rằng đến tận thời điểm ấy, danh xưng "bao cao su" vẫn chưa ra đời vì thứ dụng cụ phòng ngừa mang thai

và bệnh dịch ấy vẫn được làm bằng bong da dê như thời La Mã hoặc làm bằng ruột cừu. Tuy nhiên, loại này khá đắt nên thường được sử dụng nhiều lần, dẫn đến những hậu quả đáng tiếc.

"Bao cao su" trong tiếng Anh được gọi là "condom", danh từ được cho là gắn liền với tên tuổi của một bác sĩ vốn là ngự y trong triều đình vua Charles II tại Anh. Ông bác sĩ Condom này đã sáng chế ra một thứ dụng cụ tiện lợi giúp nhà vua tránh việc đẻ con rơi con rớt trong những cuộc giao hoan cùng nhiều mỹ nhân xứ sở sương mù. Vào cuối thế kỷ 17, việc kinh doanh bao cao su ruột cừu trở nên rất phát đạt tại London và một số cửa hàng còn cho phát quảng cáo mặt hàng này.

Vị thế mới của bao cao su

Cuộc cách mạng thực sự chỉ đến với bao cao su khi nhà sáng chế Charles Goodyear thành công trong việc lưu hóa cao su vào năm 1839. Trước đó, cao su đã được giới thiệu với người châu Âu sau những khám phá của Christopher Columbus. Người Bồ Đào Nha sử dụng cao su để chế tạo thùng đựng rượu. Joseph Priestly chế tạo cục tẩy cũng từ cao su vào cuối thế kỷ

18. Charles Mackintosh trở thành cha đẻ của áo mưa không thấm nước năm 1823 cũng nhờ công rất lớn của cao su. Tuy vậy, cao su thời điểm ấy không có độ bền và dễ hao mòn theo thời gian. Chính Goodyear đã tạo cho cao su một vị thế lớn lao trong lịch sử nhân loại khi tách sulphur và đun nóng chúng lên, tạo cho chúng sức chịu đựng bền bỉ. Từ nay, bao cao su trở nên thật gọn gàng và dẻo dai.

Mẫu quảng cáo bao cao su đầu tiên tại Mỹ được đăng trên tờ *The New York Times* vào năm 1861. Tuy nhiên, việc phổ biến rộng rãi bao cao su tại Hợp chúng quốc đã vấp phải một số trở ngại đáng kể, trong đó có thể kể đến những người theo quan điểm thủ cựu xa xưa muốn duy trì một lễ thói đạo đức chặt chẽ, không muốn quảng bá những thứ được cho là dâm tục. Lãnh đạo của hệ thống quan điểm trên có tên là Anthony Comstock, người sáng lập ra Hội New York nhằm chống lại tội lỗi (New York Society for the Suppression of Vice). Ông đã vận động giới thẩm quyền ban hành đạo luật Comstock vào ngày 3/3/1873. Đạo luật này cho phép tịch thu bất cứ gói bưu phẩm nào có chứa bao cao su cũng như các văn hóa phẩm được cho là đồi trụy, đồng thời nó cũng nhắm đến những mẫu quảng cáo bao cao su trên phương tiện truyền thông. Mãi đến năm 1936, đạo luật này mới bị bãi bỏ. Trong khoảng thời gian 63 năm ấy, nhiều nỗ lực

cải tiến và nâng cao chất lượng bao cao su vẫn không ngừng diễn ra. Loại bao tinh chế từ nhựa cao su trong những năm 1880 đánh dấu một nấc thang lên cao nữa của ngành công nghiệp mới mẻ này. Loại bao truyền thống bằng cao su lưu hóa thường dày hơn và không có độ mềm mại bằng người em tinh chế. Những phiên bản sơ khai của bao cao su lưu hóa thường có những đường nối rất dày cùng với vòng đai to quá khổ. Có những phiên bản lại quá nhỏ nên không thể trùm lấy hết đầu dương vật, rất dễ tuột và không đảm bảo tính hữu dụng. Loại bao tinh chế rõ ràng là mỏng hơn, dễ chịu hơn, không nặng mùi hăng hắc của cao su và nhất là có độ bền gấp nhiều lần so với ông anh thô ráp của mình. Dù vậy, đạo luật Comstock không cho phép những cải tiến này chứng minh thực lực của chúng để rồi kết quả là xấp xỉ 70% lính Mỹ tham gia Chiến tranh thế giới lần thứ nhất vướng phải bệnh hoa liễu. Quả thật những người này mang vận rủi gấp nhiều lần so với những đồng đội trong Chiến tranh thế giới lần

thứ hai, khi mà chính phủ đã có sự quan tâm đúng mực đến sức khỏe của binh sĩ và nhân rộng việc cấp phát bao cao su.

Đến đầu những năm 1960, bao cao su dường như mất đi một phần vị thế của mình trước sự xuất hiện ồ ạt của thuốc tránh thai, vòng đặt tử cung và các phương pháp triệt sản. Chỉ đến đầu thập niên 1980, khi cơn đại dịch HIV/AIDS bắt đầu chuyển du hành từ thán của nó khắp năm châu, bao cao su mới được coi trọng trở lại và một lần nữa được xem là bức tường thành vững chắc ngăn chặn bệnh dịch như thời gian mai. Bao cao su cho nữ xuất hiện lần đầu tại châu Âu năm 1992 và được cải tiến theo chương trình nghiên cứu của Cơ quan Quản lý Thực phẩm và Dược phẩm Mỹ (FDA). Đến tận thế kỷ 21 này, những nỗ lực của các nhà nghiên cứu cũng như các nhà sản xuất vẫn không ngừng được thực hiện nhằm tạo nên những sản phẩm an toàn tinh dục hiệu quả nhất. Độ mỏng là điều được chú trọng nhất bên cạnh những yếu tố phụ trội như mùi hương, màu sắc và thậm chí là cả tính phát quang trong bóng tối. Tất cả đều hướng đến mục tiêu giúp tận hưởng một cách trọn vẹn nhất món quà của Thượng đế ban cho con người và tránh được những tai họa tiềm ẩn trong niềm hân hoan tột cùng ấy. ■

Triển vọng từ tế bào gốc

Minh Thu

Là các tế bào đầu tiên của mọi mô sinh vật, liệu một ngày nào đó các tế bào gốc có thể tái sinh một con người không?

Tế bào gốc là gì?

Là một tế bào lấy từ phôi, có khả năng tự chuyên biệt thành các loại tế bào khác (cơ bắp, da, tim...) trong một số điều kiện nhất định. Có những tế bào gốc đơn năng chỉ có thể trở thành các tế bào cho một bộ phận cơ thể và những tế bào đa năng có thể trở thành các tế bào của nhiều bộ phận cơ thể.

Tái sinh máu

Từ năm 1970, người ta đã quen trích các tế bào gốc từ tủy xương để cấy ghép. Vì có khả năng tái sinh thành máu nên chúng cho phép trị một cách hiệu quả các chứng bệnh nặng của máu (như bệnh bạch cầu) hoặc của hệ miễn dịch. Hiện cũng có hai nguồn khác của tế bào gốc được sử dụng: máu "ở vòng ngoài" đang lưu thông trong các mạch máu và máu của cuống rốn được lấy khi mới sinh.

Sản xuất da

Từ nhiều năm nay, những người bị bỏng nặng được ghép những tấm da thu được từ việc nuôi cấy những tế bào gốc của chính họ, là những tế bào sừng có khả năng tái sinh thường xuyên lớp da bên ngoài. Tuy nhiên, những cuộc cấy ghép này vẫn chưa hoàn hảo. Các nhà nghiên cứu đang theo đuổi công việc này chủ yếu với các tế bào gốc của da thai nhi. Thật vậy, loại tế bào này tái sinh nhanh hơn và cho loại da chất lượng cao hơn.

Tái tạo cơ bắp

Các kiểu cấy ghép các tế

Xương họa thơ: quy cách?

● *Yêu cầu của thơ xương họa ra sao? Có thể họa các bài thơ lục bát và song thất lục bát được chăng?* (Nguyễn Thanh Hoàng - Ân Thi, Hưng Yên; tranvinhnamanh@yahoo.com)

Xương họa thơ là gì, thế nào? Tập 4 *Từ điển Bách khoa Việt Nam* (NXB Từ điển bách khoa, Hà Nội, 2005, trang 1077) giải thích: “Đối đáp với nhau bằng những bài thơ cùng một thể, một vần, để tỏ sự

đồng tình hay chống đối. Thể thơ dùng xương họa là thể thơ thất ngôn bát cú, không dùng các thể khác. Bài làm đầu tiên là thơ xương, bài làm sau là thơ họa. Trước kia, các nhà thơ Việt Nam hay làm loại thơ này”.

Định nghĩa của từ điển vừa dẫn thiếu chính xác. Sáng tác thơ Đường luật, còn gọi thơ cận thể, người ta chẳng những xương họa với dạng thất ngôn bát cú, mà cả với các dạng ngũ ngôn bát cú, thất ngôn tứ tuyệt, ngũ ngôn tứ tuyệt. Sách *Chơi chữ* của Lăng Nhân (Nam Chi in lần 4, Sài Gòn, 1974) nêu mấy trường hợp xương họa tứ tuyệt / tuyệt cú, mà đây là một. Khoảng năm 1925, báo *Trung Bắc* đăng chuyện “cụ Lớn khoa bảng xuất thân, mới về trọng nhậm ở tỉnh Mô ta”. Rồi “ngày thanh gió mát trắng trong, máu dê đầu đã dùng dùng nổi lên” khiến cụ Lớn vui giắc Vu sơn với vú em ngủ ngày, sau đó “bắt đắc dĩ phải đặc cách thăng vú em lên làm vợ bé”. Vì vậy có bài thất ngôn tuyệt cú *Cụ Lớn trẻ con* như vậy:

*Cụ Lớn sao còn tính trẻ con,
Vú em bỗng chốc hóa hầu non.
Máu dê pha lẫn hơi đồng xú,
Bia Tân trăm năm đá chẳng mòn.
Tòa soạn báo Trung Bắc họa:
Chút tình yêu vú, vị yêu con,
Già trẻ cùng chung một nước non.
Thế giới tự do tùy sở thích,
Sá chi bia miệng dẻo không mòn!*

Do nguyên tắc cùng thể, cùng vần, nên thơ xương họa khó áp dụng cho lục bát và song thất lục bát.

ZAZA thực hiện - bptrithuc@yahoo.com.vn

■ Bia báo Trung Bắc chủ nhật số hè năm 1941

bào gốc đã trưởng thành của cơ bắp (nguyên bào cơ) hiện đang được thí nghiệm trong các trường hợp teo cơ. Có một số thử nghiệm khác cũng đang được thực hiện với các tế bào của tủy xương. Một trong những ý tưởng của việc này là đưa gien mà bệnh nhân bị thiếu vào trong các tế bào gốc của tủy xương rồi tiêm chúng vào trong mạch máu để giúp chúng đi khắp cơ thể để tới những chỗ mà chúng được hướng đến.

“Nuôi trồng” van tim

Có 2 nhóm nghiên cứu vừa mới thành công trong việc “nuôi trồng” các van tim từ những tế bào gốc. Nhóm thứ nhất ở Anh đã lấy tế bào gốc từ tủy xương. Nhóm thứ hai ở Thụy Sĩ lấy tế bào gốc từ các tế bào thai nhi tách ra từ nước ối. Các loại van này hiện phải được thử nghiệm cho thú vật để kiểm nghiệm.

Phát triển các tế bào mắt

Các tế bào gốc có thể chữa trị một số bệnh của mắt. Trong hội nghị nhân khoa quốc tế vừa rồi, một nhóm nghiên cứu người Mỹ đã trình bày những kết quả của họ và cho thấy rằng, những tế bào gốc lấy từ tủy xương có thể sản sinh keratocine, một loại protein tự nhiên có liên quan đến sự tăng trưởng của giác mạc.

“Sửa chữa” bộ não

Việc cấy ghép các tế bào thần kinh phát xuất từ các tế bào gốc lấy từ phôi người đã thu được những kết quả

tốt đẹp trong việc điều trị bệnh Parkinson, nhất là bệnh Huntington vốn chưa có cách điều trị. Nhưng kể từ nay, người ta có thể đi xa hơn bằng cách thúc đẩy tế bào gốc biến thành tế bào thần kinh có một số đặc tính đặc trưng. Một nhóm nghiên cứu ở Mỹ đã tạo ra những tế bào thần kinh sản xuất dopamine, một chất hóa học trung gian bị thiếu trong người mắc bệnh Parkinson.

Giúp lá lách tiết insuline

Có nhiều cuộc nghiên cứu đang phát triển trên các tế bào gốc của lá lách có khả năng tự nhân bội trong phòng thí nghiệm. Một phương cách chống bệnh tiểu đường loại 1 được nhận biết qua sự thiếu insuline do lá lách tự hủy hoại. Có một hướng nghiên cứu khác: “huấn luyện” các tế bào gốc để chúng sản xuất insuline chuyển biến theo lượng đường trong máu.

Phục chế các mô tim

Việc tiêm vào vách tim các tế bào gốc sẽ góp phần tái sinh các mô bị hư hại do nhồi máu cơ tim. Người ta bắt đầu từ các tế bào gốc của phôi người. Có 2 nhóm nghiên cứu, một của Pháp và một của Mỹ vừa cho thấy là có thể hướng dẫn sự phân hóa của chúng thành các tế bào tim nơi chuột, điều mà cho tới bây giờ không thể được thực hiện với những tế bào gốc của người trưởng thành lấy từ cơ bắp hoặc từ tủy xương.

(Theo *Top Santé*, 1/2010)

Vì dịch vụ y tế trong nước còn yếu kém hoặc quá đắt nên ngày càng có nhiều bệnh nhân ra nước ngoài điều trị. Bệnh viện Bangkok sang trọng tại Thái Lan là một trong những điểm đến của họ.

Bệnh viện toàn cầu

Phan Trọng Hùng

Du lịch y tế

Cách đây khoảng hơn 10 năm, người Mỹ và người Tây Âu phát hiện ra rằng, bên ngoài biên giới của họ cũng có những bác sĩ giỏi với giá cả rẻ hơn nhiều so với dịch vụ y tế ở nước họ. Thế là người Mỹ bắt đầu đi chữa bệnh ở Mexico và Costa Rica, người Tây Âu đi Mallorca (Tây Ban Nha), Thổ Nhĩ Kỳ và các nước Đông Âu. Đến khi xuất hiện nhiều bệnh viện (BV) điều trị cho người nước ngoài ở châu Á thì khái niệm *du lịch y tế* ra đời. Lúc đầu hình thức điều trị này bị dư luận ngờ vực nhưng sau này đã phát triển thành một ngành công nghiệp đầy lợi nhuận. Theo thống kê của các công ty du lịch, năm 2007 có khoảng 2 triệu bệnh nhân đi điều trị ở châu Á. Nhiều bệnh nhân trong số họ là người Ả-rập. Số lượng bệnh nhân Mỹ cũng tăng liên tục. Năm 2007 có khoảng nửa triệu người Mỹ đi chữa bệnh ở nước ngoài và đó mới chỉ là sự khởi đầu. Tại Mỹ có đến 50 triệu người không có bảo hiểm y tế. Các nước đang phát triển cũng là một thị trường rất hấp dẫn. Ở đó có không ít người giàu có, nhưng hạ tầng y tế lại nghèo nàn.

Trong giai đoạn đầu của ngành công nghiệp du lịch y tế, bệnh nhân chủ yếu muốn cân chỉnh các sai lệch bên ngoài cơ thể. Mục đích là muốn bề ngoài để coi hơn - chứ không phải để điều trị một bệnh cụ thể nào. Dần dần các bệnh nhân nặng cũng trở thành khách hàng của

ngành công nghiệp này. Thế là các "BV toàn cầu" ra đời phục vụ khách hàng với đủ loại bệnh khác nhau đến từ mọi nước trên thế giới.

"Bệnh viện toàn cầu" Bangkok

BV Bangkok sang trọng, có 600 giường, nằm ở trung tâm thành phố. Thành viên Hoàng gia Thái Lan cũng là khách hàng của BV này. Các bác sĩ (BS) của tổng thống Mỹ từng khen ngợi trang thiết bị và năng lực điều trị của BV.

Frehiwot Tesfu năm nay ngoài 30 tuổi, sống ở Ethiopia, nơi mọi thứ cần thiết cho cuộc sống đều thiếu, kể cả dịch vụ y tế để điều trị khối u trong ngực chị. Tuy gia đình có chút tiền, nhưng máy móc ở Ethiopia quá cũ, còn các BS không nhất trí có nên cắt bỏ một bên vú chị không. Chị biết ở Mỹ, châu Âu có BS tốt, máy móc hiện đại, nhưng lại quá đắt. Được người quen giới thiệu, chị bay đi Bangkok.

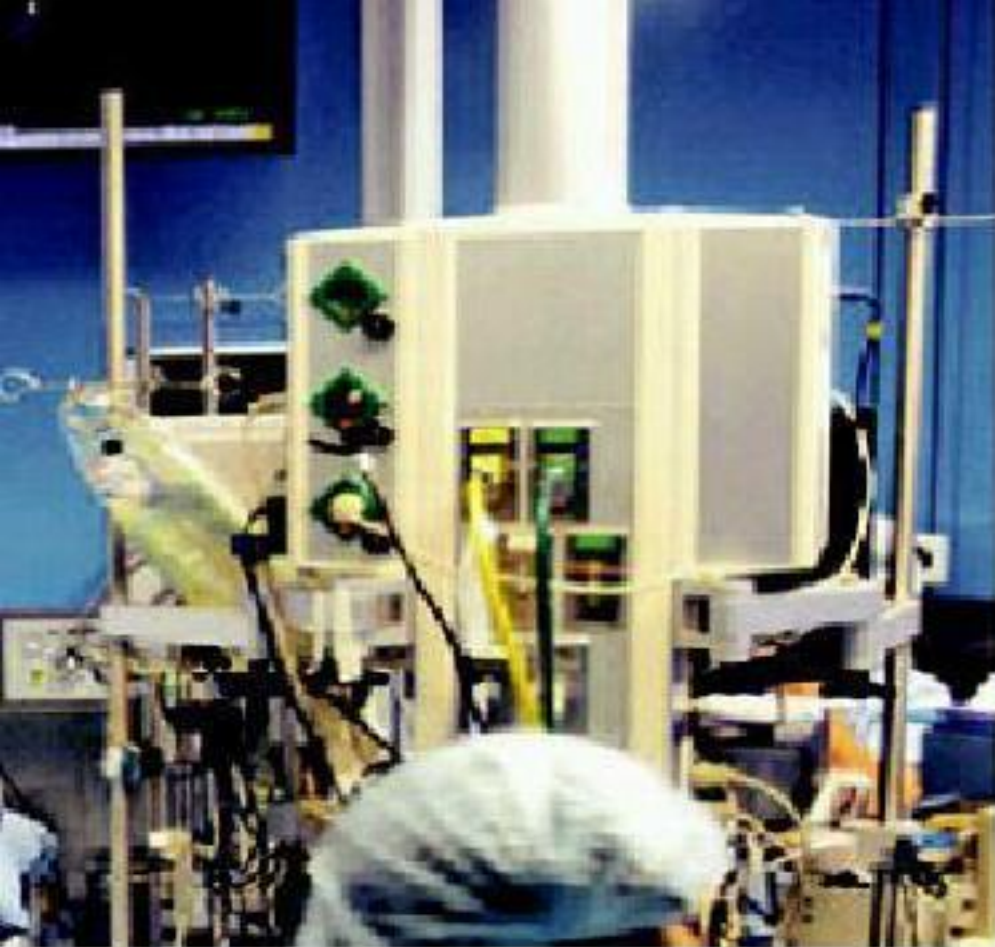
Khi ra đến cửa sân bay, một chiếc ô tô sang trọng và một nhân viên BV đã đợi chị. Đến trung tâm Bangkok, xe dừng trước cổng BV, dưới một vòm kính. Một nhân viên bảo vệ đi găng trắng bước vội ra mở cửa xe, hơi cúi người chào. Một nhân viên khác đến xách hành lý cho chị. Sau đó chị bước vào tiền sảnh lát đá cẩm thạch và có ba bốn phun nước. Khắp nơi vang lên tiếng nhạc thánh thót, nhạc sống chứ không phải thứ nhạc "đổ hộp", vì do một nhạc công đang chơi piano. Tesfu bối rối. Liệu đây có phải là BV không?

Sau khi hoàn tất thủ tục nhập viện, chị

đi tiếp vào BV qua một nhà hàng Nhật Bản, một quán pizza, một tiệm cà phê Starbucks, lên thang máy và cuối cùng vào một căn phòng rộng 25m², có tivi LCD, lò vi sóng - căn phòng của riêng chị, chứ không phải "đại trà" cho hàng chục bệnh nhân. Hôm sau chị bắt đầu được khám. Chỗ nào cũng sạch sẽ, cũng có máy tính. Trước mỗi lần khám, BS đều dùng một thiết bị mã vạch chạm nhẹ vào chiếc vòng chị đeo ở cổ tay để truyền dữ liệu vào hồ sơ bệnh án được số hóa của chị. Sau hai tuần, chị được phẫu thuật, trả 3.845 USD và ra viện với một chiếc đĩa CD chứa đựng mọi kết quả khám, xét nghiệm và điều trị. Tesfu hài lòng. Chị nhận xét: mọi người trong BV đều dễ chịu, BS khi khám bệnh đều dành thời gian tập trung vào bệnh nhân, không ai vừa khám vừa xem đồng hồ cả. Từ nay Tesfu trở thành một "nhân chứng sống" cho BV Bangkok.

Có thể coi y học như bao dịch vụ thông thường khác?

Giám đốc tiếp thị BV Bangkok muốn biến dịch vụ y tế hiện đại - vốn là sản phẩm cao cấp - thành một sản phẩm đại trà không chỉ còn cho người Ả-rập giàu có, người châu Âu, người Mỹ, mà cho cả tầng lớp trung lưu trên toàn cầu. Họ được điều trị hiện đại, được cung cấp dịch vụ toàn diện và sang trọng với giá cực rẻ. Một khớp gối mới ở BV Bangkok giá 10.000 USD, ở Mỹ là 30.000 USD. Một van tim ở BV Bangkok giá chỉ 7.100 euro, nhưng ở Đức là 20.000 euro. Rẻ như vậy,

■ Trong một phòng mổ tại Bệnh viện Bangkok (ảnh trên); Các y tá Bệnh viện Bangkok

vì giá nhân công rất thấp - không chỉ ở BV Bangkok. Cách đó độ 10 phút chạy xe người ta thấy một tòa tháp khổng lồ bằng thép, kính và đá cẩm thạch: BV Bumrungrad với 800 giường. Bangkok có ba BV 5 sao kiểu này.

Hiện nay đã bắt đầu xuất hiện những chuyển động trên thị trường "BV toàn cầu". BV ở Malaysia quảng cáo điều trị các chứng vô sinh, BV ở Ấn Độ quảng cáo trong các hội chợ và trên Internet các ca mổ tim, còn BV ở Singapore chuyên lắp các máy trợ tim giá rẻ. Theo giám đốc tiếp thị BV Bangkok, phải khẩn trương, nếu BV của ông muốn tiếp tục chiếm chỗ ở chiếu trên trong công cuộc kinh doanh khổng lồ này, khi bệnh nhân nặng trở thành một thứ hàng hóa trong quá trình toàn cầu hóa. Các BV như BV Bangkok đã mọc lên ở Singapore, Ấn Độ và nhiều nơi khác nữa. Năm 2007, số bệnh nhân nước ngoài đến điều trị ở Ấn Độ, Singapore và Thái Lan tăng 30%.

Có thể nói, một trang mới trong quá

trình toàn cầu hóa đang xảy ra trong các nước công nghiệp mới ở châu Á. Sau đồng vốn, lao động và các dịch vụ khác, nay đến lượt điều trị y tế được quốc tế hóa. Nghệ thuật của các BS trở thành một dịch vụ hoàn toàn bình thường, về nguyên tắc có thể đặt hàng được từ khắp nơi trên thế giới, như dịch vụ massage hay cắt tóc vậy!

Một thị trường đầy tiềm năng

BV Bangkok cần những người như chị Tesfu đến từ Ethiopia để thúc đẩy công việc làm ăn. Đó là những người quen tự lo liệu cho mình, quen trả tiền mặt trực tiếp cho dịch vụ họ được cung cấp. Bệnh nhân từ những nước nghèo là một phần quan trọng trong chiến lược kinh doanh của ông giám đốc tiếp thị của BV, vì giữa họ và ông không có một rào cản nào, không có nhà nước với các đạo luật, không có bảo hiểm. Chỉ có hai bên, một bên là người phụ nữ Ethiopia bị ung thư và một bên là ông giám đốc tiếp thị - người bán loại hàng đặc biệt: sức khỏe. Cách đây 2 năm, BV quyết định thâm nhập vào thị trường Ethiopia - cửa ngõ của Đông Phi. Ban đầu hội đồng quản trị chỉ duyệt chi 1.000 USD cho chiến dịch quảng cáo ở Ethiopia. Người ta đăng quảng cáo BV Bangkok trên vài tờ nhật báo và tổ chức một cuộc họp báo. Trong 12 tháng sau đó, hơn 1.300 bệnh nhân Ethiopia đã đến Bangkok và BV thu được 1,6 triệu USD từ số bệnh nhân này!

Nhưng ông giám đốc tiếp thị không chỉ câu được khách từ các nước nghèo. Ông Richard Werlin ở San Diego (Mỹ) có một trái tim ốm yếu, chỉ sống được nhờ 4 máy trợ tim và 13 ống thông trong mạch máu. Tuy nhiên tim bơm máu vẫn quá yếu, chỉ đạt được 30% mức độ cần thiết. Biện pháp cuối cùng là liệu pháp tế bào gốc. Tuy vậy ở Mỹ liệu pháp này còn đang trong giai đoạn thử nghiệm và chưa được cấp phép áp dụng. Tháng 11/2007, ông đến BV Bangkok và trở thành bệnh nhân thử 130 được điều trị bằng liệu pháp này tại đây. Sau một tuần, Werlin ra viện, túi nhẹ đi 50.000 USD nhưng có thêm hy vọng dù mỏng manh, vì BS điều trị không thể bảo đảm liệu pháp này có tác dụng.

Những điều cần suy nghĩ khi quyết định dùng dịch vụ của một "bệnh viện toàn cầu"

BV Bangkok thông báo cho đến nay

● Một khớp gối mới ở BV Bangkok giá 10.000 USD, ở Mỹ là 30.000 USD. Một van tim ở BV Bangkok giá chỉ 7.100 euro, nhưng ở Đức là 20.000 euro.

● Năm 2007, số bệnh nhân nước ngoài đến điều trị ở Ấn Độ, Singapore và Thái Lan tăng 30%.

chưa để xảy ra một vụ chết người nào do thiếu sót của BS, y tá. Tuy nhiên giám đốc điều hành Chatree Duangnet cũng phải thừa nhận là điều đó có thể xảy ra. Ông làm giám đốc từ 3 năm nay và trong thời gian đó mới chỉ xảy ra một vụ bệnh nhân sau khi điều trị về nước không hài lòng với kết quả và một BS chuyên khoa tại nước đó phát hiện sai sót trong điều trị tại BV Bangkok. BV đã trả tiền vé máy bay cho bệnh nhân đó quay lại Bangkok điều trị lại. Đó cũng là cách giải quyết duy nhất khi có trục trặc, chứ không có tiền bồi thường. Hợp đồng BV Bangkok ký với các cơ sở gửi khách hàng đến BV không có quy định về tiền bồi thường trong trường hợp BV mắc sai sót. Một bản hợp đồng như vậy thường ngắn đến bất ngờ, chỉ vồn vện 3 trang giấy. Trong đó BV Bangkok chỉ bảo đảm cung cấp dịch vụ y tế "đúng mức độ". Đó là tất cả. Ngoài ra hai bên còn thỏa thuận giảm khoảng 15% phí điều trị, nếu cơ sở môi giới thường xuyên cung cấp bệnh nhân. Không ít bản hợp đồng như vậy thậm chí không có cả chữ ký. Chỉ cần đôi bên thảo ra, rồi bắt tay nhau là xong! Một bản hợp đồng như vậy đã được ký với đại diện của Các tiểu vương quốc Ảrập thống nhất và trên cơ sở đó năm 2007 có đến 33.000 bệnh nhân của nước này đến điều trị tại BV Bangkok.

Các chuyên gia tiếp thị của BV Bangkok cho rằng, trong tương lai người bệnh sẽ được vận chuyển đi khắp thế giới và các BV trên toàn cầu cạnh tranh với nhau, sẽ xuất hiện những hình thức khuyến mãi hoặc trả góp như trong các siêu thị hiện nay, ví dụ như chỉ phí lắp khớp háng được trả dần, mỗi tháng độ chục USD như ta mua một chiếc tivi LCD loại sang hay một chiếc ô tô!

(Tổng hợp)

Haiti - đất nước của những thiên tai

Duy Hưng

Trận động đất mạnh 7 độ Richter xảy ra lúc 16 giờ 53 phút, giờ địa phương. Trung tâm địa chấn nằm ngoài khơi cách thủ đô Port-au-Prince 16 km về phía tây nam. Phủ tổng thống, trụ sở Quốc hội, khám đường trung ương, nhà thờ chính tòa, bệnh viện, trường học nằm trong số hàng nghìn công trình và nhà cửa sụp đổ. Số người thiệt mạng có thể tới hàng trăm nghìn, thậm chí còn cao

hơn vì cho đến nay chưa kiểm kê và tìm kiếm được hết những nạn nhân hãy còn bị chôn vùi trong đống đổ nát. Theo miêu tả các các nhóm phóng viên nước ngoài có mặt tại hiện trường thì khung cảnh

hiện nay tại Haiti vô cùng hoang tàn, thê lương. Xác chết nằm lẫn lộn trên đường, nhiều phụ nữ bò ra từ đống đổ nát vẫy tay cầu cứu. Những thi thể nhỏ bé của trẻ em nằm chất đống gần trường học đã sập,

hiện nay tại Haiti vô cùng hoang tàn, thê lương. Xác chết nằm lẫn lộn trên đường, nhiều phụ nữ bò ra từ đống đổ nát vẫy tay cầu cứu. Những thi thể nhỏ bé của trẻ em nằm chất đống gần trường học đã sập,

SỰ KIỆN QUỐC TẾ

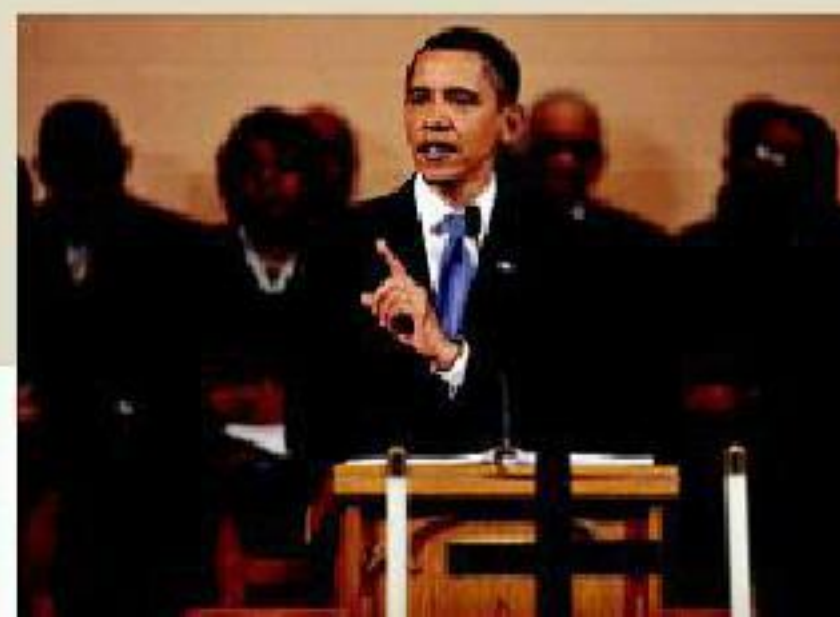
● Ngày 16/1/2010, 5 nước thành viên thường trực Hội đồng Bảo an Liên hiệp quốc cùng với Đức họp tại New York, Mỹ, để bàn về vấn đề hạt nhân Iran. Trong lúc Trung Quốc không tán đồng biện pháp trừng phạt mới, Mỹ và

Liên minh châu Âu (EU) vẫn kiên trì đòi phải có thêm biện pháp trừng phạt chế độ Hồi giáo Iran.

● Hôm 15/1/2010, Tổng thống Mỹ Barack Obama đã thông báo về dự luật đánh thuế khoảng 50 ngàn hàng lớn nhằm bù lại khoản ngân sách nhà nước đã được chi trong khuôn khổ kế hoạch cứu nguy hệ thống tài chính. Theo dự án trên, loại thuế này sẽ được áp dụng trong vòng 10 năm hoặc có thể kéo dài thêm

nếu cần thiết. Với dự luật thuế mới, Mỹ có thể thu được tới 117 tỉ USD, khoản tiền tương đương với mức thâm hụt tối đa trong ngân khố Mỹ do phải chi cho kế hoạch cứu vớt hệ thống tài chính trong cuộc khủng hoảng vừa qua.

● Năm 2009, có tổng cộng 406 vụ cướp biển, tăng 39% so với năm 2008. Hơn một nửa trong tổng số này được quy cho cướp biển Somalia. Đó là báo cáo thường của Văn phòng Hàng hải Quốc tế (BMI), có trụ sở tại Kuala Lumpur, Malaysia, hôm 14/1/2010. BMI cho biết số lượng các vụ cướp biển đã đạt tới mức cao nhất vào

mặt nhiều người phù đầy bụi trắng và máu từ những vết thương hở vẫn nhiều xuống đường. Hoảng loạn, cướp bóc, đau đớn bao trùm Haiti.

Đây là trận động đất lớn nhất tại Haiti kể từ 200 năm qua. Chuyên gia địa chất Roger Musson thuộc Viện Địa chất Anh ở Edinburgh nói rằng trận động đất Haiti ngày 12/1 xảy ra tại đường đứt gãy có tên là Enriquillo-Plaintain chạy dài từ biên giới phía Nam Haiti - Cộng hòa Dominica ra biển cho đến Jamaica. Tâm điểm địa chấn vừa qua tại Haiti ở khá gần mặt đất, chỉ dưới độ sâu 8km, vì vậy năng lượng truyền đi gây nên những rung động rất dữ dội trên mặt đất. Sau chấn động chính, những hậu chấn cỡ 5,0 độ Richter trở lên này còn là hiểm họa đáng kể.

Đảo quốc Haiti thuộc vùng biển Caribe từ lâu luôn phải gánh chịu những thiên tai như bão nhiệt đới và lũ lụt. Năm 1998, cơn bão George càn qua đảo quốc này đã cướp đi sinh mạng của hơn 200 người. Năm 2004, cơn bão Jeanne - kèm theo lũ lụt và trượt đất - đã xóa sổ một phần đất nước, chủ yếu ở tỉnh Gonaives, phía Bắc Haiti, khiến hơn 3.000 người chết; số người mất nhà cửa và công cụ sản xuất cao gấp 100 lần số người tử vong. Cách đây 3 năm, phía nam đảo quốc này đã chịu cảnh lụt lội nghiêm trọng nhất trong lịch sử sau hơn một tuần trời mưa như trút nước. Chỉ tính riêng năm 2008, có đến 4 cơn bão: Fay, Gustav, Hanna và

Ike, đã dồn dập đổ vào Haiti làm trên 800 người chết, trong đó hơn phân nửa là người của tỉnh Gonaives và khiến 1 triệu người mất nhà cửa.

Nạn chặt phá rừng bừa bãi là nguyên nhân chính dẫn tới việc Haiti phải gánh chịu những thiên tai như bão lũ. Mặc dù nằm trong vùng nứt gãy của lớp vỏ Trái đất, nhưng cho tới gần đây, Haiti chưa từng biết tới một vụ động đất nào mạnh như trận động đất xảy ra ngày 7/5/1842. Trận động đất mạnh 8,1 độ Richter diễn ra vào ngày hôm đó đã xóa sổ hoàn toàn Cap-Haitien, thành phố du lịch lớn thứ hai Haiti. Trong những năm gần đây, Haiti thường xuyên xảy ra động đất nhưng không có trận nào lớn ngoài trận động đất mạnh 5,7 độ Richter vào năm 1954 và 5,4 độ Richter vào năm 1994. Năm 2005, đảo quốc này cũng hứng chịu vụ động đất 4,3 độ Richter khiến hệ thống điện tại thủ đô Port-au-Prince gián đoạn. Trong năm 2008, chỉ trong 13 ngày, Haiti chứng kiến 3 trận động đất liên tiếp với cường độ 4,3 độ Richter.

Từ nhiều năm nay, các nhà khoa học Haiti và Mỹ đã thường xuyên cảnh báo nguy cơ Haiti sẽ phải gánh chịu một trận động đất cực mạnh trong tương lai gần và khuyến cáo chính quyền nước này phải có những biện pháp ứng phó cần thiết. Tuy nhiên, trên thực tế không có bất kỳ công trình xây dựng nào tại đảo quốc này đáp ứng những yêu cầu về chống động

đất. Tháng 11/2008, một ngôi trường trong tình trạng cũ nát ở ngoại ô Port-au-Prince đã bị sập khiến 103 em học sinh bị chết và 150 người khác bị thương. Mỗi khi có thiên tai lại có hàng nghìn ngôi nhà bị sập.

Những hậu quả thiên tai mà người dân Haiti phải gánh chịu sẽ được giảm thiểu rất nhiều nếu Haiti là quốc gia vững về kinh tế và chính trị. Đáng này, từ nhiều thập niên trở lại đây, đảo quốc này là nơi chứng kiến không biết bao nhiêu màn đảo chính, nội chiến triền miên. Một nghiên cứu của Ngân hàng Thế giới năm 2006 cho biết: "Sự yếu kém trong việc chống chọi với những thiên tai bắt nguồn từ sự nghèo khổ, hệ thống cơ sở hạ tầng yếu kém, môi trường tự nhiên bị xuống cấp và một chuỗi chính phủ bất lực trong việc đương đầu với những vấn đề nghiêm trọng về thuế". Bất ổn chính trị triền miên khiến kinh tế đất nước không thể khá nổi. Theo báo cáo của Quỹ Tiền tệ quốc tế năm 2009, Haiti là quốc gia nghèo thứ hai tại Tây bán cầu. Đây cũng là một trong những nước kém phát triển nhất thế giới, lệ thuộc gần như hoàn toàn vào trợ cấp nước ngoài, với gần 70% dân số sống với thu nhập chưa đến 2 USD/ngày và 54% dân số sống trong tình trạng nghèo khó cùng cực (chưa tới 1 USD/ngày). Trên 65% lực lượng lao động tại quốc gia này hiện không có việc làm.

(Tổng hợp)

năm 2009 kể từ 6 năm trở lại đây.

- Cơ quan Năng lượng Quốc tế (IEA) hôm 15/1/2010 đã giảm bớt ước tính về lượng tiêu thụ dầu thô của thế giới trong năm 2010 do tình hình thương mại sẽ vẫn còn trì trệ tại các quốc gia giàu có và sự phục hồi kinh tế chỉ diễn ra ở các quốc gia đang phát triển. IEA tiên đoán rằng nhu cầu sẽ vào khoảng 1,44 triệu thùng mỗi ngày trong năm 2010, so với con số đưa ra tháng trước là 1,47 triệu thùng.

- Mỹ vừa công bố các bức ảnh được chỉnh sửa bằng kỹ thuật số về diện mạo của trùm khủng bố Osama Bin Laden ở tuổi 52. Bộ Ngoại giao Mỹ đã lấy ảnh của thủ lĩnh mạng lưới khủng bố al-Qaeda này trong hồ sơ lưu trữ hồi năm 1998 và

chỉnh sửa theo yếu tố thời gian, có tính tới khả năng đương sự đã cạo râu. Trên trang web, cơ quan này đã đăng tải hai bức ảnh của Bin Laden, một bức để nguyên bộ râu và một bức đã cạo râu. Trùm mạng lưới khủng bố al-Qaeda này được cho là đang ẩn náu trong vùng đồi núi giữa Pakistan và Afghanistan, là đối tượng bị Mỹ truy nã gắt gao nhất.

- Mới đây, Tổ chức Y tế thế giới (WHO) và các tập đoàn dược phẩm quốc tế đã phủ nhận cáo buộc đại dịch cúm

A/H1N1 là đại dịch giả. Trước đó, ngày 7/1/2010, báo chí Phần Lan tiết lộ vụ nhận tiền đứt lót của nhóm chuyên gia tư vấn chiến lược (SAGE) thuộc WHO từ các tập đoàn dược phẩm lớn để từ đó nâng mức cảnh báo cúm A/H1N1 lên thành đại dịch.

Bảo Phương (Tổng hợp)

THĂNG TRẦM HƯƠNG ĐẠO

Ánh Thoan

(Tiếp theo TGM 869)

Kỳ 2: PHONG TRÀO HƯƠNG ĐẠO Ở VIỆT NAM

Phong trào Hương đạo ở Việt Nam do người Pháp du nhập vào từ năm 1929. Đoàn Hương đạo Việt Nam đầu tiên do trưởng Trần Văn Khắc thành lập tại Hà Nội vào tháng 8/1930, sinh hoạt trong Liên hội Hương đạo Đông Dương gồm Bắc Kỳ, Trung Kỳ, Nam Kỳ, Cao Miên (Campuchia) và Ai Lao (Lào). Trải qua nhiều bối cảnh lịch sử, Hương đạo Việt Nam cũng không tránh khỏi những thăng trầm.

Hình thành, phát triển và biến động

Ngoài trưởng Trần Văn Khắc còn có trưởng Hoàng Đạo Thúy, người lập ra ấu đoàn đầu tiên vào năm 1931 với tên gọi là ấu Lê Lợi. Sau đó những đoàn mới xuất hiện tại Hà Nội, Hải Phòng, Lạng Sơn, Nam Định... cũng tổ chức các đơn vị Hương đạo theo mẫu của đoàn Lê Lợi, với khăn quàng nền xanh lá cây viền đỏ và tên gọi là Đồng tử quân. Năm 1932, ông Trần Văn Khắc vào Nam Kỳ rồi cùng với các trưởng Lương Thái, Huỳnh Văn Diệp, Trần Cồn thành lập Hội Hương đạo Nam Kỳ. Trong khi đó ông Hoàng Đạo Thúy vẫn giữ nhiệm vụ Tổng ủy viên của Hội Hương đạo Bắc Kỳ. Tháng 6/1932, đoàn Lê Văn Duyệt được thành lập tại Sài Gòn.

Năm 1933, trưởng Hoàng Đạo Thúy chính thức đổi tên đoàn Đồng tử quân thành Hương đạo sinh và chọn áo sơ mi màu cù nâu cùng với quần soọc màu xanh nước biển làm đồng phục, sinh hoạt theo mẫu Hương đạo Pháp. Cũng trong năm này, Tổng cục Hương đạo Nam Kỳ

được hình thành và cho xuất bản tạp chí *Hương đạo*. Năm 1934, một phái đoàn Hương đạo Nam Kỳ do trưởng Trần Văn Khắc hướng dẫn đã sang Campuchia theo lời mời của nhà vua, dự trại ra mắt Hương đạo Miên (Campuchia) và chứng kiến lễ tuyên hứa của thái tử Monireth. Trước đó, triều đình Campuchia đã cử giám đốc học chính tiếp xúc với trưởng Trần Văn Khắc để hỏi thể thức và lấy tài liệu tổ chức Hương đạo. Với nhiệt huyết gây dựng của các trưởng đi tiên phong và sự giúp đỡ của Hương đạo Pháp, Hương đạo Việt Nam đã hình thành được ba ngành ấu, thiếu và tráng. Đáng kể nhất là tráng đoàn Lam Sơn, một trong những tráng đoàn trụ cột của phong trào Hương đạo tại miền Bắc do trưởng Hoàng Đạo Thúy hướng dẫn. Ông cũng là tác giả cuốn *Hương đạo đoàn, đội của tôi* với bút hiệu Ba Tô.

Năm 1935, Hội Hương đạo Trung Kỳ được thành lập. Cũng trong năm này, trưởng Trần Văn Khắc tổ chức thành công trại họp bạn ở sân vận động Đakao, Sài Gòn. Đây là trại họp bạn toàn quốc đầu tiên có tính "huynh đệ" với 500 trại sinh tham dự. Năm 1936, hơn 60 trưởng toàn quốc đã được huấn luyện bởi trưởng André Léfère (Tổng ủy viên Hương đạo tự do Pháp lúc bấy giờ). Sau đó, vua Bảo Đại và quốc vương Campuchia Monivong đã giúp đỡ tài chính để thành lập một trại trường thứ hai ở núi Bạch Mã, cách Huế khoảng 40km về hướng nam. Cuối năm 1937, trưởng Raymond Schlemmer (ủy viên Hội Hương đạo Công giáo Pháp) được Liên hội Hương đạo Pháp cử sang Việt Nam, Lào và Campuchia để tổ chức thống nhất Hương đạo 3 quốc gia này thành Liên hội Hương đạo Đông Dương. Nội san chính thức của liên hội là tờ *Chef* (Huynh trưởng) viết bằng tiếng Pháp.

Từ năm 1940, nhiều trại họp bạn đã

■ Một nhóm hương đạo sinh tại Hà Nội trước năm 1945

được tổ chức thành công, trong đó lớn nhất là trại họp bạn Đông Dương được tổ chức ở Quảng Tế, Huế; vua Bảo Đại làm chủ tọa lễ khai mạc. Năm 1945-1946, do chiến cuộc và phân hóa, nhiều đơn vị Hướng đạo tan rã, sinh hoạt Hướng đạo ở Việt Nam bị ngưng trệ. Sau khi đất nước bị chia cắt, phong trào Hướng đạo tại miền Bắc ngừng hoạt động, trụ sở của Hội Hướng đạo được chuyển vào Huế rồi vào Sài Gòn. Tại miền Nam, nhiều khóa huấn luyện Hướng đạo, trại họp bạn được tiếp tục tổ chức cho đến tháng 4/1975.

Một số gương mặt tiêu biểu

Hai người được xem là sáng lập ra phong trào Hướng đạo Việt Nam là Trần Văn Khắc và Hoàng Đạo Thúy. Trong kháng chiến chống Pháp, ông Hoàng Đạo Thúy tham gia Việt Minh, sau đó làm Giám đốc Trường Võ bị Trần Quốc Tuấn, mang quân hàm đại tá. Ông Trần Văn Khắc sang Canada định cư từ năm 1975, tại đây ông góp một phần đặc lực trong việc xây dựng phong trào Hướng đạo tại hải ngoại.

Phong trào Hướng đạo tại miền Bắc trong những năm đầu (1930), đặc biệt là tại tráng đoàn Lam Sơn, đã quy tụ rất nhiều nhân vật sau này giữ các vai trò trọng yếu trong xã hội, góp phần lưu danh tên tuổi tráng đoàn Lam Sơn trong phong trào Hướng đạo Việt Nam. Trong vòng 15 năm (1930-1945), lúc này nền đại học Việt Nam còn phôi thai, vậy mà phong trào Hướng đạo đã thu hút một số lượng không nhỏ những nhà trí thức hiếm hoi đương thời như Tạ Quang Bửu, Trần Duy Hưng, Lưu Hữu Phước, Tôn Thất Tùng, Võ Thành Minh, Phạm Ngọc Thạch, Trần Văn Tuyên, Phạm Biểu Tâm... Đây là lớp thanh niên luôn thao thức vì thời cuộc, nóng lòng vì đất nước. Sau này, bác sĩ Tôn Thất Tùng trở thành giáo sư y khoa lỗi lạc tại thủ đô; bác sĩ Phạm Biểu Tâm là thạc sĩ y khoa, Khoa trưởng Trường Đại học Y khoa Sài Gòn. Bác sĩ Phạm Ngọc Thạch là một tráng sinh hoạt động ở miền Nam, cùng thời với trưởng Trần Văn Khắc, ông đã mất trong chiến khu. Nhạc sĩ Lưu Hữu Phước là tác giả các ca khúc *Tiếng*

■ Cựu hướng đạo sinh họp mặt tại Hà Nội năm 1993

gọi thanh niên, Giải phóng miền Nam - được chọn làm ca khúc chính thức của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam, ông cũng là tác giả của hành khúc *Hướng đạo Việt Nam*. Trong Chính phủ lâm thời nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa dưới sự lãnh đạo của Chủ tịch Hồ Chí Minh có 3 gương mặt từng là hướng đạo sinh tiêu biểu: Bộ trưởng Văn hóa Giáo dục Trần Hữu Đang, Bộ trưởng Y tế Phạm Ngọc Thạch, Thứ trưởng Quốc phòng Tạ Quang Bửu. Bác sĩ Trần Duy Hưng, một cựu tráng sinh Lam Sơn cũng được bổ nhiệm làm Thị trưởng Hà Nội. Ngoài ra còn có thể kể thêm các gương mặt cựu tráng sinh nổi tiếng khác như Văn Cao, Hoàng Quý, Kha Vạn Cân, Hồ Văn Huê, Mai Thị Lựu, Thái Văn Lung...

Năm 1946, khi Chủ tịch Hồ Chí Minh thành lập Chính phủ liên hiệp, thêm một cựu trưởng Hướng đạo khác tham gia chính quyền là luật sư Trần Văn Tuyên, ông giữ chức Thứ trưởng Ngoại giao. Ông Tạ Quang Bửu, cựu Tổng ủy viên Hội Hướng đạo Trung Kỳ, là người thay mặt Chính phủ Việt Nam ký tên vào Hiệp định Geneva năm 1954. Tạ Quang Bửu là một giáo sư, nhà toán học quê ở Hoành Sơn, Nam Hoành, huyện Nam Đàn, Nghệ An. Ngoài chức vụ Bộ trưởng Quốc

phòng, ông còn được bổ nhiệm làm Bộ trưởng Bộ Đại học và Trung học chuyên nghiệp. Ông được bầu làm đại biểu Quốc hội liên tục từ khóa I đến khóa VI (1946-1981), cũng là người tham gia sáng lập Hội Vật lý Việt Nam năm 1966. Ông đã được Đảng và Nhà nước ta tặng thưởng nhiều huân chương vì đã góp phần to lớn vào việc xây dựng nền đại học trong thời kỳ chiến tranh, vào sự nghiệp đào tạo và bồi dưỡng đội ngũ cán bộ khoa học kỹ thuật ở miền Bắc trong thời kỳ này. Ông đột ngột qua đời vì bệnh vào tháng 8/1986. Năm 1996, ông được Nhà nước truy tặng giải thưởng Hồ Chí Minh (đợt 1) về khoa học công nghệ với tập hợp các công trình "Giới thiệu khoa học kỹ thuật hiện đại (sau 1975), chỉ đạo các nhiệm vụ quan trọng trong kháng chiến chống Mỹ cứu nước và những quan điểm xây dựng ngành đại học và trung học chuyên nghiệp nước nhà". Các công trình của ông được đánh giá là đã định hướng phát triển một số ngành khoa học cơ bản; chỉ đạo kỹ thuật việc rà phá bom mìn phong tỏa vịnh Bắc Bộ, cảng Hải Phòng và chỉ đạo những nhiệm vụ kỹ thuật quan trọng khác trong kháng chiến chống Mỹ.

(Còn tiếp)

Kỳ sau: ĐI CHƠI HƯỚNG ĐẠO

■ Cóc Aga

CÓC ĐỘC CHÂU ÚC

Tâm Anh

Hồi đầu thập niên 1930, nông dân trồng mía ở Queensland đã phải khốn khổ vì một loài bọ cánh cứng tàn phá đồng mía. Năm 1935, trong một chuyến du lịch Nam Mỹ, nhận thấy những cánh đồng khoai lang và đồng mía ở đây không bị sâu bọ phá hại là nhờ có loài cóc Aga ăn bọ cánh cứng, một nông dân người Úc đã mang về nước 101 cá thể loài lưỡng thê lợi hại này. Chỉ sau hai tháng, số cóc này đã nhân giống được hơn 3.000 cá thể. Người nông dân nọ đem thả tất vào đồng mía nhà mình mà không hề biết rằng hành động đó sẽ đưa đến một hậu họa vô cùng tàn khốc cho người dân và nhiều loài vật khác của nước Úc.

Lúc đầu, cóc Aga diệt bọ cánh cứng

khá tốt. Nhưng về sau, nhận thấy ở Úc còn có nhiều món khoái khẩu hơn nên chúng quay sang tấn công các loài côn trùng khác, trong đó rất nhiều loài có ích. Chưa hết! Khi các món này đã "vơi vơi", cóc Aga xơi luôn cả các loài ếch nhái bản địa và sau đó là các loài bò sát như thằn lằn, tắc kè, rắn mối... Những loài chim có tập tính làm tổ dưới đất trong đồng cỏ, cóc Aga cũng không tha. Thậm chí chúng còn sục vào tận ổ của một số loài có vú như chuột đồng, thỏ... để xơi thịt con non. Thú mẹ chẳng thể nào bảo vệ được con mình, vì những tia nước độc mà cóc Aga phun ra có thể khiến chúng mù mắt. Ngoài ra, cóc Aga còn có khả năng tiết ra chất độc cực mạnh trên da mỗi khi bị tấn công khiến đối phương bị tê liệt nếu chạm phải. Không ít người, đặc biệt là trẻ em, đã trở thành nạn nhân của cóc Aga.

Vào tháng tư hàng năm, người dân bang Queensland đều tổ chức "Ngày đuổi cóc". Đây không phải là trò chơi giải trí mà thực sự là một công việc cần thiết. Cóc độc Aga đã tràn ngập bang này và đang lấn sang nhiều bang khác.

Aga quả là loài cóc đáng sợ. Hãy hình dung, kinh hãi biết bao khi bất ngờ chạm mặt với những "cụ" cóc to bằng bàn tay xòe, da sần sùi gờm goriec, hai mắt thò ló như hai hòn bi! Vâng, cóc Aga có kích thước trung bình 17-20cm, nặng trên dưới 1kg (có con dài đến 25cm, nặng khoảng ký rưỡi!). Da lưng sẫm màu, có những gai độc nhô lên; da bụng màu vàng nhạt có đốm xám. Tuyến độc nằm hai bên đầu ếch, sản xuất ra loại độc tố cực

mạnh. Mỗi khi bị tấn công hoặc cảm thấy có mối nguy hiểm nào đó, hai tuyến độc này trương to để tiết ra nhiều chất độc. Vì thế, khi thấy cóc Aga “phùng mang” thì chớ nên động vào chúng nếu không có phương tiện và biện pháp phòng vệ hữu hiệu (kính đeo mắt, khẩu trang, găng tay, ủng...). Nước độc do cóc Aga phun thành tia nếu bắn vào mắt sẽ gây mù tạm thời, trong trường hợp nặng và không được cứu chữa kịp thời sẽ gây mù vĩnh viễn. Nếu bắn vào niêm mạc miệng (môi, lưỡi), độc tố dễ dàng thấm thấu qua thành mạch máu gây tê liệt thần kinh cục bộ. Nhưng tệ hại nhất là chất độc được tiết ra qua các gai độc trên da. Dính phải chất độc này ở mức vừa đủ, người khỏe như vâm cũng lăn đùng té ngựa, sùi bọt mép như chơi; nếu ở mức cao hơn, cửa về nơi chín suối mở ra rất rộng. Tuy nhiên, cũng như trong xã hội loài người, “cao nhân tắc hữu cao nhân trị”, trong thế giới động vật, bất cứ loài nào, dù mạnh mẽ hoặc ác độc đến mấy cũng vẫn có những loài “đối trọng” theo quy luật cân bằng sinh thái. Cóc Aga cũng có không ít loài thiên địch. Chẳng hạn, đối với cá sấu, tôm hùm nước ngọt, chuột nước, giang biển, diều hâu, rùa biển và một số loài rắn, độc tố của cóc Aga chẳng có tác dụng gì, thậm chí nhiều loài trong số đó còn khoái chén thịt loài cóc này. Nhưng khi ăn thịt cóc Aga, chúng cũng khôn ngoan chỉ chọn lưỡi cóc và bộ đồ lòng là nơi có ít độc tố nhất (khác với các loài cóc bình thường, mặt cóc Aga không độc).

Cóc Aga có tên khoa học là *Bufo Marinus* (Cóc biển), vì môi trường sinh sống thích hợp nhất của chúng là những vùng đất ngập mặn quanh các cửa sông, dưới tán bần, đước, sù, vẹt, dừa nước... Chúng cũng phát triển tốt trên các đảo gần bờ thuộc Thái Bình Dương hoặc Đại Tây Dương. Khu vực sinh sống tự nhiên nguyên thủy của cóc Aga kéo dài từ vùng phía Nam của Bắc Mỹ (Nam Texas) đến Bắc Nam Mỹ (Đông Bắc Peru). Nhiệt độ thích hợp cho cóc Aga sinh sống dao động trong khoảng 5 - 40°C. Cóc Aga có khả năng sinh sản cao. Trong một mùa sinh sản, một con cái có thể đẻ từ 30.000-40.000 trứng. Chất dịch nhầy bao quanh

trứng rất độc nên chẳng mấy loài dám ăn hoặc phá hại trứng cóc, vì thế tỉ lệ nở nòng nọc rất cao. Cóc đẻ trứng trong các vùng nước rồi phủ mặc cho trời đất. Sau 5-7 ngày trứng nở ra nòng nọc. Chúng tự tìm thức ăn là các phiêu sinh vật trong môi trường nước. Sau khi rụng đuôi, chúng kéo nhau lên bờ, bắt đầu vòng đời trung bình là 10 năm của mình (đặc biệt, có những “cụ” cóc “thọ” tới 15 năm!).

Hiện nay tại Úc ước tính có khoảng 300 triệu cá thể cóc Aga. Chúng không chỉ làm mưa làm gió ở bang Queensland ở miền Bắc nước Úc mà còn lấn sang các bang lân cận và tiến hành “Nam tiến” - mỗi năm, khu vực sinh sống tự nhiên của chúng lấn xuống phía Nam khoảng 25km. Đây thực sự là nỗi kinh hoàng cho người dân Úc. Họ đã tìm mọi cách để tiêu diệt chúng nhưng cho đến nay vẫn đành thúc thủ vì tốc độ sinh sản của chúng quá cao, số tử thấp hơn rất nhiều so với số sinh. Các loài thiên địch của cóc Aga lại không có nhiều ở Úc. Chính quyền liên bang đã phải vào cuộc, tài trợ cho các nghiên cứu khoa học theo đề tài “Tiêu diệt cóc Aga”. Các nhà khoa học đã tìm ra một phương pháp khá hiệu quả: sử dụng loài kiến ăn thịt *Iridomyrmex purpureus* để tiêu diệt cóc Aga ở giai đoạn vừa mới “đứt đuôi nòng nọc”, lúc này, các tuyến độc của cóc chưa phát triển nên không gây nguy hại cho kiến *Iridomyrmex purpureus*. Tuy nhiên, người ta lại lo ngại rằng không biết rồi đây kiến *Iridomyrmex purpureus* có tác oai tác quái hay không. Chẳng hạn sau khi chén gần hết cóc Aga, kiến ta quay sang tấn công các loài muông thú khác thì gay to! Lịch sử đã để lại những bài học lớn. Ngày trước, khi mới đến khai phá những vùng đất mênh mông của nước Úc, người Anh đã phải khốn khổ vì loài xương rồng của đất nước này - không thể nào tận diệt bằng các biện pháp thông thường như chặt, phơi, đốt, chôn... Một nhà khoa học đã đưa ra sáng kiến nhập mối Mozambique về để diệt xương rồng. Loài mối này tỏ ra rất đặc dụng: chỉ một thời gian ngắn, mối Mozambique đã tiêu diệt xương rồng một cách mỹ mãn. Người ta hân hoan dựng tượng ghi công loài mối lợi hại này. Nhưng sau khi món

■ Gai độc trên thân cóc Aga (ảnh trên); Một “cụ” cóc khổng lồ

xương rồng khoái khẩu không còn nữa, mối quay sang tấn công hoa màu và các loài cây hữu ích khác. Thế là người ta phải xô đổ tượng đài, bắt tay tiêu diệt mối. Nhưng để gì tận diệt loài mối có khả năng nhân giống mãnh liệt này! Loài chim sẻ Trung Hoa được nhập về để tiêu diệt mối. Tượng đài ghi công chim sẻ chưa kịp dựng thì tai họa đã ập đến: không chỉ diệt mối (một cách rất hiệu quả), chim sẻ còn xoi nhiều loài còn trùng có ích khác, gây mất cân bằng sinh thái nghiêm trọng. Thế là phải cạy đến loài diều hâu Bắc Mỹ để diệt chim sẻ. May sao, loài diều hâu này chỉ bắt chim sẻ là chính, không gây hại đáng kể cho các loài khác, và lại năng lực sinh sản của chúng thấp nên không xảy ra tình trạng “diều hâu mãn”.

Ở Úc, hiện tại, tiêu diệt cóc Aga là một yêu cầu cấp bách. Tuy nhiên, áp dụng biện pháp nào, sử dụng phương tiện nào là điều cần cân nhắc thận trọng để tránh tình trạng lợi bất cập hại như trước đây.

(Theo Itogi)

CẤM HÚT THUỐC
NƠI CÔNG CỘNG:

Vì sao khó thực hiện?

Đã hơn 3 tuần trôi qua kể từ ngày Quyết định cấm hút thuốc nơi công cộng (1/1/2010) có hiệu lực nhưng tại hầu hết các địa điểm như bến xe, bệnh viện, nhà văn hóa... việc hút thuốc vẫn diễn ra "hồn nhiên". Khi được hỏi, phần lớn những người hút thuốc lá này đều nói hoặc không biết đến lệnh cấm hoặc... không bỏ được thuốc lá!

Minh Thùy

Khó cấm, khó phạt

Tại Bến xe Miền Đông (Q. Bình Thạnh, TP.HCM) nhiều người dân vẫn hút thuốc phi phèo, nhất là khu ở vực chờ bên ngoài. Ông Thanh Tuấn (Vũng Tàu) đang hút thuốc và chờ người nhà đến đón, có vẻ ngạc nhiên khi chúng tôi hỏi về lệnh cấm hút thuốc lá nơi công cộng: "Có biết gì đâu, với lại thấy người ta hút được thì mình cũng hút, không bị ai nhắc nhở cả!". Cánh tài xế trong lúc chờ khách cũng tranh thủ "làm" vài điếu, mà theo họ là để giữ cho đầu óc tỉnh táo. Họ cũng khá mơ hồ về lệnh cấm. Một số bảo vệ tại bến xe cho biết có được lệnh phải nhắc nhở những người hút thuốc lá nhưng thực sự là làm không xuể vì hành khách quá đông. Trên vỉa hè đường Nguyễn Văn Chiêm, Q.1, TP.HCM, một đoạn đường

dài khoảng trăm mét nhưng có hàng chục quán cà phê "cóc". Tại đây rất nhiều người vẫn giữ thói quen: nhâm nhi cà phê và hút thuốc lá. Sẽ không có gì đáng nói nếu những quán cóc này không nằm ngay bên cạnh Trung tâm thương mại Diamond Plaza và chỉ cách Nhà văn hóa Thanh niên một... hàng rào. Anh Hùng (Q. Tân Bình) tỏ ra hiểu biết: "Chúng tôi hút ngoài đường chứ có phải trong nhà văn hóa đâu. Chỗ này là nằm ngoài khu vực cấm nhé!". Anh Phụng Long ngồi bên cạnh thêm vào: "Làm sao nói cấm là bỏ ngay được, khó lắm, phải từ từ chứ!". Trên vỉa hè đường Nguyễn Đình Chiểu, Q.3, các tủ bán thuốc lá tại đây vẫn duy trì lượng khách bình thường vì nơi đây tập trung rất đông sinh viên từ hai trường Đại học Kinh tế và Đại học Kiến trúc TP.HCM. Giờ nghỉ trưa giữa 2 buổi học, rất nhiều sinh viên, chủ yếu là nam, ngồi dọc trên vỉa hè vừa uống nước vừa nói

chuyện và hút thuốc. Kh., sinh viên năm thứ ba Đại học Kiến trúc tâm sự: "Thực ra em có nghe nói đến lệnh cấm hút thuốc lá nơi công cộng, từng thử bỏ thuốc lá nhưng thấy lên cân rất nhanh, sợ mất phom, với lại nhìn bạn bè hút lại thèm nên không bỏ được!".

Ở một số bệnh viện như Ung bướu, Nhân dân Gia Định, Nguyễn Tri Phương... tại TP.HCM, thân nhân người bệnh vẫn... vô tư hút thuốc, có người ngồi hút ngay dưới biển cấm hút thuốc lá. Đa số những người này khi được hỏi đều không biết đến lệnh cấm hoặc viện lý do rằng ngồi chờ khám quá lâu nên hút thuốc cho... đỡ buồn! "Vợ tôi có bệnh mãn tính nên phải qua lại bệnh viện này rất nhiều. Nói thật với chị, thỉnh thoảng hút thuốc ở đây cũng bị phía bệnh viện nhắc nhở. Nhưng giờ tôi biết rồi, đang hút mà thấy người của bệnh viện thì một là tránh đi chỗ khác, hai là dập ngay điếu thuốc để

tránh bị nhắc nhở, xong rồi... hút lại!" - Anh Duy Đức, thân nhân người bệnh tại Bệnh viện Nhân dân Gia Định thành thật chia sẻ. Anh nói thêm: "Thực ra thời gian hút một điếu thuốc rất ngắn, nếu không theo dõi được bằng máy camera hay bắt gặp trực tiếp thì người vi phạm lệnh cấm hút thuốc nơi công cộng sẽ rất dễ phi tang chứng cứ, không thể xử phạt họ được".

Có rất nhiều ý kiến xung quanh Quyết định cấm hút thuốc lá nơi công cộng của Chính phủ nhưng hầu hết đều cho rằng khó triển khai bởi nhiều lý do như lực lượng mỏng, người hút thuốc chỉ bị nhắc nhở mà không bị xử phạt hoặc xử phạt nhẹ (50.000-100.000 đồng/ lần vi phạm), chưa đủ răn đe... hoặc không đồng bộ vì đưa ra lệnh cấm nhưng tình trạng buôn bán thuốc lá lậu vẫn diễn ra và thuốc lá vẫn đến tận tay người tiêu dùng tại các quán cà phê, căng tin, nhà hàng..., thậm chí là từ những người bán báo, vé số dạo.

Thiếu phương pháp cai nghiện thuốc lá?

Tuy đã có Quyết định cấm hút thuốc lá nơi công cộng nhưng hiện tại lại thiếu

các biện pháp hướng dẫn hay điều trị cho người nghiện bỏ thuốc lá. Theo kinh nghiệm của một số bác sĩ đã bỏ thuốc lá nhiều năm nay, hiện tượng nghiện thuốc không thuộc yếu tố sinh lý mà chỉ là vấn đề tâm lý, thói quen. Do vậy, hiện nay mới chỉ có 3 biện pháp hỗ trợ cai thuốc hiệu quả được Tổ chức Y tế thế giới khuyến dùng là: điều trị nhận thức chuyển đổi hành vi; điều trị bằng chế phẩm nicotine thay thế (thường là kẹo cao su có chứa nicotine giúp người nghiện tránh được những triệu chứng do thiếu nicotine nếu ngưng thuốc đột ngột, lượng nicotine thay thế này sẽ được dùng với liều lượng giảm dần) và điều trị bằng thuốc Bupropion hydrochloride. Ngoài ra có thể hỗ trợ cai thuốc lá theo những phương pháp của y học cổ truyền như châm cứu, dùng thuốc, tập luyện (đường sinh, thiền định, yoga...), tâm lý trị liệu.

Như vậy mới chỉ có những biện pháp hỗ trợ để người nghiện bỏ thuốc lá, điều cốt yếu vẫn là ý chí của người nghiện. Theo các bác sĩ, thời gian thực hiện việc cai thuốc lá nên kéo dài từ 10-15 ngày. Trong khoảng thời gian này, người nghiện cần

Một nghiên cứu y khoa mới nhất cho thấy, một điếu thuốc làm giảm 28 phút sự sống. Người ta sẽ mất 15 năm tuổi thọ nếu duy trì việc hút thuốc từ lúc nghiện tới lúc... chết. Hiện Việt Nam là một trong 15 nước hút thuốc lá nhiều nhất trên thế giới, mỗi năm thuốc lá lấy đi mạng sống của 40.000 người và đây cũng là thị trường cho các thương hiệu thuốc lá "đỏ bộ".

có quyết tâm cao, luôn luôn tự nhắc nhở mình về tác hại của việc hút thuốc lá, khi thèm thuốc thì nên suy tưởng về những vấn đề khác để quên cảm giác này đi vì chỉ cần khoảng 5-10 phút chống lại cảm giác thèm hút thuốc thì nhu cầu này sẽ biến mất. Nếu vẫn không thể từ bỏ được cảm giác này thì chỉ nên mua 1 điếu thuốc và cố gắng kéo dài khoảng cách giữa những lần hút càng lâu càng tốt. Khi hút thuốc nên giữ khói ở miệng, không nên hít khói vào sâu vì như vậy sẽ hại phổi. Chỉ nên hút khoảng nửa điếu rồi bỏ, không nên hút tận cùng điếu thuốc (như vậy rất độc hại vì lượng nicotine đọng lại ở phần sau điếu thuốc). Khi hút thuốc nên chọn thuốc có đầu lọc hay sử dụng đầu lọc riêng để lọc bớt lượng nicotine khi hút.

Một số người vẫn lo ngại nếu cai thuốc sẽ bị tăng cân. Điều này là đúng bởi chất nicotine có thể làm cho người nghiện thuốc lá bớt cảm giác thèm ăn và nếu hút một gói đến một gói rưỡi thuốc mỗi ngày sẽ làm tiêu hao khoảng 200calo năng lượng. Chính vì vậy sau khi cai thuốc lá sẽ làm tăng khối lượng cơ thể: cơ thể sẽ có xu hướng tăng dự trữ chất béo do chế độ ăn uống và chuyển hóa từ năng lượng dư thừa của cơ thể sau khi cai thuốc lá. Có thể hạn chế việc tăng cân sau khi bỏ thuốc lá bằng các biện pháp như giảm chất béo trong thức ăn, chọn những thực phẩm có lợi cho sức khỏe; bắt đầu một chương trình thể dục thể thao đều đặn đủ để tiêu hao toàn bộ năng lượng dư thừa trong cơ thể. Nếu là người nghiện thuốc lá nặng nên tham vấn bác sĩ chuyên khoa để có thể áp dụng liệu pháp thay thế hợp lý, ví dụ dùng cao dán hay kẹo cao su, để tránh những bất thường trong quá trình cai nghiện thuốc lá. ■

Ngày 21/8/2009, Thủ tướng Chính phủ đã ký Quyết định số 1315/QĐ-TTg phê duyệt Kế hoạch thực hiện Công ước khung về kiểm soát thuốc lá. Theo đó, từ 1/1/2010 nghiêm cấm hút thuốc lá ở lớp học, nhà trẻ, các cơ sở y tế, thư viện, rạp chiếu phim, nhà hát, nhà văn hóa, các khu vực sản xuất và nơi làm việc trong nhà, nơi có nguy cơ cháy nổ cao và trên các phương tiện giao thông công cộng. Tại các nơi công cộng trong nhà (sân vận động có mái che, nhà thi đấu thể thao...) chỉ được phép hút thuốc tại khu vực dành riêng cho người hút thuốc lá. Những nơi dành riêng cho người hút thuốc lá cần có thông khí riêng biệt.

Làm gì khi bị dương cương?

Có một nghịch lý là, trong khi “thằng nhỏ” của không ít đấng mày râu, dù có ham muốn hay không cũng luôn ở trong tình trạng “mềm như bún” thì có một số lại lâm vào trạng thái cương thường xuyên hoặc cương rất lâu, xuất tinh không dứt, thậm chí dương vật sưng to và tím tái.

Hoàng Khánh Toàn

Bệnh chứng này được y học cổ truyền gọi bằng nhiều tên khác nhau như cương trung, dương

cương, cương dương, dương cương bất đảo, dương cử bất đảo, hành cương bất nuy, ngọc hành trường ngạch bất nuy, âm tung, âm tung bất thu, thận lậu... Theo các nhà tinh dịch học hiện đại, ở những người

đàn ông bình thường, khi có ham muốn tinh dịch, dương vật sẽ cương lên trong vòng vài phút đến một giờ. Nếu không có ham muốn hoặc khi trạng thái kích thích tinh dịch đã được giải tỏa (sau giao hợp có phóng tinh) mà dương vật vẫn ở trong tình trạng cương cứng kéo dài đến vài giờ, thậm chí vài ngày, không tự mềm ra được, kèm theo triệu chứng ngọc hành sưng đau thì được gọi là bệnh lý dương vật cương cứng dị thường. Theo Darwish, tỉ lệ này chiếm chừng 0,4% các bệnh lý đường tiết niệu.

Y học cổ truyền cho rằng, dương cương do nhiều nguyên nhân gây nên như tổn thương về tâm thần kinh (tình chí sở thương), ăn uống không hợp lý (âm thực bất điều), lạm dụng các thuốc bổ dương cường dục (được thạch sở thương), tình dục thái quá (túng dục quá độ), thương tổn do huyết ứ (trật đã tổn thương)... Tất cả đều khiến cho thận âm bị thương tổn, can khí uất kết, uất lâu hóa hỏa mà làm cho tinh ứ huyết trở ở tổng mạch, dương vật vì thế mà cương cứng không dứt. Về mặt trị liệu, y học cổ truyền bác học và dân gian đều có rất nhiều phương thức xử trí khác nhau. Dưới đây, chỉ xin được giới thiệu với bạn đọc một số kinh nghiệm thông dụng và đơn giản:

Dùng thuốc uống trong

- Trạch tả 15g, rửa sạch, thái vụn, hầm với nước sôi trong bình kín, sau chừng 20 phút thì dùng được, uống thay trà trong ngày.

- Đào nhân, hồng hoa, thăng ma, nhục thung dung lượng bằng nhau 9g; vương bất lưu hành, thổ ty tử lượng bằng nhau 12g; đẳng sâm, hoàng kỳ, lượng bằng nhau 15g; cát cánh 6g, sắc kỹ chia uống 2 lần trong ngày.

- Sài hồ 10g, hoàng cầm 10g, bán hạ chế 7g, đẳng sâm 7g, hoàng bá sao rượu 10g, xa tiền tử 15g, trạch tả 12g, sinh khương 5g, đại táo 5g, sắc uống mỗi ngày 1 thang.

- Tri mẫu 12g, hoàng bá 12g, hà thủ ô, thực địa, quy bản, đan bì, xích thực, hoài sơn, kỷ tử lượng bằng nhau 15g, sinh địa 20g, nữ trinh tử 20g, nhục quế 3g, sắc uống mỗi ngày 1 thang.

- Huyền sâm 90g, mạch môn 90g, nhục quế 3g, bạch thực 60g, cam thảo 10g, sắc uống mỗi ngày 1 thang.

- Sa sâm 15g, kỷ tử 15g, sinh địa 15g, mạch môn 15g, dương quy 10g, xuyên luyện tử 10g, đào nhân 10g, xuyên khung

10g, xích thực 10g, hồng hoa 10g, sắc uống mỗi ngày 1 thang.

- Huyền sâm 30g, mạch môn 60g, đan bì 15g, sa sâm 30g, hoàng liên 3g, nhục quế 3g, sắc uống mỗi ngày 1 thang.

- Bồ dục lợn 1 quả bỏ màng mỡ, đại đậu 1 thăng, nhân sâm 60g, tử thạch 60g, tri mẫu 60g, cát căn 60g, hoàng cầm 60g, qua lâu 60g, cam thảo 60g, thạch cao 90g, sắc uống.

- Cam thảo sống 60g, đậu đen 200g, sắc uống thay trà.

- Huyền sâm 90g, mạch môn 60g, đan bì 15g, sa sâm 30g, hoàng liên 3g, nhục quế 3g, sắc uống mỗi ngày 1 thang.

- Huyền sâm 90g, mạch môn 90g, nhục quế 1g, sắc uống mỗi ngày 2 lần.

- Hoàng bá 10g, tri mẫu 10g, long cốt 10g, chi xác 10g, đại hoàng 10g, sắc uống.

Tác động bên ngoài

- Mang tiêu 120g rang nóng, gói vào túi vải đắp lên các huyết Trung cực (ở dưới rốn 4 tấc) và Quan nguyên (ở dưới rốn 3 tấc), mỗi huyết 30 phút, mỗi ngày 2 lần.

- Nước ép quả mướp hòa với bột ngũ bội tử rồi xoa đắp vào dương vật.

- Nhục quế 20g, ngải cứu khô 20g, hai thứ nghiền thành bột mịn, hòa với nước sôi thành dạng hồ rồi đắp lên huyết Dũng tuyến (nằm ở điểm nối 2/5 trước và 3/5 sau của đoạn nối đầu ngón chân và điểm giữa bờ sau gót chân, trong chỗ lõm ở gan bàn chân) và dùng băng cố định.

- Đĩa 3 con, nuôi trong chậu 7 tháng 7 ngày, lấy ra phơi khô trong bóng râm (âm can). Sau đó dùng xạ hương, tô điệp và đĩa khô lượng bằng nhau tán thành bột thật mịn rồi lấy chút ít hòa với mật bôi vào lòng bàn chân bên trái, dương vật tức khắc mềm dần.

- Phá cố chi 20g, hẹ 20g, bạch chi 10g, vỏ đỗ tương 40g. Tất cả đem sắc lấy nước, bỏ bã rồi dùng vải xô sạch thấm nước thuốc sát rửa kỹ lòng bàn chân, huyết

Dũng tuyến và vùng bụng dưới.

- Nhục quế 30g, thẩu cốt thảo 40g, bạch chi 20g, sắc kỹ bỏ bã lấy nước ngâm chân trong 15 phút, mỗi ngày 1 lần.

- Hoàng liên 10g, tri mẫu 10g, thanh bì 10g, chi tử 10g, xuyên luyện tử 10g, bạch chi 10g, đinh hương 6g. Tất cả đem nghiền thành bột mịn, hòa với nước sôi thành dạng hồ rồi đắp lên rốn, dùng băng cố định lại.

- Thạch cao sống 100g, mang tiêu 100g, dùng đại hoàng tươi ép lấy nước với lượng vừa đủ rồi trộn đều với thạch cao và mang tiêu, sau đó thoa thành một lớp mỏng lên dương vật, vùng bụng dưới và hội âm (vùng giữa gốc bẹn và hậu môn).

- Hoàng liên 10g, tri mẫu 10g, chi tử 10g, thanh bì 10g, bạch chi 10g, xuyên luyện tử 20g, đinh hương 6g. Tất cả sấy khô, tán bột rồi trộn đều với mật ong, mỗi lần lấy một chút bôi vào lòng bàn chân trái.

- Mang tiêu và băng phiến lượng bằng nhau, tán thành bột mịn. Dùng bột mì trộn với nước rồi làm thành những miếng mỏng đặt vào rốn, ấn lõm ở giữa và cho 5g bột thuốc vào, nhỏ từ từ nước lạnh cho thuốc tan dần.

- Dùng 1 củ hành tây to, nhục quế 10g, xuyên luyện tử 20g. Hành tây già nát, nhục quế và xuyên luyện tử tán thành bột, ba thứ trộn đều với nhau rồi đắp lên huyết Dũng tuyến.

- Dùng nước đá xoa sát vào dương vật trong 15 phút. Chú ý không được xoa lâu hơn để tránh bị tổn thương do lạnh.

- Khép chặt ngón tay trỏ và ngón tay giữa rồi sát vào huyết Dũng tuyến, mỗi bên 15 phút. Sau đó, dùng tay phải đặt ở vị trí hạ Đan điền xoa sát theo chiều kim đồng hồ, rồi xoa sát theo chiều ngược lại, mỗi chiều 50 lần.

- Day bấm mạnh các huyết Tam âm giao, Thái xung và Dũng tuyến, mỗi huyết chừng 1 phút. Vị trí huyết Tam âm giao: ở

trên đỉnh mắt cá trong 3 tấc, ngay sau bờ trong xương chày. Vị trí huyết Thái xung: nằm ở khe giữa xương bàn chân 1 (ngón cái) và 2, trong góc tạo nên bởi hai đầu xương này.

- Dùng tay sát mạnh lên xuống đường trắng giữa dưới rốn chừng 50 lần.

- Phá cố chi 20g, hẹ 20g, bạch chi 10g và vỏ quả đỗ tương 40g. Tất cả đem nấu lấy nước ngâm hai bàn chân và dùng vải xô sạch thấm nước thuốc sát rửa vùng Đan điền (ở bụng dưới).

- Nhục quế 30g, thẩu cốt thảo 40g, bạch chi 20g, sắc kỹ lấy nước ngâm rửa hai bàn chân trong 15 phút.

Có thể chọn dùng một trong những biện pháp nêu trên hoặc phối hợp 2 hoặc 3 phương pháp cùng một lúc. Tốt nhất là sử dụng một phương thuốc uống trong kết hợp với một phương pháp dùng thuốc đắp ngoài hoặc day bấm huyết.

Dự phòng

Để phòng ngừa chứng bệnh này cần chú ý mấy điểm sau đây:

- Cần tiết chế phòng sự, tránh thủ dâm, không động phòng sau khi uống rượu.

- Hết sức tránh các yếu tố gây kích thích tình dục quá mạnh.

- Không tự tiện sử dụng các thuốc bổ dương có tính táo nhiệt quá mạnh.

- Giữ bộ phận sinh dục sạch sẽ, tránh để viêm nhiễm.

- Khi sinh hoạt tình dục mà không xuất tinh được thì phải đi kiểm tra ngay.

- Chú ý điều tiết tinh thần tình cảm, khi quá căng thẳng thần kinh hoặc khi bức tức thì không nên phòng sự.

- Có thể sử dụng một trong những món ăn - bài thuốc để dự phòng: 1. Hạ khô thảo 15g, hồng hoa 5g, hãm uống thay trà hàng ngày. 2. Trạch tả 15g hãm uống thay trà hàng ngày. 3. Đậu đen 120g, tỏi vỏ tím 2 củ, gạo tẻ 200g, ninh nhừ thành cháo, chia ăn vài lần trong ngày. ■

www.sapuwa.com.vn

**Duy nhất tại Việt Nam đạt chứng nhận quốc tế
Về chất lượng SQF2000 / HACCP / ISO9001**

● Gần đây em nghe nói về hội chứng nhà kín trên báo đài. Vậy hội chứng nhà kín được hiểu như thế nào, thưa bác sĩ? (Lưu Thanh Vân, Q.1, TP.HCM)

BSCKI. TRẦN QUỐC LONG: Hội chứng nhà kín hay còn gọi là hội chứng nhà cao tầng, có tên khoa học là *Sick building syndrome* (SBS), gần đây người ta còn gọi là hội chứng bệnh văn phòng (*Sick office syndrome*). Hội chứng nhà kín được bắt đầu đề cập đến từ đầu thập niên 1970, ở những đối tượng làm việc trong nhà cao tầng, kín, có đèn huỳnh quang, điều hòa nhiệt độ làm nóng hoặc làm lạnh, sử dụng phổ biến vật liệu tổng hợp và dung dịch tẩy rửa. Không khí trong phòng thường bị ô nhiễm do tích chứa bụi, hơi khí hóa chất có trong sơn hay chất đánh bóng bàn ghế, mực in, vi khuẩn, nấm mốc và không sạch do thiếu oxy, khô, ngột ngạt do hệ thống sưởi ấm, thông gió, điều hòa không khí. Theo báo cáo mới nhất của Tổ chức Y tế Thế giới (WHO), chất lượng không khí trong nhà kín và cao ốc văn phòng trên toàn thế giới đang giảm sút nghiêm trọng, ước tính có khoảng 1 tỉ người đang phải hít thở không khí trong nhà với mức ô nhiễm gấp 100 lần cho phép của WHO. Hội chứng nhà kín thường xảy ra ở các ngành như ngân hàng, bưu chính viễn thông, hàng không, lắp ráp điện tử... Hiện nay, hội chứng nhà kín đã được thế giới công nhận là một

bệnh nghề nghiệp nhưng ở nước ta chưa được nghiên cứu nhiều.

● Em chuẩn bị kết hôn. Em nghe nói đêm tân hôn dễ bị chứng tẩu dương nhưng không rõ chứng tẩu dương là gì, biểu hiện như thế nào, xử trí ra sao và cách phòng bệnh? (Nguyễn Hoàng Quân, Cái Bè, Tiền Giang)

BSCKI. TRẦN QUỐC LONG: Chứng tẩu dương là tình trạng người nam bất tỉnh đột ngột trong khi sinh hoạt tình dục, nếu chứng tẩu dương xảy ra khi đang giao hợp gọi là thương mã phong, nếu xảy ra sau khi đã giao hợp xong gọi là hạ mã phong. Biểu hiện lâm sàng của chứng này thường gặp là khi giao hợp, người nam lên cơn cực khoái hay sau khi xuất tinh thì xuất hiện trạng thái bất tỉnh, chân tay lạnh, toát mồ hôi, thở nhanh, nông, nếu cấp cứu không kịp thời dẫn đến ngưng tim, ngưng thở. Theo quan điểm Đông y, chứng tẩu dương xảy ra ở người mệt mỏi, cơ thể yếu, căng thẳng thần kinh, sinh hoạt tình dục quá nhiều dẫn tới thận khí tổn thất, tinh tiết ra liên tục, biểu hiện: người nam sau khi xuất tinh đột nhiên người bỗng nhũn ra, sắc mặt trắng bệch, thở ngắn, co giật tay chân, toàn thân lạnh, mạch đập yếu, tinh dịch liên tục chảy ra đến kiệt sức... Xử trí theo quan điểm Đông y, trước hết người vợ phải hết sức bình tĩnh, hãy ôm giữ chồng theo tư thế nguyên trạng, hà hơi vào miệng, nhanh chóng dùng vật nhọn như kim băng, cây trâm cài tóc, kim châm cứu... châm mạnh vào đầu xương cùng cụt, vị trí của huyết Trường cường gần hậu môn hay huyết Hội âm - là điểm giữa nối từ gốc dương vật đến hậu môn; đồng thời dùng đầu ngón tay ấn, vê mạnh vào huyết Nhân trung ở điểm giữa của rãnh nhân trung từ gốc mũi đến môi trên. Còn theo quan điểm y học hiện đại là tình trạng đột tử do truy tim mạch, là tình trạng cấp cứu tối khẩn cấp, trước hết người vợ phải hết sức bình tĩnh để nhẹ nhàng chống ở tư thế nằm đầu thấp, hà hơi thổi ngạt, nếu ngưng tim phải ấn tim ngoài lồng ngực. Dù ở vào bất cứ hoàn cảnh nào cũng phải cấp cứu ngay, cần người xung quanh trợ giúp, gọi điện thoại cấp cứu 115 và chuyển đến bệnh viện, nếu chậm trễ người bệnh sẽ ngưng tim, ngưng thở không hồi phục. Về phòng tai biến trên, trước hết nam và nữ ở độ tuổi lập gia đình nhất thiết phải

có những kiến thức về sức khỏe và tình dục, sinh hoạt tình dục điều độ, không giao hợp trong trạng thái cơ thể mệt mỏi, nhất là bệnh nhân có tiền sử nhồi máu cơ tim, những bệnh nhân có cơn đau thắt ngực không rõ nguyên nhân, người bệnh bị động kinh vừa qua cơn trong thời gian ngắn. Không được uống nhiều rượu bia trước khi giao hợp, không ái ân nhiều lần trong thời gian ngắn, sau lao động nặng, tránh căng thẳng cũng như ham muốn quá mức.

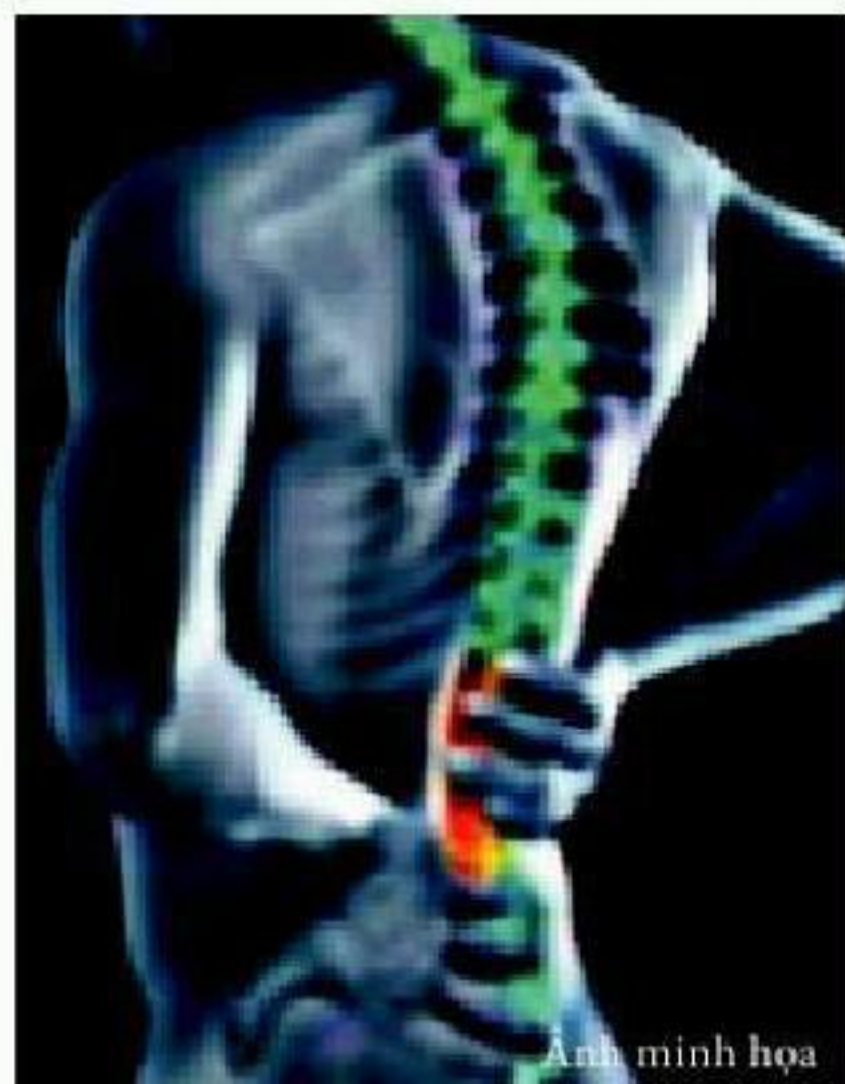
● Em 15 tuổi, các bộ phận trên cơ thể em đã phát triển như có "núi đôi", có "rừng rậm", cao lớn... nhưng em chưa có "nguyệt san", vậy có sao không? Em nghe nói trước khi có "nguyệt san" hai tuần là có huyết trắng, nhưng em đã có huyết trắng từ năm 13 tuổi, lúc không màu lúc có màu vàng. Nếu lúc nhỏ bị lạm dụng tình dục bởi hai người đang tuổi dậy thì, liệu có ảnh hưởng gì đến "nguyệt san" không? (thuynga...@yahoo.com)

BS. TRẦN THANH HOÀNG: Cơ thể em phát triển như thế là tốt, chắc là em sắp có "nguyệt san" rồi đó, đừng quá lo lắng. Huyết trắng có màu vàng nhạt hoặc không màu trước khi có "nguyệt san" cũng là chuyện bình thường. Lạm dụng tình dục là một từ khá chung chung, tuy nhiên không ảnh hưởng gì đến "nguyệt san" đâu, em hãy yên tâm, cố gắng tập trung vào việc học nhé. Chúc may mắn!

● Em bị đau bụng kinh, làm thế nào để chữa khỏi? Em uống thuốc giảm đau nhưng thường bị lờn thuốc. Mỗi lần bị đau như vậy ảnh hưởng rất nhiều đến cuộc sống, kính mong bác sĩ tư vấn? (Huỳnh Yến Loan, Vị Thanh, Hậu Giang)

BS. TRẦN THANH HOÀNG: Đau bụng kinh do nhiều nguyên nhân, có thể chỉ là do nguyên nhân sinh lý hoặc có thể do bệnh lý. Trước tiên, trong những ngày có kinh, bạn nên mặc quần áo thoáng mát, vệ sinh sạch sẽ, giảm ăn những thức ăn gây kích thích như ớt, chườm nóng vùng bụng dưới, nghỉ ngơi thư giãn. Nếu đau quá, bạn có thể dùng thuốc giảm đau. Tuy nhiên dùng loại nào thì cần có sự tư vấn cụ thể của bác sĩ chuyên khoa. Nếu cơn đau dữ dội làm ảnh hưởng nhiều đến cuộc sống, bạn có thể đi khám ở chuyên khoa sản để tìm ra nguyên nhân đau bụng kinh và điều trị. ■

Ngập tràn niềm vui nhờ đẩy lùi được các cơn đau do thoát vị đĩa đệm

Ảnh minh họa

Đó là lời tâm sự của anh Nguyễn Thành (thường trú tại xã Điện Tiến, huyện Điện Bàn, tỉnh Quảng Nam) khi chúng tôi ghé thăm anh trong một buổi tối gần đây.

Anh Thành năm nay 33 tuổi và hiện đang là công nhân sửa chữa máy móc. Mặc dù đã liên lạc nhiều lần qua điện thoại nhưng đến gặp trực tiếp, chúng

tôi vẫn rất xúc động khi được anh chị nhiệt tình chia sẻ thông tin về bản thân cũng như căn bệnh mà anh mắc phải. Những kỷ ức thời gian cứ ngược dần....

.... "Cách đây 8 tháng tôi đi khám tại bệnh viện và được chẩn đoán bị thoát vị đĩa đệm đốt sống lưng thứ 5, 6. Một thời gian sau, đau lan xuống mông và chân. Cái chân tê nhức, khó chịu lắm! Tình trạng sức khỏe như vậy ảnh hưởng lớn đến công việc của tôi. Lúc đầu tôi đau cảm tưởng không làm nổi luôn. Đi làm mà đau quá nên toàn phải ngồi chơi không ả". Anh Thành kể lại cho chúng tôi nghe câu chuyện của mình bằng chất giọng trầm đẽ mền.

"Thế bác sĩ cho anh đơn thuốc điều trị như thế nào?" - "Thú thực lúc đó tôi cũng không biết sử dụng loại thuốc gì vì bác sĩ không hề kê cho tôi một toa thuốc nào cả. Họ chỉ bảo mình một câu xanh rờn: "Về chuẩn bị tinh thần đi mổ". Tôi cũng hỏi nhiều hiệu thuốc, nhưng chưa có loại thuốc nào chữa căn bệnh này cả. Lúc đó, tôi mông lung lắm, nghĩ kiểu này mình phải mổ là chắc rồi" - Anh Thành quay sang tôi mỉm cười.

Anh Thành đang chần chừ chưa biết nên làm sao thì bà xã đọc được trên báo Phụ nữ bài viết giới thiệu về sản phẩm Cốt Thoái Vương. Hai vợ chồng anh Thành tìm hiểu thông tin rồi nhờ người bạn làm bên công ty được mua về dùng thử. Anh uống được 2, 3

tháng thì thấy đỡ đau, tiếp đến 5 tháng sau - những cơn đau lùi xa dần.

"Mà nè, tôi bảo nè" - Anh Thành quay sang chúng tôi hồ hởi: "Bây giờ chân tôi đỡ tê nhức rồi, còn nếu vận động nặng nhọc thì lưng chỉ thỉnh thoảng đau chút xíu thôi. Ngày trước đi xe ngồi khó chịu lắm, nhức và đau. Còn giờ đi xe ngồi đường xa đã ổn hơn. Cứ sắp hết Cốt Thoái Vương là tôi lại nhờ anh bạn đó mua giúp. Trước khi dùng sản phẩm này tôi chưa uống thuốc gì đâu. Thấy đỡ bệnh nên tôi cứ yên tâm dùng tiếp để bớt đến đâu hay đến đó. Cũng may mà có khả quan chứ phải đi mổ thì tôi ngại lắm" - Anh cười tươi với cả nhà.

Anh Thành cũng cho biết hiện nay số lượng người bị thoát vị đĩa đệm ngày càng tăng. Nhưng họ thiệt thòi hơn anh vì không biết có Cốt Thoái Vương hỗ trợ điều trị bệnh tốt như vậy, hoặc không có điều kiện mua sản phẩm về sử dụng. Dù đã chia tay anh chị nhưng chúng tôi sẽ nhớ mãi nụ cười tươi và ánh mắt ngập tràn hạnh phúc của hai vợ chồng. Trong tương lai, chắc chắn anh Thành sẽ tích cực chia sẻ kinh nghiệm để những người bệnh khác cùng chung niềm vui chiến thắng bệnh tật như anh.

Ngọc Bảo

(Theo báo Đất Việt - Số ra ngày 4/1/2010)

TÌM ĐẾN PHƯƠNG THUỐC GIA TRUYỀN QUÝ ĐẶC TRỊ BỆNH NGOÀI DA

Phòng chẩn trị y học cổ truyền Bảo Thanh Đường: **210 Lê Lai, Q.1, TP. Hồ Chí Minh**, ĐT: (08) 39252818 - 0949.045371 (là đại diện của nhà thuốc **102 Trần Hưng Đạo, Hà Nội**, ĐT: 04.39423585 - 0907566072) Nơi đây chuyên nhận chữa các bệnh ngoài da khó, mãn tính, mắc bệnh lâu năm. Những bệnh như: **Á sừng, chàm khô, chân tay khô nứt như vết dao cạo, da, mẩn ngứa khô chảy máu, bệnh á sừng, da dầy tróc lột từng lớp vảy, mề đay, ngứa khó chịu, bệnh chàm eczema, mẩn ngứa, ngứa nước vàng, gầy rách da, nổi dầy cộm, bệnh Bạch biến, bệnh nấm toàn thân, tổ đỉa, viêm da cơ địa, hội mạch, dị ứng mẩn ngứa, mề đay, bệnh nấm móng...** đều được điều trị bằng phương thuốc Đông y gia truyền có từ lâu đời, từ cụ tổ Nguyễn Đăng Công Lập, lương y triều vua Thiệu Trị. Nay toàn bộ công nghệ chiết tách, cô đặc, nấu chần không các dược liệu đông y, nhà thuốc phải nhập máy móc, công nghệ hiện đại từ Singapore, để tinh chế các loại thuốc bôi mà bệnh nhân khi dùng nhanh khỏi bệnh, hiệu nghiệm. Thí dụ: điều chế lọ thuốc bôi chữa chàm, vẩy nến thật công hiệu, nhà thuốc phải qua cả một công đoạn triết tách như mề đay, hoặc các dược liệu khác... để khi bôi lên phần da hồng đỏ bệnh nhân thấy đỡ ngứa ngay. Bên cạnh đó đội ngũ lương y khép kín, từ việc trồng cây thuốc, tìm hái sao tẩm cho nguồn thuốc luôn ổn định, chất lượng các vị thuốc được đảm bảo, đến các thầy thuốc khám hướng dẫn cách sử dụng từ mi nên không phải ngần ngại mà bệnh nhân trong nước, nước ngoài, Việt kiều đến đông thuốc rất đông, biết uy tín nhà thuốc tìm đến, lại được chăm sóc chu đáo, tận tình. Khám bệnh - tư vấn miễn phí, giá cả phải chăng. Chính vì vậy (người bệnh rất thích vì từ khi khám bệnh, bệnh rất nặng, được thầy thuốc theo dõi cho đến khi lành hẳn bệnh, da dẻ đẹp như xưa).

Trò chuyện với anh Trần Xuân Quý - Việt kiều Mỹ, hiện ở tại 202 Pasteur, P.6, Q.3, TP. Hồ Chí Minh, anh tâm sự: "trước đây da tôi bong vảy toàn thân, các móng sưng dầy, mỗi đêm ngủ dậy da bóc hàng đống vảy, khi đến dùng thuốc mang một tâm trạng bi quan, nay tôi khỏi hoàn toàn, thật không gì hạnh phúc bằng".

Ngoài sự nỗ lực vượt bậc của đội ngũ lương y, nhà thuốc được bình chọn doanh nghiệp xuất sắc nhất qua mạng năm 2007. Rất nhiều người bệnh đến đây tỏ ra yên tâm, tin tưởng vào đội ngũ lương y giỏi, phương thuốc gia truyền độc đáo, bệnh tật được đẩy lùi, không còn mặc cảm với người thân, bạn bè.

Nguyễn Khoa

Bạn đọc ở xa khám miễn phí tại các chi nhánh:
Hà Nội: 60A Lê Hồng Phong ĐT: 0511. 3562037-0907566072
Hà Trang: 31 Nguyễn Thị Minh Khai ĐT: 058. 3522005,
Kiên Giang: 89 Hùng Vương, Rạch Giá ĐT: 077. 2947347
Website: www.baothanhduong.com

NHIỆM VỤ ĐÀO TẠO CỦA TRƯỜNG TRUNG CẤP TÀI CHÍNH KẾ TOÁN TIN HỌC SÀI GÒN

Phát huy kỹ năng nghề nghiệp ngành kế toán, tài chính cho sinh viên. Đào tạo sinh viên tài chính, kế toán đạt trình độ chuyên nghiệp, trong công tác lập kế hoạch kinh doanh, lập và thẩm định dự án đầu tư tài chính, định lượng tài chính và phân tích đánh giá tình hình tài chính trong các doanh nghiệp, đặc biệt là ngành kinh tế và tài chính như: ngân hàng, chứng khoán, bảo hiểm...

Để thực hiện điều này, nhà trường luôn có quyết tâm và đầu tư phù hợp thích đáng cho các khâu chủ yếu của quy trình đào tạo chất lượng cao như: bồi dưỡng tuyển dụng đội ngũ giáo viên đảm bảo chất lượng giỏi về chuyên môn, thường xuyên cập nhật giáo trình, giáo án, có tâm huyết và đam mê nghề nghiệp, vì tương lai sinh viên, giáo dục sinh viên không ngừng giỏi nghề mà còn giáo dục cho sinh viên những chuẩn mực đạo đức trong nghề nghiệp và trong cuộc sống đồng thời giảng viên cần phải có phương pháp sư phạm hiệu quả đối với sinh viên mình đang phục vụ. Giảng dạy, biên soạn giáo trình phù hợp với chương trình đào tạo theo quy định, cập nhật, thay đổi, bổ

sung những kiến thức mới theo từng học kỳ, từng niên khóa theo hướng giáo trình đảm bảo lượng kiến thức cơ bản cho sinh viên tự nghiên cứu là chính, đầu tư và nâng cấp thư viện sách, thư viện, điện tử, trang web của trường, công nghệ hóa các khâu trong quá trình dạy và học, đầu tư trang thiết bị máy móc, phòng làm việc, cơ sở hạ tầng.

Đào tạo đa dạng hóa các chuyên ngành và ngành tài chính ngân hàng, kế toán, tài chính, chứng khoán, bảo hiểm và các ngành kinh tế khác, tạo sự hòa nhập và thích ứng nhanh nhạy cho sinh viên khi chuyển ngành công tác. Trường luôn có những giải pháp và cơ chế khuyến học thiết thực và xứng đáng cho sinh viên, đặc biệt là những sinh viên giỏi có hoàn cảnh gia đình khó khăn.

Đào tạo cho sinh viên những kỹ năng mềm khi giao tiếp với xã hội, giúp cho sinh viên có nhiều cơ hội được đóng góp, cống hiến nền kinh tế đất nước phát triển, đào tạo cho sinh viên có lòng tự tin và sự hăng diện về nhiều mặt khi được học tại trường, hình thành nhân cách cá nhân và thương hiệu riêng của trường (SAFI)

Tổ chức nhiều hoạt động liên kết với nhiều doanh nghiệp, diễn đàn ngoại khóa phù hợp với xu thế tiến bộ của nền giáo dục hiện nay đang phát triển phù hợp với nhu cầu của sinh viên khi ra trường, thành lập các câu lạc bộ tài chính, kế toán, chứng khoán, bảo hiểm, tin học...

Câu lạc bộ là sân chơi trí tuệ gắn liền với nhu cầu của các doanh nghiệp thông qua các cuộc thi hằng năm, diễn đàn doanh nghiệp với các sinh viên do trường tổ chức. Đây trở thành sự kiện thường xuyên của trường.

Trường đã kết nối và thực hiện kết nối và liên thông với các trường, thực hiện chương trình liên kết đào tạo, giao lưu học hỏi tạo thêm sức mạnh thương hiệu cho trường. Các chương trình liên thông, đây là một nội dung cực kỳ quan trọng trong tiến trình đào tạo cho sinh viên và cũng là uy tín của trường.

Trường đã thực hiện kết nối có hiệu quả với các doanh nghiệp, nhất là các doanh nghiệp tại địa phương có sinh viên theo học tạo cơ hội và thuận lợi cho sinh viên ra trường có việc làm ổn định và đúng chuyên ngành. Sinh viên năm cuối có nhiều cơ hội thực tập tại các doanh nghiệp mà mình mong muốn.

Trường thường xuyên tổ chức các hoạt động ngoại khóa tham quan tiếp cận thực tế xã hội. Trường chủ động tổ chức, các phong trào xã hội giúp sinh viên rèn luyện toàn diện, đổi mới đời sống, tinh thần và trí đức cho sinh viên.

Đổi mới mạnh mẽ, toàn diện giáo dục phải nhằm đào tạo con người có ý thức dân tộc, có phẩm chất tốt đẹp, có năng lực, có bản lĩnh vì sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Chuyên viên cao cấp
Bùi Hồng Trạch

“Tôi đang đau đớn mà đắp vào thấy đỡ ngay”

Từng bị cơn đau nhức hành hạ, thậm chí: “chân không thể đi nổi nữa”, nhưng từ khi tìm được lời giải cho bài toán “thoái hóa khớp”, cô Tô Thị Mùi đã lấy lại được sự lạc quan và niềm tin rằng căn bệnh của mình sẽ được chữa khỏi.

Nhà cô Mùi lẩn khuất trong con ngõ quanh co, bé nhỏ ở 2/30 ấp Bình Đường 1, xã An Bình, huyện Dĩ An, Bình Dương. Mặc dù đã có địa chỉ rõ ràng nhưng phải mất một thời gian lòng vòng hỏi thăm chúng tôi mới có mặt tại căn hộ xinh xắn của cô chủ. Đón tiếp chúng tôi bằng thái độ nhiệt tình niềm nở, vợ chồng cô Mùi như tìm được người tâm giao giải bày về bệnh tật và việc điều trị căn bệnh của mình.

Năm nay đã 54 tuổi nhưng nét mặt tươi tắn rạng

ngời cùng cách nói chuyện cởi mở khiến tôi không nghĩ cô đã ở độ tuổi này. Cô Mùi đau khớp từ mấy năm nay, đi chụp X-Quang tại bệnh viện Chợ Rẫy - TP Hồ Chí Minh được các bác sĩ chẩn đoán bị thoái hóa xương khớp: “Khớp gối sưng và đau lắm. Còn bên vai bị thoái hóa khớp thì cô đi khám tại một bệnh viện ở Hà Nội, các bác sĩ ngoài đó thăm khám và cho thuốc uống. Cô điều trị gần 2 tháng, thế mà cũng không khỏi được, rồi cô vào miền Nam luôn” - cô Mùi tâm sự.

Trước đây, mỗi tháng cô đi khám định kỳ một lần. “Cô cũng dùng nhiều phương pháp khác nhau nhưng chỉ đỡ chút ít thôi. Vai cô đau nhức, còn tay run run, nó lan cả xuống tay cháu ạ, cô bị 8 khớp đau tất cả”.

Đúng lúc đó, chồng cô Mùi đọc báo và nghe trên đài phát thanh chuyên mục dành cho người cao tuổi có cuộc thi tìm hiểu về thoái hóa khớp, trong đó nhắc đến sản phẩm Cốt Thống Linh – loại thuốc đắp ngoài giúp điều trị căn bệnh này, nên chú đã mua về cho vợ dùng. Hôm đó cô Mùi đang bị cơn đau nhức hành hạ, chân không đi nổi, vậy mà: “Cô đắp một miếng vào khớp gối, chỉ trong 10 phút cô đã đỡ đau. Nửa tiếng sau, cô bỏ miếng đắp ra, cảm giác nhẹ nhàng như không, cô vui quá. Cô cứ khoe với chú rằng thế này thì dán 2 hộp chắc khỏi luôn”. Cô quay sang chúng tôi cười tươi chia sẻ niềm hạnh phúc của mình khi mới

dùng Cốt Thống Linh. Tiếp lời bà xã, chồng cô Mùi cho biết thêm: “Cái đồ nhanh lắm, giảm đau ngay cháu ạ”.

Thấy tác dụng tích cực của thuốc, cô Mùi tiếp tục tin tưởng mua Cốt Thống Linh về dùng: “Đắp cái này vào hay thật. Chân đang đau nhức ghê gớm mà đắp vào thấy êm luôn. Cô còn đắp cả ở khớp cổ tay, khớp vai nữa”. Cô Mùi sử dụng được một hộp tuấn thủ theo đúng hướng dẫn sử dụng thì thấy đỡ đau khoảng 50%: “Cô đắp vào các khớp đau khoảng 30 phút thì bóc ra”. Khi dùng gần hết hộp thứ hai, sau khi đắp vào khớp cổ tay nửa tiếng, thấy còn nóng nên cô để thêm 3 tiếng liên tục. Kết quả là cô bị ngứa, đỏ rộp ở vùng da cổ tay tại vị trí đắp thuốc: “Do mình tiếc, sợ thuốc còn, để lâu quá nên mới bị thế. Cô gọi điện lên trung tâm tư vấn thì được biết nguyên nhân của hiện tượng dị ứng này là do làn da của cô khá mẫn cảm nhưng có lại đắp thuốc quá lâu so với hướng dẫn. Bây giờ thì mọi việc đã ổn thỏa cả rồi” - Cô cười.

Hiện tại, cô Mùi đã hết đỏ rộp và đang trở lại sử dụng Cốt Thống Linh. Cô hy vọng sự kiên trì và nỗ lực của mình sẽ được đền đáp bằng sự khả quan trong bệnh tật. Cô cũng mong chia sẻ kinh nghiệm để những bệnh nhân khác có chung niềm vui căn bệnh tiến triển như cô.

Ngọc Bảo

(Theo báo Đại Đoàn Kết - Số ra ngày 12/1/2010)

Trà Hoàn Ngọc 7 Nga Tây Ninh không chỉ là một loại sản phẩm trà túi lọc gọn nhẹ, tiện ích, thơm ngon với một công nghệ điều chế hoàn chỉnh, đã được kiểm nghiệm đạt tiêu chuẩn vệ sinh an toàn thực phẩm chức năng của Bộ Y tế Việt Nam, mà còn là một sản phẩm đúc kết từ những thành tựu nghiên cứu khoa học đã được **trải nghiệm với thời gian 10 năm**. Người tiêu dùng đã khẳng định công dụng hỗ trợ, phòng chống và điều trị nhiều căn bệnh ngặt nghèo như: rối loạn tiêu hóa, tiêu chảy, đau bụng, viêm da dầy, xơ gan, bệnh ung thư và điều trị HIV/AIDS... trong đó có bệnh mạch vành. Đây là một bệnh được xem như một kẻ giết người thầm lặng số một.

Theo nghiên cứu khoa học mới đây cho thấy chiết xuất từ rễ cây Hoàn ngọc (7 năm tuổi – trồng tại Tây Ninh) chứa nhiều chất quý như: lupeol, Lupenone, Betulin, axit

TRÀ HOÀN NGỌC VÀ BỆNH TIM MẠCH

Pomolic, Asperglaucide... Đây là các chất được các nhà khoa học thế giới đang tìm kiếm và nghiên cứu sử dụng để sản xuất các dược phẩm có hoạt lực cao, nhằm điều trị các bệnh viêm nhiễm, ung thư và HIV/AIDS, trong đó, việc điều trị bệnh tim mạch bằng cây Hoàn ngọc đã mang lại hiệu quả cao qua thực tế điều trị vì trong lá và rễ cây Hoàn ngọc rất giàu **Valin** (29-1001mg%). Đây là một loại acid amin, nếu thiếu acid amin này, sự phối hợp các chuyển động của cơ bắp bị rối loạn và yếu đi. Valin kết hợp với nhiều chất trong rễ cây Hoàn ngọc có tác dụng: chống oxy hóa, kháng viêm, gây độc tế bào ung thư và cản trở quá trình xâm nhập, phát triển của virus HIV/AIDS, đặc biệt là cơ chế chống lớn thuốc và hoàn toàn không gây độc hay tác dụng phụ khi sử dụng. Hợp chất hoàn toàn mới có tác dụng tốt nhất trong rễ cây Hoàn ngọc được các nhà khoa học đặt tên Palatignan **BNGATN (7 NGA TÂY NINH)** và đã được đăng ký bảo hộ bản quyền sáng chế tại Cục Sở hữu trí tuệ Việt Nam.

Bệnh tim mạch vành là tên gọi một số bệnh tim do mạch máu vành tim bị nghẽn

dẫn đến tình trạng cơ tim bị thiếu dưỡng khí. Người ta còn gọi bệnh này là bệnh mạch vành... Bệnh chủ yếu là do sự tích tụ mảng xơ vữa động mạch bên trong thành động mạch làm nghẽn sự cung cấp máu (mang oxy) đến cơ tim. Tùy theo độ nghẽn của mạch vành, người bệnh có thể có nhiều triệu chứng khác nhau như đau thắt ngực (do lượng máu đến cơ tim giảm một chút) hay biến chứng nhồi máu cơ tim (do một động mạch vành bị nghẽn, không có máu, cơ tim không được cung cấp đầy đủ oxy). **Trà Hoàn Ngọc 7 Nga Tây Ninh** là một loại dược phẩm có chứa chất flavonoid – có khả năng làm tan xơ vữa động mạch, cản máu tạo mạch máu thông thoáng, có lợi cho động mạch vành trong việc cung cấp oxy cho tim - được tìm thấy trong rễ cây Hoàn ngọc, mang hiệu quả cao, nhanh trong việc điều trị bệnh tim mạch. Đây là một sự đóng góp có giá trị của những con người Việt Nam mong muốn thừa kế, phát huy kinh nghiệm y học cổ truyền quý báu của dân tộc để phục vụ lợi ích chung của cộng đồng, đem đến cho người sử dụng **sức khỏe và tăng tuổi thọ**.

Khách chưa qua đò

MS: 353

Đang giờ kiểm tra môn Toán, di của Phú hốt hải đạp xe vào báo tin bố Phú mất do bị tai nạn lao động. Phú ôm mặt khóc nức nở, thấy giáo và các bạn an ủi thế nào cũng không được. Người nó nhún ra không ôm nổi đi về nhà. Thấy Minh thấy thế liền lấy xe máy chở hai đi cháu về nhà.

Gia đình Phú đã khó khăn, mẹ thì yếu đau luôn, ba anh em đều đang đi học, mỗi bố là lao động chính nay lại mất do đang xây trượt chân ngã giàn dáo. Ai đến viếng cũng rơi nước mắt cho hoàn cảnh đáng thương. Chỉ còn mấy tháng nữa là Phú học xong lớp 9. Nhưng bố mất, mẹ thương bố lẫn ra ốm phải vào viện, nó quyết định nghỉ học. Việc học của nó vậy là lại bị gián đoạn. Năm Phú lên lớp 3, do đói quá, nó bị suy dinh dưỡng dẫn đến viêm phổi nặng phải nằm viện hàng mấy tháng trời, nên nó đã học chậm hơn các bạn. Nó cũng từng nghĩ trong đầu, nếu không thi đỗ vào lớp 10, nó sẽ nghỉ học đi phụ xây với bố, đỡ bố mẹ để nuôi hai em đi học vì nó học cũng không giỏi, còn hai đứa em học giỏi có tiếng trong trường nên cần tạo điều kiện cho chúng.

Phú lăn lóc hết đi làm lại xuống viện trông mẹ thay phiên cho dì, nên mấy lần thấy Minh chủ nhiệm vào nhà tìm đều không gặp, thấy xuống tận bệnh viện thăm mẹ Phú và động viên nó tiếp tục đi học. Hai mẹ con đều ứa nước mắt. Phú chỉ cảm ơn thấy và im lặng. Thấy giáo cùng xã lại quá hiểu hoàn cảnh éo le nhà Phú nên cũng không dám nói nhiều. Lúc về, thấy nói với nó: "Sự học là cả cuộc đời, ở mọi lúc mọi nơi, chứ không phải chỉ trong chốc lát em ạ. Nếu phải nghỉ học thì em cũng hãy lạc quan hơn". Nó cúi đầu, lí nhí: "Vâng ạ".

Phú đi làm vào đội thợ xây mà trước đây bố làm. Lúc đầu, nó chỉ xách vữa, khuôn gạch, phụ việc cho thợ xây. Da nó đen thui. Đôi bàn tay chai sạn, trầy xước. Làm nhiều, bấp tay, bấp chân nó dần nở nang. Người Phú chắc nịch, vạm vỡ. Thỉnh thoảng đạp xe đi làm gặp lũ bạn đi ngược chiều gọi, Phú chỉ lí nhí chào rồi phóng xe qua thật nhanh. Không phải vì

nó xấu hổ, mà vì nhìn thấy các bạn là nó lại buồn, lại nước tiếc tuổi học sinh. Nó học xây rất nhanh, sau hai năm nó đã là tay dao chính của đội. Nhà nào mà cái xây phân Phú đến xây, trát, hay phào chỉ, chủ nhà cũng yên tâm không cần phải giám sát. Có chủ nhà còn trêu: "Xây đẹp vào rồi tôi gả con gái cho". Phú chỉ tủm tỉm cười.

Ngày Nhà giáo Việt Nam, trên đường, học trò đi lại rầm rập. Lũ bạn cũ hẹn nhau về hết, gọi điện rủ Phú tối nay đến nhà thấy Minh chơi, nó nhận lời. Lâu rồi, nó không gặp thấy nên cũng muốn thăm thấy. Nhưng buổi tối, bọn bạn đến tìm thì Phú dặn em ra bảo mình vừa có việc bận phải đi, còn nó thì trốn ra cầu ao ngồi. Phú thấy ngại, mấy đứa bạn đó đều học hành tử tế. Đứa đang học đại học, cao đẳng. Đứa học xong cấp ba xong đi làm công ty. Đến thăm thấy, thấy mới mừng vì sự trưởng thành của học trò. Còn nó, học hành thì đang dở... Chuyển đò thấy chờ năm đó chỉ mỗi nó là chưa qua sông, nó đã bị lạc giữa dòng. Nó cứ nghĩ miên man. Khuya mới vào nhà, nhìn hai đứa em học bài, nó bảo:

- Cố gắng học thật giỏi nhé, như mấy anh chị bạn anh đấy, toàn đỗ năm đầu tiên thôi.

Hai đứa em trầm trồ:

- Sao các anh chị ấy giỏi thế nhỉ?

Mẹ Phú đang ngồi bó rau để mai đi chợ bán, nói vọng ra:

- Anh con phải nghỉ học giữa chừng đi làm để giúp mẹ nên các con phải cố gắng vào, đừng phụ lòng anh.

Hai đứa em vâng dạ. Cái Nụ hỏi Phú:

- Sao anh lại nói dối mà không đến thăm thấy Minh. Chiều nay lớp em đến thăm thấy, thấy biết em là em anh nên có hỏi anh làm việc như thế nào, có người yêu chưa, nhà mình như thế nào rồi...

- Thấy hỏi thăm anh à? - Phú hồ hởi ra mặt - Thế em bảo sao? Thấy có nói gì nữa không?

- Em bảo, anh vẫn đi xây đều, anh vẫn chưa có người yêu, chứ còn bảo cái gì nữa?

Phú thần người. Vậy ra thấy vẫn nhớ tới nó, vẫn theo dõi quan tâm tới gia đình

nó. Còn nó thì cứ ngại gặp thấy vì mặc cảm. Đứa em kể, thỉnh thoảng thấy hay ốm, lên lớp cứ ho liên tục nhưng thấy chẳng nghĩ dạy bao giờ. Cả lớp nó ai cũng thích giờ toán của thấy vì thấy giảng dễ hiểu, lại hay kể chuyện hài cho giờ học bớt căng thẳng. Phú nghe Nụ kể chuyện ở lớp nó mà lòng lại nhớ lại những buổi học lớp mình. Hôm ấy, thấy Minh cho lớp kiểm tra mười năm phút, thằng Vỹ không mang giấy giảng ngay tờ giấy kiểm tra của Phú khiến tờ giấy rách đôi. Phú tức quá, tát cho nó một cái, thế là nó chửi bậy. Thấy hỏi đầu đuôi sự việc, rồi bảo cái Hoa bàn trên xem nó sẽ xử sự thế nào. Hoa bảo, nếu là Vỹ, nó sẽ xin hoặc mượn giấy kiểm tra. Còn là Phú, nó sẽ nhắc nhở nhẹ nhàng chứ không tát bạn. Thấy gật đầu: "Đó là cách xử sự đúng nhất. Nếu Vỹ xin giấy, Phú sẽ chia bớt giấy cho và tình bạn sẽ nhân đôi. Chẳng ai xin giấy mà bạn lại giữ nguyên cả vì bất biến trong trường hợp này tức là kết quả tình cảm sẽ giảm đi đến cực tiểu". Cả lớp cùng cười và hai đứa vừa tức nhau cũng cười theo xí xóa.

Phú đợi Nụ học xong, bèn mang bản vẽ móng nhà ra hỏi hai đứa về mấy hình ký hiệu khó hiểu. Thỉnh thoảng, chủ thầu vẫn hỏi Phú một số hình trên bản vẽ nhà. Rồi có lúc chủ thầu thử hiểu biết của nó, bảo nó tính cho nhà chủ số sắt, xi măng cần làm khi đổ móng, khi xây hoặc đổ mái dựa trên diện tích nhà. Lúc đầu, Phú chỉ tính mò theo những hiểu biết đã học ở trường, hoặc học một của cánh đàn anh. Chỗ nào khó hiểu, Phú phải về hỏi thằng Ba và cái Nụ, hoặc phải học hỏi ở những người thợ khác, hoặc mua sách về tự học. Dần dần, cầm bản vẽ trên tay, Phú đã đọc được bản vẽ để phục vụ cho việc tính toán nguyên vật liệu, việc xây nhà, có đôi chỗ cái chủ không biết đọc còn phải hỏi Phú.

Thấy em học xong, Phú giờ tờ giấy ra, chỉ tay vào một chỗ, Nụ nhìn lắc đầu:

- Em làm sao biết được cái này. Thôi để mai em hỏi thấy Minh, thấy giỏi hình lắm. Mà anh đến hỏi thấy đi. Anh phải học người biết chứ hỏi em thì abc làm

MỜI BẠN THAM GIA CUỘC THI SOI GƯƠNG HAI TỐT

I. CÙNG ĐỌC TRUYỆN DỰ THI: KHÁCH CHƯA QUA ĐỒ

Hai nhân vật chính của truyện, thầy Minh và trò Phú cùng xuất hiện ngay trong mấy dòng đầu của truyện: “Phú ôm mặt khóc nức nở... thầy Minh thấy thế liền lấy xe máy chở hai dì cháu về nhà”. Ta có thể ví, thầy như tâm điểm, trò như đường bán kính, cùng nhau tạo ra vòng tròn truyện ngắn này. Thầy vững vàng trong vị trí quan trọng của thầy, dù “hay ốm, lên lớp cứ ho liên tục nhưng thầy chẳng nghỉ dạy bao giờ” vì “Cả lớp... ai cũng thích giờ toán của thầy... giảng dễ hiểu, lại hay kể chuyện hài cho giờ học bớt căng thẳng”. Từ chỗ dựa vững vàng kia, trò tự tin bước từ trường học ra trường đời. Trò Phú dễ dàng hòa nhập với cuộc sống mới: “Lúc đầu, nó chỉ xách vữa, khuôn gạch, phụ việc cho thợ xây” nhưng “Nó học xây rất nhanh, sau hai năm... đã là tay đao chính của đội”. Vậy mà ở phần kết truyện, trò Phú phải nhờ thầy để được về trường học tiếp.

1. Cách kết trên gợi nhớ tới câu thành ngữ nào người Việt vẫn dùng để đề cao vai trò người thầy trong cuộc sống?

2. Tác giả có ý đồ nghệ thuật gì khi tạo tình huống đưa nhân vật Phú khỏi trường lớp ở phần diễn biến truyện?

5 bạn đọc trả lời hay và sớm hơn sẽ nhận giải Soi gương hai tốt. Kết quả SGHT 870 công bố ở TGM 874 ra ngày 15/2/2010.

II. BẠN ĐỌC NHẬN GIẢI SOI GƯƠNG HAI TỐT TGM 866 - NHỮNG ĐỨA TRẺ NHÀ QUÊ

1. Hoàng Hà, Khoa Tâm lý giáo dục Trường Đại học Đồng Tháp:

Tác giả kết hợp hai yếu tố chính luận và trữ tình rất khéo, rất hợp lý. Nhưng trữ tình vẫn nổi trội hơn. Đặc biệt ở đoạn kết, trữ tình đã biến văn xuôi thành thơ: “Những kỷ niệm máu thịt ngày xưa về trường làng, những điều mới của trẻ thơ bây giờ cứ đan xen mãi, tràn trề mãi trong tôi. Nhiều lần về làng đều mất ngủ, tôi lắng nghe tiếng rì rầm vọng lên từ đất như tiếng nước chảy thao thiết khôn nguôi. Và cũng từ những đêm mất ngủ đó, tôi hiểu được sự cồn cào khao khát luôn ẩn chứa trong tôi...”. Từ tình cảm thao thiết tới tri giác tôi hiểu, đó là con đường dẫn tới thành công của bài ký này.

2. Đặng Thị Quế Phượng, 17K17 Phan Huy Ích, P.12, Q. Gò Vấp, TPHCM:

Đọc xong bài ký, tôi chợt tìm ra sự tương quan giữa câu kết rất quan

trọng: “Đó là tình cảm quê hương, tình cảm từ đất. Đất là máu thịt, là linh hồn của người nông dân đã thấm đậm làm nên những đứa trẻ nhà quê của ngày hôm nay” với bài thơ *Đất nước* của nhà thơ Nguyễn Đình Thi, đặc biệt với câu “Đêm đêm rì rầm trong tiếng đất / những buổi ngày xưa vọng nói về”. Tác giả bài ký muốn đưa vào trong tác phẩm của mình cảm hứng công dân của thời đại hôm nay, cảm hứng tri thức hào hoa thay cho cảm hứng anh hùng ca đã một thời vang vọng trong văn chương ca ngợi cuộc chiến tranh bảo vệ tổ quốc.

3. Phùng Xuân Trường, tổ mọc Trung tâm Mỹ thuật Đài Truyền hình Việt Nam, Đê La Thành, Hà Nội:

Theo tôi, chính luận mới là cảm hứng tạo ra bài ký này. Bài ký được thực hiện là nhằm tìm ra những giải đáp cho “nhiều câu hỏi xoay đi, xoay lại”: tại sao ngày thi tuyển vào đại học, thủ khoa là con cháu nông dân, con cháu người dân tộc thiểu số một ngày nhiều hơn, con cháu của nhiều nhà trí thức nổi tiếng có vị trí trong xã hội lại trượt đại học, thậm chí con cái của một số vị đầu ngành vẫn bị rơi tốt nghiệp phổ thông trung học, hoặc hư hỏng? Do nuôi nấng và dạy dỗ? Môi trường và vị trí đã làm chúng bị choáng trước đồng tiền? Những câu hỏi trên đã được trả lời có lý, có tình.

4. Nguyễn Thị Ngọc Xuân, Phó hiệu trưởng Trường Tiểu học Xã Phan, huyện Dương Minh Châu, Tây Ninh:

Tôi rất thích hình ảnh sinh động tác giả dùng làm điểm bắt đầu cho bài ký rất hay của mình: “Trên cánh đồng chiêm trũng chỉ còn trơ khắc gốc rạ, những đứa trẻ quần áo cũ kỹ và câu bẩn, nhưng đôi mắt lại trong veo và thánh thiện đang nhe răng nhai củ khoai lang nhố vôi trên đồng còn dính đầy đất cát một cách ngon lành và miệt mài chăm chỉ với gánh cò, đàn bò, đàn vịt nhặt lúa rơi”. Chính nụ cười này đã tỏa sáng trong cả bài ký, nụ cười của thế hệ mới đang được tri thức hóa để có thể quản lý đất nước trong thời kỳ mới.

5. Phan Nhật Nam, 66 Bình Giả, P.8, TP. Vũng Tàu:

Kỳ này *Thế Giới Mới* đưa ra một bài tập hay nhưng khó, thay một bài ký dài cỡ 2.000 chữ bằng chỉ một câu thành ngữ. Nếu đã được định hướng bài giải trong mối quan hệ đồng ruộng và học đường, lại được thêm triết lý trẻ thơ gà bài: “Đọc sách báo thì có gì là khó, dễ ợt, cháu nhìn trên tivi xem họ đọc, xem hướng dẫn các lớp học tám xa, đến lớp chăm chỉ nghe cô giảng là biết ngay thôi mà. Đi làm trên cánh đồng, đưa được lúa, ngô, vừng, lạc về nhà an toàn không bị ông trời lấy đi mới là việc khó”, tôi xin đưa ra câu “Nhất sĩ nhì nông, hết gạo chạy rồng, nhất nông nhì sĩ”.

sao đọc được bản vẽ, làm sao lên cai thầu được.

Phú cốc đầu em. Nụ đọc được ý nghĩ của Phú sao đấy, chưa bao giờ nó nói cho em biết ước mơ đó mà cái Nụ lại biết được trúng phóc. Lời nói của em khiến đêm đó nó trằn trọc. Nó mất ngủ.

Trưa hôm sau, nó xin về sớm. Nó quyết định đến thăm thầy.

Đến cổng nhà thầy nó ngập ngừng mãi mới dám bước vào. Giây phút ngại ngùng cũng qua vì thầy vẫn gãi gãi ân cần như xưa. Thấy trò ngồi nói chuyện hàng tiếng đồng hồ. Thấy kể chuyện tối hôm trước bọn bạn Phú đến thăm như thế nào rồi thấy hỏi chuyện làm ăn của Phú. Nó mạnh dạn:

- Thầy ơi, bây giờ em muốn đi học tiếp

có kịp không thầy?

Khuôn mặt thầy sáng lên:

- Kịp chứ! Kịp chứ! Sự học không lúc nào là muộn mà.

- Nhưng em nhiều tuổi thế này, lại phải đi làm nữa...

- Em yên tâm, có người ba bốn mươi tuổi vẫn theo học được nữa là em! Cố lên, làm việc gì cũng cần học cả. Em muốn là làm được mà.

Thầy xin cho Phú học lớp bổ túc buổi tối để lấy bằng cấp hai. Sau đó, Phú đăng ký học tiếp bổ túc trung học. Vừa làm vừa học với nó thật vất vả. Có những hôm đi làm về mệt, trời thì mưa, Phú định nghỉ học nhưng nghĩ đến việc cầm bản vẽ trên tay không hiểu gì phải hỏi người khác, nghĩ đến sự nhiệt tình của thầy mong

mỏi cho mình, nó lại đạp xe đi học mặc cho đêm tối, mưa gió. Những bài nào khó, hai đứa em nhiệt tình giảng cho Phú hiểu. Có lúc chúng còn cốc đầu Phú rồi ba anh em cười vang. Ngồi nhìn ba anh em vui vẻ, mẹ cũng cười.

Sắp đến ngày 20 tháng 11 rồi, Phú đếm từng ngày. Chiều hôm đó được nghỉ làm, Phú đi mua một bó hoa to để đến thăm thầy thì chuông điện thoại reo inh ỏi:

- Phú hả? Có bận không? Chiều nay có đi thăm thầy giáo với bọn mình được không?

Phú trả lời, giọng vui mừng:

- Không bận, không bận. Đi thăm thầy chứ. Các bạn đến đây, mình cùng đến nhà thầy! ■

Mô hình mới phổ biến âm nhạc dân tộc

Ngôi nhà của vợ chồng nghệ sĩ ưu tú (NSƯT) Đinh Linh-Tuyết Mai nằm khuất trong một con hẻm nhỏ khá yên tĩnh tại quận Bình Thạnh, TP.HCM. Nơi đây đang trở thành một điểm hẹn âm nhạc dân tộc hiếm hoi trên địa bàn thành phố (cũng như cả nước) của du khách nước ngoài và cả những người yêu mến dòng nhạc này.

Ánh Thoan

Chung một đam mê

NSƯT Đinh Linh và NSƯT Tuyết Mai đều được sinh ra và lớn lên trong môi trường nghệ thuật. Đinh Linh là con trai cả của nghệ sĩ nhân dân sáo trúc nổi tiếng Đinh Thìn, còn mẹ của Tuyết Mai là ca sĩ hát opera của Nhà hát Nhạc vũ kịch Việt Nam. Từ năm 10 tuổi, Tuyết Mai đã bắt đầu theo học tại Khoa Âm nhạc dân tộc, Nhạc viện Hà Nội. Tại đây chị gặp Đinh Linh và tình yêu của họ nảy nở. Ngày tốt nghiệp ra trường, Tuyết Mai đạt điểm 10 xuất sắc bằng chính tác phẩm do người

yêu mình sáng tác. Tại Hội diễn ca múa nhạc chuyên nghiệp toàn quốc năm 1988, Tuyết Mai chơi tam thập lục cồng Đinh Linh thổi sáo trúc, cả hai tiết mục đều giành huy chương vàng và đều do Đinh Linh sáng tác.

Sau đó, Đinh Linh chuyên sâu vào thể loại âm nhạc mà mình theo đuổi và liên tiếp gặt hái thành công. Tại Hội diễn ca múa nhạc chuyên nghiệp toàn quốc năm 1990, bản nhạc *Mùa xuân trên bản Mèo* đã góp phần mang lại huy chương vàng cho một tiết mục múa của Nhà hát Ca múa nhạc Việt Nam. Năm 1998, anh đoạt giải nhì về độc tấu sáo trúc tại cuộc

thi dành cho nhạc cụ dân tộc toàn quốc. Năm 2005, tại Hội diễn sân khấu ca múa nhạc chuyên nghiệp toàn quốc, anh lại giành thêm một huy chương vàng cho tiết mục độc tấu sáo trúc do anh tự sáng tác, ngoài ra tiết mục múa *Hạt thóc vàng* của Nhà hát Ca múa nhạc Việt Nam do anh sáng tác cũng đoạt huy chương vàng.

Ngày 11/1/2007, cặp vợ chồng nghệ sĩ Đinh Linh - Tuyết Mai cùng được nhận danh hiệu NSƯT. Tuy được giữ lại Nhạc viện Hà Nội công tác nhưng Tuyết Mai vẫn chọn con đường khác chồng gai hơn, cũng bởi niềm đam mê với âm nhạc dân tộc và mong muốn được biểu diễn, được đắm mình trong những tiếng vỗ tay, được mang âm nhạc đến với nhiều người hơn... Thế nên, năm 1992, khi vào TP.HCM lập nghiệp, anh chị đã lặng lẽ đi tìm khán giả cho mình. Tìm ra được con đường riêng của mình nên Tuyết Mai thỏa sức sáng tạo. Dù chuyên môn là đàn tam thập lục nhưng chị lại là người đầu tiên tìm tòi áp dụng những cải tiến của đàn t'rưng để biến nó thành loại nhạc cụ có thể độc tấu. Để làm được việc đó, bản thân chị phải tìm tới các nhạc sĩ để đặt tác phẩm theo đúng ý muốn của mình. Thành quả của những nỗ lực đó đã được ghi dấu bằng huy chương bạc tại Hội diễn ca múa nhạc chuyên nghiệp toàn quốc. Được sự động viên của chồng, Tuyết Mai lại tiếp tục học và lấy bằng thạc sĩ âm nhạc dân tộc vào năm 2007. Nhưng chính trong lúc này chị lại có băn khoăn rằng những kiến thức đã được học sẽ áp dụng ra sao?

Ngôi nhà âm nhạc Trúc Mai

Năm 1992, khi chuyển công tác từ Nhà hát Ca múa nhạc Việt Nam (Hà Nội) vào Nhà hát Ca múa nhạc Bông Sen (TP.HCM), vợ chồng nghệ sĩ Đinh Linh - Tuyết Mai, tuy may mắn có được nơi công tác ổn định, nhưng vì phải mưu sinh trong môi trường mới nên anh chị là những người tiên phong mang nhạc dân tộc vào phục vụ trong nhà hàng. Thế nhưng "trong tôi vẫn đau đáu một nỗi buồn vì nhà hàng không phải là nơi để nuôi dưỡng nghệ thuật, nó chỉ làm cho cảm xúc nghệ thuật của mình chai mòn đi mà thôi" - Tuyết Mai tâm sự. Có lẽ cũng bởi quá yêu nhạc dân tộc nên thêm một lần nữa, cũng trong năm 1992, anh chị lại tiên phong trình lên giám đốc Đinh Thống Nhất (TP.HCM) xin mở một phòng hòa nhạc tại dinh để giới thiệu âm

nhạc và nhạc cụ dân tộc miễn phí cho khách nước ngoài. Ý tưởng này lập tức được đồng ý ngay. Phòng hòa nhạc này hoạt động hiệu quả trong hơn 10 năm, do nhiều lý do khác nhau nên tới năm 2006 thì đóng cửa.

Cũng trong thời gian duy trì hoạt động của phòng hòa nhạc tại Dinh Thống Nhất, Tuyết Mai cùng chồng ấp ủ mong ước có được phòng hòa nhạc tại nhà, được trang trí theo ý mình và nhất là không muốn âm nhạc dân tộc phụ thuộc vào âm thanh... Sau nhiều nỗ lực, năm 2004, ngôi nhà âm nhạc Trúc Mai (True Mai home concert) chính thức ra đời. NSƯT Tuyết Mai kể: "Phòng hòa nhạc tại Dinh Thống Nhất là tiền đề cho chúng tôi mở ngôi nhà âm nhạc sau này. Nhưng động lực chính là những người khách sau khi tới Việt Nam, vào những nhà hàng mà chúng tôi chơi nhạc hàng đêm, họ nghe và cảm nhận; khi trở lại Việt Nam, họ cũng tìm đến những lúc này chúng tôi đã nghỉ và họ xin được địa chỉ, tìm đến nhà và gợi ý tại sao chúng tôi không mở phòng nhạc ngay tại nhà mình. Chúng tôi rất xúc động vì những tấm lòng yêu nhạc dân tộc mình như vậy". Có lẽ cũng bởi những cảm xúc đó nên Tuyết Mai, ngoài đàn tam thập lục còn tìm tòi học hỏi để chơi được nhiều nhạc cụ hơn như đàn nhị, đàn bầu, đàn t'rưng... Chị còn học thêm thanh nhạc tại Nhạc viện TP.HCM, nhưng không phải để trở thành ca sĩ mà là để áp dụng kỹ thuật thanh nhạc của phương Tây vào hát dân ca Việt Nam.

Ngôi nhà âm nhạc Trúc Mai với diện tích 100m², trưng bày gần 20 loại nhạc cụ dân tộc: sáo trúc, đàn đá, đàn bầu, đàn nhị, t'rưng, krôngput... Khách tới chơi nhà có thể vừa thưởng thức trà vừa

nghe ông chủ thổi sáo, bà chủ vừa chơi tam thập lục vừa hát... Không những thế, khách còn được hướng dẫn chơi thử các loại nhạc cụ, hát dân ca, được nghe nói về xuất xứ, đặc trưng, tên gọi của từng loại nhạc cụ... Tuyết Mai tin tưởng rằng vợ chồng chị đã không chọn sai đường. Ngôi nhà âm nhạc của anh chị không chỉ giới thiệu cho du khách biết thêm về âm nhạc dân tộc Việt Nam mà đây còn là nơi nuôi dưỡng tinh thần nghệ thuật cho cả gia đình, những kiến thức học được không phải cất đi, mà được phổ biến cho người khác... Khách tới nhà anh chị thường thức âm nhạc có thể được sắp xếp bởi các công ty du lịch, hoặc có khi chỉ cần một cuộc điện thoại hẹn trước, có những đoàn khách vài chục người, nhưng có khi chỉ một người duy nhất... anh chị vẫn tiếp đón chu đáo. Có những du khách đã xúc động nhận xét rằng đến với ngôi nhà âm nhạc Trúc Mai, họ như đang được nghe nhạc trong nhà mình vậy, không khí rất gần gũi, ấm cúng... Có những người khách đã về nước nhưng vẫn gửi email sang động viên, khen ngợi anh chị. Có những người tới nghe anh chị chơi nhạc không chỉ một lần, họ nói rằng mỗi lần nghe đều thấy sự mới lạ, cảm giác rất thú vị... Tuyết Mai giải thích, nhờ chơi "mộc", không bị "rú rít" bởi những dàn âm thanh điện tử nên "mình thờ như thế nào thì ra tiếng nhạc như thế", mỗi lần biểu diễn là một lần anh chị phiêu linh cùng tiếng đàn, nhưng phải có không gian nghệ thuật của riêng mình thì mới nuôi dưỡng được những sáng tạo như vậy.

Nơi nuôi dưỡng âm nhạc dân tộc

NSƯT Tuyết Mai tâm sự rằng không muốn hai con trai theo con đường nghệ

thuật mà đã định hướng cho con lớn học ngoại giao, con thứ hai học được, nhưng cả hai đều khước và xin theo nghề của cha mẹ. Hiện tại, con lớn của anh chị đang học piano năm thứ 10 tại Nhạc viện TP.HCM, con trai thứ hai đang theo học sáo trúc tại Học viện Âm nhạc Quảng Tây, Trung Quốc. Khi được

hỏi vì sao muốn theo nghề của cha mẹ, con trai lớn của vợ chồng nghệ sĩ Đinh Linh - Tuyết Mai đã nói rằng chính niềm đam mê nghệ thuật của cha mẹ đã truyền sang mình và mong muốn được sống trong niềm đam mê đó. Còn con trai thứ hai của anh chị, năm nay mới 14 tuổi lại nói rằng muốn được theo nghề của ông nội và muốn được đứng một mình biểu diễn sáo trúc như bố. Vậy nên Tuyết Mai tự hào rằng, khách đến nhà thưởng thức âm nhạc trước tiên là đến với ngôi nhà có truyền thống âm nhạc. Trúc Mai home concert chính là nơi nuôi dưỡng truyền thống đó.

Với mô hình này, anh chị đã sống được với nghề, đã chủ động tìm khán giả cho mình, truyền cho họ tình yêu âm nhạc dân tộc. Từng có một đoàn khách từ Củ Chi đến gia đình anh chị nghe nhạc, đến nơi họ đã thấm mệt và dù chủ nhà mời nước, họ cũng không quan tâm. Nhưng khi vừa nghe chị chơi đàn bầu thì họ bắt đầu chú ý và khi chị chuyển sang các loại nhạc cụ khác thì họ như "những bông hoa héo bắt đầu tươi lại", hứng khởi hẳn lên. Dù chương trình chỉ giới hạn 60 phút nhưng đã quá 15 phút mà họ vẫn muốn ngồi lại. Rồi có cả những năm khách đến nhà vào đúng mùng 1 Tết, anh chị vẫn tiếp đón theo đúng tập quán của dân tộc là chúc Tết và mừng tuổi, sau đó mời khách thưởng thức chút âm nhạc "cây nhà lá vườn"... Đó là những kỷ niệm đẹp và cũng là nguồn động viên để anh chị tiếp tục duy trì hoạt động của ngôi nhà âm nhạc.

Vợ chồng NSƯT Đinh Linh - Tuyết Mai còn muốn nhân rộng kiến thức âm nhạc dân tộc ra thêm nữa. Năm 2009, anh chị quyết định mở lớp dạy về âm nhạc dân tộc miễn phí trong 2 tháng hè cho các bạn trẻ tại ngôi nhà âm nhạc Trúc Mai. Ban đầu lớp học chỉ dự kiến là 20 người tham gia nhưng sau đó con số đã tăng lên 60 và chương trình kéo dài tới 3 tháng. Hiện tại các bạn trẻ vẫn duy trì 2 buổi học trong tuần. Nghệ sĩ Tuyết Mai chia sẻ: "Chúng tôi không có tham vọng đào tạo ra những nghệ sĩ chuyên nghiệp, nhưng chí ít là cũng giúp các em gọi tên được nhạc cụ dân tộc, xuất xứ của nó ra sao, biết cách hát dân ca, phân biệt dân ca từng vùng miền...". Đó là cách làm, như chị nói, chỉ đơn giản là "phổ cập âm nhạc dân tộc một cách gần gũi nhất"! ■

■ Chủ và khách rất gần gũi nhau

■ Đêm thơ nhạc Phạm Thế Mỹ và Băng Lan - Ảnh tư liệu

Thương quá PHẠM THẾ MỸ!

Đó là lời nói thốt lên từ đáy lòng ca sĩ Ánh Tuyết dành cho cố nhạc sĩ Phạm Thế Mỹ. Cho nên trước mong muốn tổ chức một đêm nhạc nho nhỏ để tưởng nhớ nhân 1 năm ngày mất của ông, chị không ngần ngại thực hiện một chương trình hoành tráng mang tên *Bông hồng cho anh* (diễn ra vào ngày 16/1/2010, tại Nhà hát Hòa Bình, TP.HCM) mà chẳng có chút tài trợ nào.

Đường Lam

Một nhạc sĩ lớn

Ánh Tuyết cho biết chị quyết định thực hiện chương trình ca nhạc nhân dịp kỷ niệm 1 năm ngày mất của nhạc sĩ Phạm Thế Mỹ vì nguyện vọng của gia đình và do lòng mến mộ của chị. Trước đây, nhạc sĩ Phạm Quang Trung - cháu của nhạc sĩ Phạm Thế Mỹ cùng người thân đến gặp chị để ngỏ lời tổ chức một đêm nhạc tại phòng trà ATB, vào ngày giỗ đầu tiên của ông. Vốn có thiện cảm với âm nhạc và cuộc đời của nhạc sĩ, chị đã không ngần ngại mở rộng đêm nhạc gói gọn ở phòng trà ATB thành một chương trình ca nhạc chuyên nghiệp.

Khi bắt tay vào thực hiện, chị mới vỡ lẽ ra rằng, nhạc sĩ Phạm Thế Mỹ không đơn thuần là tác giả của những ca khúc viết về quê hương như: *Bông hồng cài áo*, *Thương*

quá Việt Nam, *Những ngày xưa thân ái*, *Nâng lên xóm nghèo*, *Thuyền hoa*... Chị đã lục lọi khắp nơi, "truy tìm" ra hơn 40 ca khúc để xin giấy phép biểu diễn. Tuy nhiên, các cơ quan chuyên trách chỉ mới cấp phép phổ biến 12 bài hát của ông - một con số nhỏ trong gia tài ca khúc của nhạc sĩ này.

Với 12 bài hát thì làm sao thực hiện một chương trình chuyên nghiệp? Suy nghĩ mãi, chị liền viết công văn xin phép và được chấp thuận cho phổ biến 11 bài nữa. "Số lượng bài hát của ông khá lớn, không dừng lại ở vài chục bài. Vì chưa ai đứng ra xin để biểu diễn, nên những sáng tác khác của ông chưa được phổ biến. Đặc biệt, sự uyên thâm trong âm nhạc Phạm Thế Mỹ cũng không hề đơn giản" - Ca sĩ Ánh Tuyết cho biết. Ngoài những bản tình ca chân chất và lãng mạn, đậm đà với quê hương, nhạc sĩ Phạm Thế Mỹ

cũng rất giàu triết lý trong các bản trường ca "dài khủng khiếp" như: *Lửa thiêng*, *Con đường trước mặt*, *Trang sử mới*... Vào thập niên 1960, 1970, các bản trường ca của ông được nhiều ca sĩ chọn hát.

Trong chương trình *Bông hồng cho anh*, Ánh Tuyết không dàn dựng các trường ca, mà chỉ đưa những tổ khúc rất mới được sáng tác vào năm 1996, cũng rất triết và đời: *Cái chết và sự sống*, gồm 6 bài *Lửa*, *Gió*, *Núi*, *Sông*, *Biển*, *Đất*.

Thương quá nhạc sĩ Phạm Thế Mỹ!

Ca sĩ Ánh Tuyết thổ lộ, chị chỉ gặp nhạc sĩ Phạm Thế Mỹ được vài lần ngắn ngủi. Tuy học cùng khóa và chơi thân với nhạc sĩ Phạm Quang Trung, nhưng mãi sau này, chị mới biết anh là cháu của ông. Chị nói: "Khi gặp ông, tôi có cảm giác ông rất bình dị, không ồn ào cũng chẳng phô trương. Đời sống của ông của rất

khó khăn nếu không nói là nghèo". Chị kể, lần nọ cách đây đã lâu, có một hội Việt kiều đã nhờ chị lên danh sách các nghệ sĩ lớn tuổi, túng thiếu để tặng quà Tết. Trong danh sách đó, chị có ghi tên của nhạc sĩ Phạm Thế Mỹ. Sau đó có dịp gặp lại nhạc sĩ ở Hội Âm nhạc TP.HCM, chị hỏi thăm ông ăn Tết có vui không. Ông liền trả lời: "Vui, vui lắm con! Vì năm nay có 500 đô, chú ăn Tết rất ngon lành!". Chị cảm nhận được sự hồn nhiên, thẳng thắn, không hơn thua ở người nhạc sĩ này. "Tính tình của ông khiến ông bị thiệt thòi. Thế nhưng, ông vẫn luôn lạc quan, tin yêu cuộc đời, chứ không như người khác trong nét nhạc và ca từ thể hiện sự buồn chán đời, trách móc. Đến lúc chết, ông vẫn như tờ giấy trắng, rất hồn nhiên. Gặp nhiều người từng là học trò của ông, tôi đều nhận được những lời thân thương dành cho ông. Sinh thời, nhiều người học trò của ông sống và làm việc ở Mỹ gửi tiền về cho, nhưng ông đều gạt đi" - Ca sĩ Ánh Tuyết bộc bạch.

Cũng theo chị, nhạc sĩ Phạm Thế Mỹ là người đơn sơ mà không đơn giản. Trong

cuộc sống cũng như nghệ thuật, ông rất bình dị, không bon chen, chẳng đua đòi. Ông viết ra đây, ai thích cứ hát, ai yêu hãy giữ. Ông dung hòa với mọi người, nhưng với âm nhạc, ông cực kỳ khó tính. Câu chữ trong bài hát của ông như thế là phải

■ Ca sĩ Ánh Tuyết

giữ nguyên, đừng hòng yêu cầu được ông sửa câu hay chữ nào. Là một nhạc sĩ nổi tiếng, nhưng tư liệu riêng của ông không nhiều. Những tấm hình của ông cũng rất hiếm mà gia đình cũng chỉ lưu giữ được khoảng 5-10 tấm đã rất cũ. Thấy quá ít tư liệu, Ánh Tuyết đã bàn với bộ phận kỹ thuật thiết kế trên màn hình một bông hồng với từng cánh hoa rơi ra ứng với tên mỗi bài hát, để sân khấu không đơn điệu. Đồng thời hàm ý người nhạc sĩ ấy đã âm thầm lao động âm nhạc để lại cho đời mà không nghĩ gì cho bản thân mình.

Ánh Tuyết vốn nổi danh là "tay chơi" đáng gờm trong âm nhạc. Để thực hiện chương trình, chị phải rao bán đất vì không có tài trợ. Chị nói rằng, trước giờ mình chưa từng hát bài nào của nhạc sĩ Phạm Thế Mỹ ngoài *Bông hồng cài áo*. Đến ngày lễ Vu lan, bài *Bông hồng cài áo* gần như là nhạc hiệu, lại vang lên khắp nơi. Ánh Tuyết trần trụi: "Âm nhạc của Phạm Thế Mỹ chưa được khai thác đúng mức, ông còn rất nhiều bài hay, dường như đã bị lãng quên, nhất là giai đoạn từ sau năm 1975". ■

Kỷ lục TAYLOR SWIFT

Thanh Phương

Nổi tiếng, trẻ trung, xinh đẹp, tài năng và có cuộc sống lành mạnh, đó là những kỷ lục mà nữ nghệ sĩ nhạc country pop - Taylor Swift đang nắm giữ.

Taylor Swift, cô gái vừa tròn 20 với tóc lộn vàng, bóng bẩy rực sáng, làn da trắng sứ, gương mặt thánh thiện và đặc biệt nhất là giọng hát trong veo, đầy lời cuốn, khiến cả thế giới ngưỡng mộ. Nhắc đến tên Taylor Swift là nhắc đến những kỷ lục mà cô gái nhỏ này đang nắm giữ: xâm nhập vào làng giải trí lúc mới 11 tuổi, vừa là ca sĩ, nhạc sĩ, nhà sản xuất âm nhạc, đồng thời là diễn viên. Chỉ trong năm 2008, Taylor đã bán được 4 triệu đĩa, chiếm danh hiệu ca sĩ nhạc đồng quê bán đĩa chạy nhất năm 2008. Album *Fearless* đã đứng đầu bảng xếp hạng Billboard 200 trong 11 tuần liên tiếp, không album nào đứng đầu bảng xếp hạng lâu như vậy kể từ năm 2000. Thêm nữa là cô không bị lún vào cuộc sống hào nhoáng, tránh xa những tai tiếng như rượu, bia, thuốc lá, ma túy, giành giật bạn trai...

Những cột mốc chói sáng trong sự nghiệp của Taylor Swift là giành 3 đĩa bạch kim khi 16 tuổi, "ẵm" 5 giải (trong đó quan trọng nhất là Album của năm và Nghệ sĩ của năm) tại giải thưởng Nhạc đồng quê (Country Music Awards) 2009, 5 giải thưởng tại giải Âm nhạc Mỹ (American Music Awards), là nữ nghệ sĩ được yêu thích nhất do khán giả bình chọn...

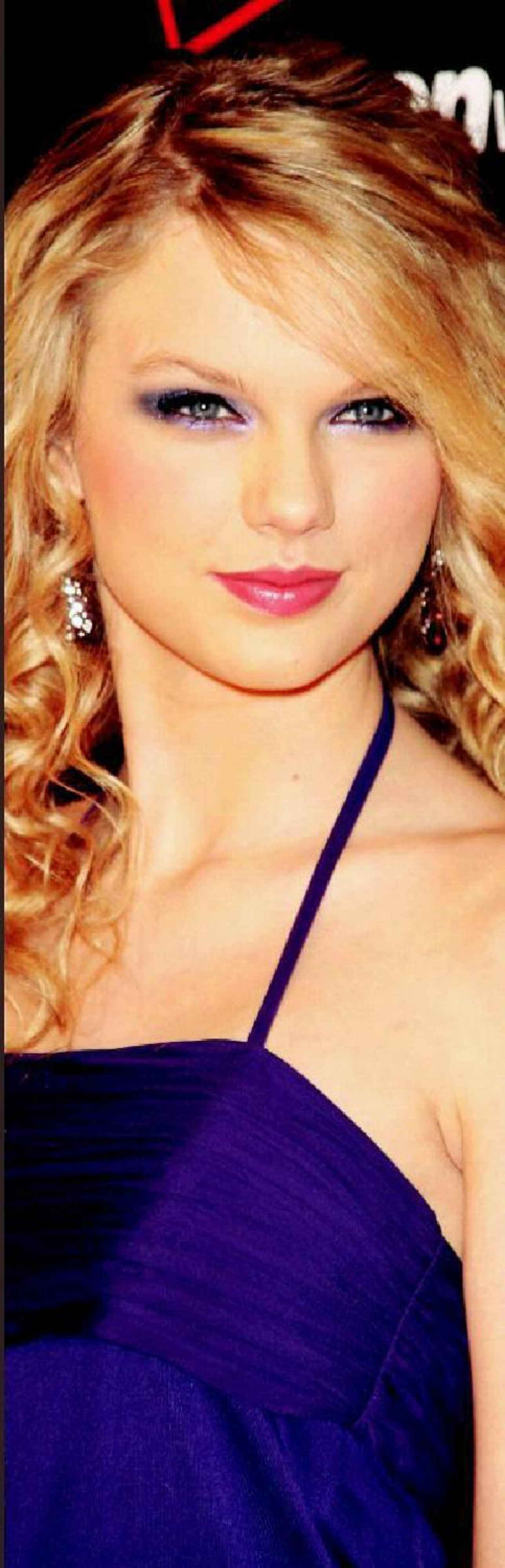
Taylor Swift hiện đang đứng trong top 10 nghệ sĩ có trang web được xem nhiều nhất trong bảng xếp hạng các nghệ sĩ của MySpace. Taylor cũng là ca sĩ được tìm kiếm nhiều nhất trên MySpace năm 2008. Cô còn là ca sĩ dòng nhạc country xuất sắc nhất của Billboard và nhạc sĩ country xuất sắc nhất năm 2008.

Để đến được với thành công của ngày hôm nay, Taylor đã phải rất nỗ lực vượt qua mọi nghi ngờ về tài năng cũng như tuổi tác non nớt của mình. Taylor quyết tâm đi theo con đường mình đã chọn khi cô nhận thấy rằng tình yêu ca nhạc ngày một lớn lên trong mình. Với cây đàn trong tay, cô chăm chỉ luyện tập hát, đàn và sáng tác. Điều may mắn hơn những nghệ sĩ khác là cảm xúc khiến cô có những cung bậc đa dạng trong ca từ. Cô nhìn sâu vào cuộc sống, vào những người sống quanh mình để từ đó có cảm hứng sáng tác. Những bài hát của cô đều mang nặng suy tư tình yêu và chất chứa những rung cảm sống động về lòng khoan dung. Giai điệu mượt mà, ý tứ trong sáng khiến người nghe nhạc của Taylor Swift suy tư thật lâu sau khi tiếng nhạc đã kết thúc.

"Cô ấy là một thiên tài, luôn luôn đến với những ý tưởng và giai điệu. Tôi chưa từng có một vị khách nào như thế, tôi rất khâm phục cô ấy" - đó thừa nhận của Liz Rose, 49 tuổi, đồng sáng tác một số ca khúc cùng với Taylor Swift. Không chỉ có Liz Rose, hầu hết những bậc đàn anh, đàn chị trong nghề đều nhận xét Taylor Swift sinh ra là để làm ca sĩ và nhạc sĩ.

Ngoài tài năng rực sáng, Taylor còn khiến người ta khâm phục bởi sự tự tin vốn có. Cô khẳng định rằng con đường mình đã chọn là chính xác. Cô muốn được cống hiến hết mình cho âm nhạc và khán giả.

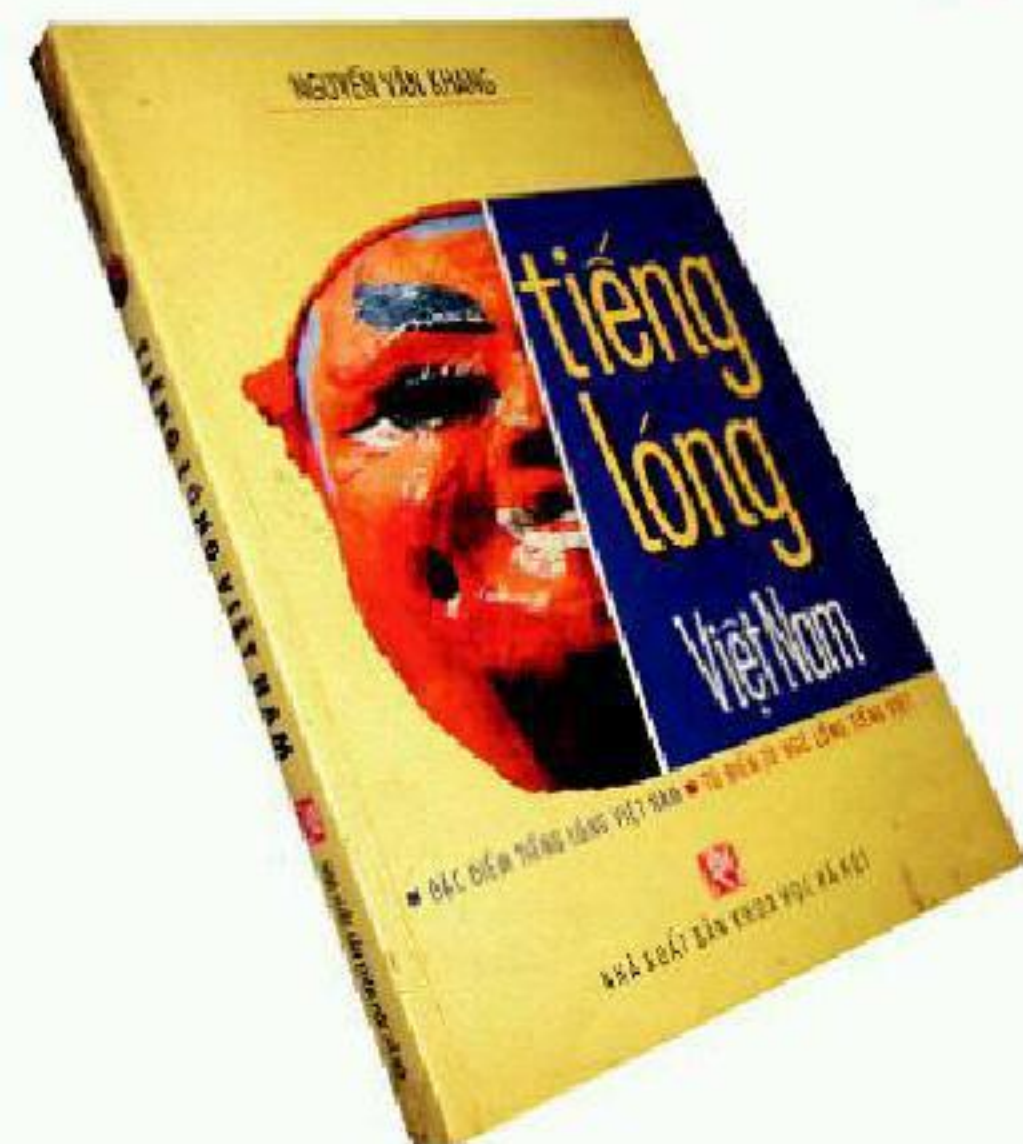
(Tổng hợp)

Tiếng lóng trong Việt ngữ hiện đại

Phanxipăng

(Tiếp theo TGM 869)

học với đề tài tiếng lóng. Tuy nhiên, một ấn phẩm độc lập đề cập về tiếng lóng được ấn hành rộng rãi thì mãi gần đây mới xuất hiện. Đó là sách *Tiếng lóng Việt Nam* do Nguyễn Văn Khang biên soạn.

Sách *Tiếng lóng Việt Nam* dày 236 trang, khổ 13cm x 19cm, được chia làm 2 phần. Phần đầu là khảo luận *Đặc điểm của tiếng lóng Việt Nam* chiếm 39 trang. Phần còn lại là *Từ điển từ ngữ lóng tiếng Việt*. Xét dung lượng, sách chính là pho từ điển tiếng lóng Việt Nam - một công trình rất hữu ích cho nhiều người. Song le, lần giờ cuốn sách công cụ này, hẳn bạn đọc liên tục phân vân.

Tác giả bỏ sót một thao tác tuy đơn giản song bất kỳ nhà từ điển học nào cũng đều chú ý nêu bật trước tiên: thống kê số lượng mục từ trong từ điển. Kế tiếp, đây là từ điển tiếng lóng - mà soạn giả đã xác định rõ tính chất của nó là dạng ngôn ngữ "kỳ sinh" và "lạm thời" - thì cần thiết phải hạn định thời khoảng. Một đơn vị từ vựng hôm nay là tiếng lóng, song ngày mai hết còn là tiếng lóng. Ấy thế mà từ điển này thu thập tiếng lóng suốt thời gian dài, nhưng lại... ngắt quãng: tiếng

lóng trong tiểu thuyết *Bỉ vỏ* của Nguyễn Hồng (vào thập niên 1930), rồi tiếng lóng cuối những năm 1970 và đầu những năm 1980 liên quan đến nhóm xã hội "vượt biên - di tản"; đoạn tiếng lóng khoảng thập niên 1990. Kỳ thực, từ điển còn góp nhặt hàng loạt tiếng lóng dùng trong trại giam ở miền Bắc thập niên 1960 thông qua tiểu thuyết *Chuyện kể năm 2000* của Bùi Ngọc Tấn nhưng lại không đưa nguồn thư tịch.

Đi vào nội dung từ điển *Tiếng lóng Việt Nam* của Nguyễn Văn Khang, bạn đọc có hiểu biết ít nhiều về lĩnh vực này chắc chắn khó tránh khỏi thất vọng vì cách biên soạn thiếu khoa học. Buồn cười nhất là quá nhiều tiếng lóng bị định nghĩa... sai! Ý kiến ngẩn của Bùi Cát đăng trên tờ *Tuổi Trẻ* chủ nhật 24/6/2001 đã vạch ra 9 đơn vị từ vựng của từ điển này cắt nghĩa trật lất: *khâu* chẳng phải "cây vàng" (lượng / lạng vàng); *nhạc sến* chưa hẳn "nhạc buồn"; *tài phán* khác "chủ chứa"; *mắt trầu* nào phải "bao cao su tránh thai"; *hết xí quách* đâu chỉ "hết tiền"; *ca ve* (cavalière) không phải "gái mại dâm hoặc tiếp viên nhà hàng có hành nghề mại dâm"; *mặt rô*

Phê bình một từ điển tiếng lóng

Tiếng lóng, như đã nói, là một hiện tượng ngôn ngữ học xã hội có vai trò đáng kể đối với vốn từ vựng của toàn dân. Từ trước tới nay, nhiều chuyên gia Việt ngữ học quan tâm khảo sát tiếng lóng song chỉ mới trình bày vấn đề qua vài chương đoạn trong các công trình liên quan đến từ vựng học, tu từ học, phong cách học; hoặc dừng ở báo cáo khoa học; hoặc giới hạn trong khuôn khổ bài báo. Cũng có sinh viên làm khóa luận tốt nghiệp đại

RUBIC VĂN NGHỆ

Phát sóng nhật ký hậu trường phim *Đế mai tính*

Bộ phim điện ảnh tâm lý hài - lãng mạn *Đế mai tính* do nhà sản xuất Early Risers Media Group và đạo diễn Charlie

Nguyễn thực hiện sẽ được công chiếu vào tháng 4/2010. Phim có sự tham gia diễn xuất của các diễn viên: Charlie Nguyễn, Dustin Nguyễn, Kathy Uyên (ảnh, trái), Bình Minh, Thái Hòa... Trước khi phim được công chiếu chính thức, Đài Truyền hình TP.HCM (kênh HTV3) lần lượt phát sóng 16 tập nhật ký hậu trường *Đế mai tính*, lúc 20h30 thứ sáu hàng tuần kể từ ngày 29/1/2010, phát lại vào thứ bảy và chủ nhật trong tuần.

Baby J Trúc Diễm "chốt" chương trình *H2Teen Concert*

Diễn ra trong 1 năm, chương trình H2Teen Concert sẽ "chốt" lại bằng đêm *Gala H2Teen Concert - Không thử sao biết 2010*, vào lúc 19h30, ngày 28/1/2010, tại Trung tâm ca nhạc Lan Anh (TP.HCM). Các khách mời gồm: Phương Thanh, Anh Khoa, Lam Trường, Minh Hằng, Noo Phước Thịnh, Đông Nhi, Yến

(ma cô / maquereau) chưa chắc là “dân giang hồ dao búa”; bà già không phải là mọi loại máy bay cánh quạt...

Có thể trưng thêm cả lô tiếng lóng bị tác giả giải thích thiếu sót, lắm phen nhầm lẫn tới mức... phi thực! Từ *ái* đâu chỉ là “con trai có tính cách, cử chỉ, điệu bộ rụt dè (sic!) như con gái”. Thế con gái bị gọi *ái* thì sao? Chẳng qua, đó là rút gọn cụm từ *ái nam ái nữ* nhằm chỉ trường hợp *lưỡng giới tính* (bisexual), có khi còn được hiểu là *đồng tính ái* (homosexual). Tiếng lóng *ái* cũng đồng nghĩa *gai / bóng / pè dè / bê dè* (do chữ gay và pédéraste chỉ đồng tính ái nam); chứ *bê dè* không phải là “giật đồng hồ”. Giới xã hội đen quen gọi hành động giật đồng hồ bằng các tiếng lóng *thối đồng / bốc hồ / múc hồ / tát hồ*. Từ *bắt dè* đâu có nghĩa “chép tài liệu vào miếng giấy nhỏ quấn lại bằng con dế mang vào phòng thi”, mà chỉ động tác nhét tàn thuốc lá. Từ *chặt hẻo* không trở mọi hình thức “chơi bài ăn tiền” mà là cách gọi một lối chơi với bộ bài tây: tiến lên. *Hẻo* là biến âm của *heo* tức con bài 2 nút. Chữ bày bài tây mà đánh xì phé, binh xập xám, đấu ăn tiền hay không, chẳng ai gọi *chặt hẻo* bao giờ. *Hàng tiến đạo* có nghĩa đây răng cửa, chứ chẳng phải “hàm răng hơi bị vấu”. *Kết mô đen* không chỉ “quan hệ yêu đương” mà nói chung là thích, khoái, muốn. *Mát xi mum* đâu phải “nhậu hết cỡ” mà là bất kỳ điều gì đạt tới ngưỡng cực đại, do thuật ngữ Latinh

maximum (đối lập với *minimum*). *Mì dè* vốn xuất xứ bởi chữ *tickler*, tiếng Anh Mỹ trở một dụng cụ dành cho dân chơi, còn gọi *mắt trêu*, chứ chẳng phải “bao cao su tránh thai”.

Nhiều từ ngữ bị tác giả Nguyễn Văn Khang ghi sai chính tả, điều khó chấp nhận đối với loại sách dùng để tra cứu. Ví như *rút dè* (rè), *sui* (xui / rui) *thấy mớ*. Nhiều tiếng lóng bị ghi không đúng hình thức ngữ âm. Chẳng hạn *bá cháy* (cháy / chấy), *chè ghim* (ghim), *đam* (dâm) *chuột*. Từ *chè ghim* xuất hiện bởi nói lái *chìm ghe*. Từ *dâm chuột* được diễn dịch *đâm tí* rồi nói lái chệch thành *đi tằm*. Do thiếu tìm tòi về từ nguyên, đặc biệt là những tiếng lóng có nguồn gốc ngoại ngữ hoặc được cấu tạo bởi phương thức nói lái, nên tác giả chưa giải thích đúng, đủ, đảm bảo sức thuyết phục. Đó là loạt từ *đai, mo, xuya, bắt cổ, chà đồ nhôm, hạ cờ tây*, v.v.

Lại thấy nhiều đơn vị từ vựng lâu nay thuộc ngôn ngữ toàn dân, ai cũng biết, cũng hiểu, cơ sao tác giả lại xếp vào kho tiếng lóng? Như các từ *mây mưa* và *gò bóng đảo* vốn là các điển cố văn học mà bạn đọc quá quen thuộc qua thơ Nguyễn Du, Hồ Xuân Hương. Ngay cả loạt từ ngữ bình thường, chẳng mang ý nghĩa đặc biệt và bí hiểm gì - như *ấm đầu, bà xã, bộ cánh, bộ đồ vía, của quý, gà mờ, ô dù, phê, đã, quý đen, sa lưới, sâu mọt, tổ, trồng cây si, viêm màng túi, vượt cạn, xe ôm* - mà bị

tác giả dán “mác” tiếng lóng e chưa thích đáng.

Trong tiếng Việt hiện đại, tiếng lóng ngày càng có xu hướng phát triển mạnh, nhất là với giới trẻ ở các đô thị. Điều đó tạo nên hiện tượng được các nhà nghiên cứu đặt tên là *ngôn ngữ đường phố* (street languages). Hiểu biết và vận dụng tiếng lóng đạt mức độ cần thiết có thể tạo nên những tác phẩm văn chương lẫn báo chí giá trị, hấp dẫn. Jacques Prévert (1900-1977) ở Pháp là minh chứng sinh động: thơ của ông đầy dẫy tiếng lóng, có tập được xuất bản tới hàng triệu cuốn. Giữa thời nguyên tử, “cú bùng nổ thi ca” vô tiền khoáng hậu ấy khiến thiên hạ suy nghĩ quanh câu hỏi: tiếng lóng thu hút đông đảo bạn đọc vậy ư? Với việc dịch thuật, gặp những văn bản nhất định, cũng rất cần tiếng lóng. Tiểu thuyết *The Godfather* (*Bố già*) lừng danh của Mario Puzo đã được nhiều người dịch sang tiếng Việt, song bản chuyển ngữ của Ngọc Thứ Lang thành công nhất nhờ tìm được chuỗi tiếng lóng Mỹ - Việt tương ứng.

Không những các cây bút văn chương và báo chí, mà rất nhiều ngành hoạt động khác - như kịch nghệ, truyền hình, phim ảnh, du lịch, giáo dục, pháp lý, từ thiện xã hội, v.v. - có nhu cầu tra cứu từ điển tiếng lóng. Dĩ nhiên, đó phải là pho từ điển tiếng lóng được biên soạn cẩn trọng, đáng hoàng, khoa học. Cuốn sách công cụ cần thiết kia bao giờ mới được trình làng? ■

Nhi, Wanbi Tuấn Anh, Ngô Kiến Huy, Chí Thiện, Đăng Khôi..., đặc biệt có sự xuất hiện lần đầu tiên của Baby J Trúc Diễm (ảnh).

Có một... Mùa xuân trong đôi mắt em

Chào đón Xuân 2010, chương trình *Quà tặng tình yêu* với chủ đề *Mùa xuân trong đôi mắt em*, do Công ty Nhạc Xanh và Đài Truyền hình Việt Nam (kênh VTV9) phối hợp thực hiện, sẽ tiếp sóng trực tiếp trên các kênh truyền hình VTV4, An Giang,

Hậu Giang, Cần Thơ, Tiền Giang, Đồng Nai, vào lúc 20h ngày 30/1/2010, tại Cung Văn hóa Lao động TP.HCM. Chương trình có sự tham gia của các ca sĩ: Hồng Ngọc, Nhật Tinh Anh (ảnh), Nguyễn Vũ, Ứng Hoàng Phúc, Vũ Bảo, Song Giang, Trà My, Phương Trinh, Thanh Sơn, Bạch Công Khanh, Đình Nguyên, Yến Ngọc, Đại Nhân - Hòa Mi, nhóm The Men.

Đường Lam

Nhà thơ

Nghĩ ra một chữ
Lại cắt gọt đi một chữ
Xót như tứa máu

Sáng khoái ẩm trà khuya
Xên xang đi vào giấc ngủ

Đêm, lại nghĩ thêm một chữ
Rồi chép sạch lại những
đòng đã cũ
Sung sướng như vừa phát
minh cho nhân loại điều gì
thật lớn lao

Nhà thơ
Yếu ớt và mỏng manh
Vịn vào con chữ vừa nghĩ ra
đêm trước
Thêm sức vững vàng bước
tiếp những ngày sau.

Chiều cuối năm một mình bên giá sách

Dẫu có thể khó lòng đọc lại
Những trang sách này, gom góp cả đời ta
Tóc ngả bạc, sách thì dày trên giá
Hiểu thời gian thực sự đã lùi xa
Đã bao phen tần ngần bên ngăn sách
Những tên mang kỷ niệm một thời
Đặt sách xuống, lại nâng lên, đôi bàn tay run rẩy
Đã qua rồi, ta của thuở đôi mươi
Mỗi lúc buồn vui đến bên giá sách
Như là tìm hơi ấm chờ che
Chẳng ai cả, mà như đều có mặt
Không có lời nào, sao vẫn lặng im nghe.

Những ngày nắng nóng cong bìa sách
Đêm ta lặng thầm lau mát từng trang
Những đêm đông, hiên nhà gió rít
Muốn gom hết những trang đời vào đắp chung chăn.

Đến lúc ta như người tính toán lẫn thẩn
Chọn đọc sách nào như mặc cả cá tôm
Em đừng trách, ta không còn trẻ nữa
Ta đang thành người đối mặt với thời gian

Xưa sách tính bằng xu, giờ sách mua tiền vạn
Sao mỗi lần qua hiệu sách không đành
Ngày chủ nhật ta tạt vào miền phi
Lặng lẽ chuyện trò cùng trí tuệ nhân gian.

Dẫu biết chắc chẳng bao giờ đọc lại
Vẫn khuôn đầy giá sách mỗi ngày qua
Mắt mờ đục, nhờ trái tim thầm đọc
Những trang sách mỏng manh này cứu rồi hồn ta.

Về Mỹ Sơn, nhớ Kazic

Có một người mắt nâu tóc bạc
Từ bỏ những đô hội phồn hoa
Từ bỏ những con đường tuyết trắng
Đến với xứ sở này
Với bụi bặm và nắng.
Ngày ngày
Như một lao công
Ông cất lực nhặt nhanh và sắp xếp.
Ông đau những viên gạch vỡ
Mắt mờ căng trước những dòng chữ bị thời gian xóa nhòa.
Đêm đêm
Ông cất lực đo vẽ và nghĩ suy
Như một nghệ sĩ tài hoa
Và như một nhà hiền triết.

Không thể đẩy giấc dưới những vòm đá ẩm ướt
Nhưng ông tình nguyện ngủ lại nơi này
Những người học trò nghĩ thương ông
Ông lại thương những vũ nữ Chăm ngoài kia lạnh lẽo
cùng sương gió.
Điều gì khiến cho con người mắt nâu kia
Từ bỏ những đô hội, những con đường đầy hoa tuyết
Đến với xứ sở này.
Tôi càng óc nghĩ về ông
Như một phát hiện.

Hay là vì một điều giản đơn này:
Khi chưa làm ra được viên gạch mới
Thì hãy tìm cách nhặt nhanh và sắp xếp
Sao cho những viên gạch rời rạc nứt vỡ kia
Trở về cùng bức phù điêu khít khao và hoàn mỹ
Được như bàn tay người xưa!

Thấy

giáo Bùi Công

Minh từng dạy học, từng

ở vị trí giám đốc một sở giáo
dục và đào tạo. Người lính Bùi Công
Minh từng đánh giặc thời chống Mỹ.
Nhưng một trong những đóng góp lớn
nhất của Bùi Công Minh, rất có thể, lại là
bài thơ đã thành ca từ Hành khúc ngày
và đêm mà một thế hệ từng say sưa
hát: rất dài và rất xa... Với suy nghĩ
ấy, chúng tôi chọn giới thiệu
chùm thơ trên đây.

Bùi Công Minh
Bùi Công Minh

Những mùa hoa bỏ lại

Võ Thị Hà (Hà Nội)

Năm nhuận, tháng đầy, xuân đến lúc nào chẳng hay. Thức dậy lúc tinh mơ, ngỡ như nghe rõ cả tiếng sương rụng ngoài cửa sổ, lại vỡ vụn nhớ, nơi đó, những mùa hoa bỏ lại.

Ngày đó, sát vách nhà tôi là nhà một bà giáo về hưu có mái tóc bạc trắng như cước. Bà có chị con gái thanh thoát và mềm mại như một nhành huệ trắng. Những buổi trưa mùa xuân nắng gió hiu hiu, tôi thường thơ thẩn chơi dọc con đường rải sỏi nhỏ dẫn vào nhà bà, hai bên là hai hàng violet tím ngắt leo lên những thanh tre khô nhỏ gầy gò. Tôi thường ngắm nhìn chị buông tóc đọc sách bên song cửa cạnh chiếc lọ đất sét vẽ hoa cẩm ngọc những nhành violet đậm sắc xanh tím tuyệt vời. Mùi hương ngòn ngọt, thơm thơm trong kẽ tay mềm ướt, ngỡ như còn đâu đây mà ngày tháng đã thành xa xưa.

Sau nhà tôi là một dãy dài những cội tre già. Xác lá ngập đầy trên con đường đất bột men theo những tán lá rừng. Những mùa xuân cũ, tôi thường vác chiếc chổi lớn gom lá đốt thành những cột khói lên trời. Lẩn trong lớp lá tre xào xạc ấy ngọt ngào biết bao nhiêu những vật hoa quần trắng rụng xuống. Trong vòm lá quần xanh non nõn bao giờ cũng véo von tiếng hót của một loài chim lạ. Nhật hết cả mùa xuân cũng không đầy một giỏ mây nhỏ những nụ bông trong trắng liu xiu đó. Cứ mỗi sáng thức dậy, qua rặng cỏ lào đơm bông tím dịu dàng, ngửa mặt nhìn lên cả một vòm hoa quần như những ngôi sao nhỏ đính trên vòm trời ngát xanh của tháng lẻ nông nân.

Cuối xuân, là cũ hoa lài sau hẻ đơm bông. Mùi hương quyến luyến của loài hoa tròn đầy như cúc áo ấy vượt qua đám thân dương xỉ vừa nhú non nõn lên sau một mùa thu hoạch. Những bông xếp trắng ngần, những bông đơn tím nhạt trong vòm lá tròn xanh thắm lặng lẽ thứ hương thơm điểm mặt, nghĩa là lúc mùa xuân vừa chín mọng. Nhớ da diết những lần ngồi khóc bên tổ kiến già nua dưới một góc nhài trắng, những đám mây xa vời, những vật nặng xa vời...

Ấu thơ xa xôi của tôi, nơi đó, những mùa hoa bỏ lại... ■

Bảo vệ, xanh hóa môi trường

Môi trường có tầm quan trọng đặc biệt đối với sự phát triển bền vững của nhân loại. Môi trường có trong lành và xanh, sạch, đẹp, thiên nhiên mới hài hòa, con người mới an lành phát triển. Nhìn chung, nhiều địa phương trong cả nước đang có nhiều biện pháp bảo vệ môi trường, xanh hóa khu dân cư, đất trống, đồi trọc và đã đạt được những kết quả bước đầu. Nước ta đã tích cực hưởng ứng chiến dịch Lâm cho thế giới sạch hơn, nhận thức về môi trường và phát triển bền vững được nâng cao trong cộng đồng, ở từng cơ quan, xí nghiệp, trường học, bệnh viện. Nhiều địa phương, cơ quan, trường học, bệnh viện đã thành lập Ban Xanh hóa môi trường để điều hành thực hiện kế hoạch hành động về giáo dục bảo vệ môi trường. Đặc biệt, các trường học đã đưa ra chương trình giảng dạy chính khóa, ngoại khóa về bảo vệ môi trường, xanh hóa trường học. Đội ngũ giáo viên chú ý khai thác kiến thức có liên quan của bộ môn về môi trường trong từng tiết dạy để giáo dục học sinh ý thức bảo vệ môi trường ở mọi nơi, mọi lúc. Trong quản lý chuyên môn, các nhà trường cũng đã đưa nội dung về giáo dục môi trường vào quá trình sinh hoạt tổ, nhóm, dự giờ, thao giảng, thực hiện chuyên đề, công tác chủ nhiệm, giáo án, qua đó, tăng cường giáo dục học sinh và góp phần tuyên truyền mọi người nâng cao ý thức bảo vệ môi trường xung quanh ngày thêm sạch đẹp, xanh tươi.

Tuy nhiên, chúng ta vẫn rất bức xúc trước hiện tượng môi trường ở nhiều nơi đang ngày càng bị hủy hoại bởi khói và nước thải công nghiệp; nạn đốt phá rừng, cây xanh bờ bãi, khai thác quặng, mỏ, đất, đá, cát trái phép; các loại thuốc hóa học, phân bón sử dụng quá liều trên đồng ruộng. Đó là chưa kể đến vấn đề rác thải sinh hoạt chưa quản lý tốt, đất đá bị xói mòn, nước sinh hoạt sử dụng tùy tiện... gây ảnh hưởng không tốt đến môi trường xung quanh. Không ít người vì lợi ích cá nhân hoặc chưa có ý thức đã làm ô nhiễm, thậm chí phá hoại môi trường cần được các ngành chức năng tăng cường kiểm tra, xử lý nghiêm minh.

Vì sự phát triển bền vững của hành tinh, của đất nước, của mọi người, mọi nhà, chúng ta hãy kiên quyết đấu tranh loại bỏ những tác nhân gây ô nhiễm, hủy hoại môi trường và ngăn chặn các hiện tượng gây ảnh hưởng xấu đến môi trường xung

quanh vì lợi ích chung của cộng đồng. Cùng với cộng đồng, các nhà trường cần tiếp tục giáo dục thế hệ trẻ nâng cao ý thức và hành động vì môi trường xanh, tuyên truyền cha mẹ học sinh, mọi người cùng thực hiện tốt việc bảo vệ môi trường vì tương lai tốt đẹp cho hôm nay và mai sau.

Văn Tiến Hồng (Trường Tiểu học Tân Lâm 1, Cần Đức, Long An)

Cảnh giác với bọn trộm hoa, cây cảnh

Ngày Tết, hoa, cây cảnh là mặt hàng không thể thiếu được trong mỗi gia đình, vì vậy mà bọn trộm đã “đi trước” một bước khi chồm về rồi “gom” để chờ Tết bán.

Mới đây ở làng hoa Quảng Bá, Tây Hồ, Hà Nội, bọn trộm đã viếng thăm khá nhiều hộ và lấy đi rất nhiều cây cảnh trị giá hàng chục triệu đồng. Cụ thể, gia đình ông Nguyễn Văn Tân, ở xóm Quảng Tiến, đã bị trộm lấy mất gần 20 chậu sung và si cảnh loại vừa và nhỏ. Số chậu cảnh đó đã cô khách đặt mua với giá từ 500 ngàn đồng trở lên một chậu. Ông Tân buồn rầu than: “Nếu mất hết như vậy chẳng hiểu sẽ lấy gì để bù đắp vào mà trả cho khách đây?”. Cũng trong tình cảnh khóc dở mếu dở như ông Tân, bà Lê Thị Hương ở xóm 2 Bắc Nhật Tân, Hà Nội, hồi đầu tháng cũng mất trộm trộm hai chậu lộc vừng đáng thể với giá 20 triệu đồng/chậu. Bà Hương kể: “Hai chậu lộc vừng không hề to và không nặng nên bọn trộm đột nhập đêm và chờ đi lúc nào cũng không hay. Khổ là người ta đã đặt tiền trước để Tết đến mang về trưng, bây giờ chúng trộm mất thì tôi chẳng biết phải làm sao...”.

Không chỉ năm nay, nạn trộm hoa, cây cảnh luôn làm đau đầu những người nông dân trồng và kinh doanh mặt hàng làm đẹp đặc biệt này. Với những hộ dân trồng cây cảnh, trồng hoa tại vườn nhà còn đỡ, những hộ trồng ở các cánh đồng xa trung tâm, xa khu dân cư thì việc mất trộm diễn ra thường xuyên. Anh Trần Văn Hùng, ở làng hoa Vân Trì, Đông Anh, Hà Nội, bức xúc nói: “Năm trước, gia đình tôi bị trộm đột nhập vào ruộng hoa cửa mất 50 cảnh đào. Ruộng đào ở cách xa nhà nên tôi chỉ qua lại chứ không thường xuyên cai quản qua hết đêm nên bọn trộm nắm được lịch trình và hành động. Năm nay, càng đến Tết tôi càng trông nom chặt để tránh... thất thu như năm ngoái...”.

Những ngày xa Tết, bọn trộm thường chồm cây cảnh, còn những hôm cận Tết thì các loại hoa lá mà chúng cho là sẽ đắt hàng cũng là mục tiêu của chúng. Chính vì thế mà bà con nông dân ở các làng hoa nói chung và những hộ dân trồng, uốn ghép cây cảnh hãy thật cảnh giác kéo lại mất Tết vì bọn đạo chích bất lương.

Nguyễn Đức Ngọc (Cầu Giấy, Hà Nội)

Thư giãn

Thơ ngày

Bé trai hỏi bé gái đang cùng nghịch cát với mình:

- Khi nào lớn lên cậu lấy tớ nhé!
- Không được đâu!
- Tại sao vậy?

- Vì trong nhà tớ, chỉ có người trong gia đình mới lấy được nhau thôi; như bố tớ lấy mẹ tớ, ông tớ lấy bà tớ, chú tớ lấy thím tớ....

GIA BẢO (st)

Lung công

Hai cô bạn lâu ngày mới gặp nhau than thở:

- Chồng tớ là công nhân bốc vác nên bây giờ bị mắc bệnh nghề nghiệp, lưng công mất rồi!

- Lạ nhỉ, chồng bà hàng xóm kế nhà tớ ấy, đâu phải là công nhân bốc vác mà cũng bị lưng công đấy!

- Sao thế, ông ta làm gì?
- Nghe nói làm... trợ lý giám đốc.

TIỂU SĨ (st)

Sudoku 868

						1		
			1	5	6			
2		5			3	7		
	9	2		3			5	
	7		4		5		6	
	3			7			8	
		9	5			6		3
			7	6	8			
		7						

Các bạn hãy điền các chữ số còn thiếu từ 1 đến 9 (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9) sao cho mỗi hàng mỗi cột và mỗi khối (3x3, cuối khối có viền đậm) đều chứa 9 chữ số khác nhau.

Đáp án ô chữ 869

	1	2	3	4	5	6
1	M		T	H	A	N
2	O	B		E	U	
3	H	U	A	C	A	M
4	A	L	A	D		D
5	M	Y	T	A	M	A
6	E		C	U	C	B
7	D		O	A		G
8		C	E	L	T	I
9		S	A		A	O
10	T	H	A	N	T	H

MÂY BAY TRÊN ĐẦU VÀ...?

Không phải hình minh họa cho bài hát *Một cõi đi về* của nhạc sĩ Trịnh Công Sơn đâu nhé! Đây là một trong 12 tác phẩm của họa sĩ danh tiếng người Pháp Mark Gannon, ứng với bộ lịch năm 12 tháng, mỗi bức là một góc nhìn về vẻ đẹp quê hương ông - vùng Grande-Bretagne, Pháp.

GB (Theo JDM)

MỜI BẠN THAM GIA CUỘC THI:

ỨNG XỬ SỰ PHẠM

Tình huống được chọn: **CHẤM HAY KHÔNG?**

Ảnh: Ngọc Minh

Chắc các bạn từng nghe chuyện vui, thầy giáo nhận được hai bài văn *tả con chó mà em biết*, giống nhau từng chữ, liến vận hai trò, đứa nào chép của đứa nào và hai nhà văn tương lai thưa rằng chúng em cùng chép từ con chó nuôi chung! Tôi cũng nhận được hai bài văn *tả căn nhà em ở* viết rất hay nhưng giống nhau nguyên phần thân bài, chỉ khác câu mở và câu kết luận. Xin hỏi chuyên gia ứng xử Thế Giới Mới, tình huống này nên ứng xử như thế nào?

(**HUỲNH KIM NHUNG**, Trường THCS Vĩnh Hạnh, Châu Thành, An Giang)

I. Trước tình huống này, theo chúng tôi, giáo viên có ít nhất ba ứng xử:

1. Văn chấm điểm bình thường nhưng số điểm cao như nhau của mỗi bài bị trừ đi một số điểm như nhau, để mỗi bài đều có điểm dưới trung bình như nhau.
2. Không chấm điểm cả hai bài. Và trước lớp, buộc hai trò phải làm lại bài văn với đề bài khác, trong thời gian cả lớp được nghỉ.
3. Cho mỗi bài không điểm cùng lời phê "Phải trung thực và tự lực mới có điểm cao".

II. Mời bạn đưa ra ứng xử của riêng mình, nếu có!

Hãy gửi bài dự thi về Thế Giới Mới, 322 Điện Biên Phủ, Q.10, TP.HCM hoặc ungxutgm@gmail.com cùng tham gia ỨNG XỬ SỰ PHẠM để nhận các giải thưởng.

KẾT QUẢ ỨNG XỬ SỰ PHẠM TGM 865 - Chết đốt

I. Đa số chọn ứng xử 3: Cứu nguy bằng cách chỉ định ngay một học sinh giỏi văn nhận xét về ý kiến của A.

1. **Giải ứng xử đẹp** (tặng người đầu tiên, chọn đúng ứng xử mà số đông lựa chọn) thuộc về bạn đọc **CAO VĂN THÀNH**, Phòng Thiết bị, Trường Đại học Bách khoa, Hà Nội.

2. **Giải phân tích sắc bén** (tặng người bình vực có lý có tình, ứng xử mà số đông lựa chọn) thuộc về bạn đọc **TRẦN KIM PHƯƠNG**, 167/37B Phạm Hữu Lầu, P. Phú Mỹ, Q.7, TP.HCM:

Ngay khi đọc qua ứng xử 1, tôi đã chắc là mình sẽ không chọn nó. Nó hoàn toàn phản tác dụng trong việc giảng dạy văn ở nhà trường. Học sinh A và tất cả các bạn trong lớp sẽ mất hết hứng thú để học tiếp. Chúng sẽ cảm thấy thấy quá nghiêm khắc và môn văn thật khô khan. Ứng xử 2, quá chủ quan của thầy quá, khiến học sinh cảm thấy bị áp đặt. Ứng xử 3 thì tuyệt vời. Nó tạo không khí hào hứng trong giờ giảng văn, cũng như phát huy được sự sáng tạo đúng đắn của học sinh. Nó lôi kéo cả thầy và trò vào một nước cờ mới, cuộc chơi mới.

3. **Giải phân biện hóm hỉnh** (tặng người phản đối có tình có lý, có chất hài, những ứng xử mà số đông không lựa chọn) thuộc về bạn đọc **TRƯƠNG VĂN MỸ**, CĐSP Ngữ văn K07, Đại học Quảng Nam, 102 Hùng Vương, TP. Tam

Kỳ, Quảng Nam:

Nhà thơ Huy Cận có hay
Ông "*Tràng giang*" bán cùi cây, cùi rêu
Học trò ngỗ ngược, nói liêu
Thì trong văn giới đã nhiều "*bài hay*"
Học văn mà học thế này
Phí không chỉ "*cùi*", phí ngay "*con người*".

II. Đề nghị ứng xử mới là của bạn **NGUYỄN HẢI YẾN**, lớp Văn 3A, Khoa Ngữ văn, Trường Đại học Sư phạm - Đại học Huế, 34, Lê Lợi, TP. Huế:

Chúng tôi đề nghị một ứng xử mang tính tích hợp. Trước hết, thầy phải "biểu dương" tinh thần "sáng tạo", liên tưởng "độc đáo" của học sinh, vì đó là những phẩm chất cần có của người học văn. Sau đó, lý giải cho học sinh hiểu, một tác phẩm văn học phải được soi xét bằng tinh thần của thời đại nó tồn tại, không nên quy chiếu nó bằng những biện minh của một thời đại khác.

Mời bạn gửi tình huống sự phạm của mình về cho cuộc thi. Những tình huống sự phạm được chọn đều có nhuận bút, kể cả khi những tình huống này được in thành sách. ỨNG XỬ SỰ PHẠM TGM 870 có kết quả ở TGM 874.